स्वच्छ भारत
एक कदम स्वच्छता की ओर

દ્વિતીય સત્ર

ચાલો પાકું કરીએ

ધોરણ - ૪

MATHS English हिन्दी
ગુજરાતી આસપાસ
પર્યાવરણ

Exercise book

વિદ્યાર્થીનું નામ :- ....

શાળાનું નામ :- ....

રોલ નંબર :- ....

ચાલો પાકું કરીએ વિશેષતા

સારસ્વત શિક્ષક મિત્રો,

નમસ્કાર

"ચાલો પાકુ કરીએ" સ્વાધ્યાયપોથી તૈયાર કરવાનો એક માત્ર હેતુ આપણી શાળામાં અભ્યાસ કરતાં બાળકોને ગુણવત્તાસભર શિક્ષણ મેળવવા માટે મદદરૂપ થવાનો છે. એકમના અંતે બાળકોએ મેળવેલા જ્ઞાનનું દઢિકરણ થાય અને વધારે મહાવરો મળી રહે તે માટે "ચાલુ પાકુ કરીએ" સ્વાધ્યાયપોથીમાં ધોરણ - ૩ થી ૫ ના તમામ પાઠયપુસ્તકના એકમોના સમગ્ર વિષયવસ્તુને ખૂબ ઓછા પેજમાં સમાવવાનો પ્રયત્ન કરવામાં આવેલ છે. બજારમાં ઉપલબ્ધ મોંઘાધાટ ખાનગી પ્રકાશનો જે આપણી શાળાના બાળકો ઉપયોગ કરી શકતા નથી તે બાળકોને નહિવત ખર્ચથી કોમ્પ્યુટર પ્રિન્ટઆઉટ લઇ પુસ્તકરૂપે તૈયાર કરી આપી શકશો. ચાલુ પાકુ કરીએ સ્વાધ્યાયપોથી માત્ર વર્ડ / પી .ડી. એફ સ્વરૂપે જ ઉપલબ્ધ છે. આપ શિક્ષક મિત્રો થકી આ સ્વાધ્યાયપોથી જરૂરિયાતમંદ બાળકો અને અન્ય શિક્ષકો સુધી પહોંચે તેવી નમ્ર અપીલ. આ સ્વાધ્યાયપોથી માટે આપના સૂચનો અને પ્રતિભાવો આવકાર્ય છે. સહકારની અપેક્ષા સહ "જય બાળ જય શિક્ષણ"

- એક જ પુસ્તકમાં તમામ વિષયના સ્વાધ્યાયનો સમાવેશ.
- માસવાર અભ્યાસક્રમ મુજબ એકમની ક્રમિકતા.
- અધ્યયન નિષ્પતિ મુજબ વિષય વસ્તુના દઢિકરણ માટે ટૂંકા પ્રશ્નો, વૈકલ્પિક પ્રશ્નો, ખાલી જગ્યા, જોડકાં, ચિત્રવર્ણન, સ્વતંત્ર લેખન, વગેરે જેવા સ્વાધ્યાયનો સમાવેશ.
- NAS & GAS જેવી પરીક્ષા માટે (HOT) વૈકલ્પિક પ્રશ્નોનો સમાવેશ.
- દરેક એકમના શિક્ષણકાર્ય બાદ પાઠયપુસ્તક સિવાય વધારાના સ્વાધ્યાયનો મહાવરો કરાવી શકાય તેમજ બાળકોને ગૃહકાર્યના ભાગરૂપે પણ આપી શકાય.
- એકમ કસોટીની પૂર્વતૈયારીના ભાગરૂપે પણ મહાવરો કરાવી શકાય.

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિષય	એકમ	માસ	પાન નંબર
૧	ગુજરાતી	૮. પત્ર લખવાની મજા..	નવેમ્બર	૫
૨	ગણિત	૮.ગાડું અને પૈડા	નવેમ્બર/ ડિસેમ્બર	૭
૩	પર્યાવરણ	૧૩. નદીની સફર	નવેમ્બર	૯
૪	હિન્દી	१. नइ राह	નવેમ્બર	૧૧
૫	અંગ્રેજી	Unit – 3 avtivity 15 & 18	નવેમ્બર	૧૨
૬	ગુજરાતી	૯. હું તો પૂછું	ડિસેમ્બર	૧૪
૭	ગુજરાતી	૧૦. મૂરખના સરદારો	ડિસેમ્બર	૧૬
૮	ગણિત	૯. અડધુ અને પા	ડિસેમ્બર	૧૮
૯	પર્યાવરણ	૧૪. રાજુનું ખેતર	ડિસેમ્બર	૨૦
૧૦	પર્યાવરણ	૧૫. બજારથી ઘર	ડિસેમ્બર	૨૨
૧૧	પર્યાવરણ	૧૬. કામનો મહિનો	ડિસેમ્બર	૨૪
૧૨	હિન્દી	२. बढते कदम	ડિસેમ્બર	૨૬
૧૩	હિન્દી	३. गिनती	ડિસેમ્બર	૨૮
૧૪	અંગ્રેજી	Unit – 4 Our helpers	ડિસેમ્બર	૨૯
૧૫	ગુજરાતી	૧૧. ઊંટ અને ફકીર	જાન્યુઆરી	૩૧
૧૬	ગુજરાતી	૧૨. નરેન્દ્ર	જાન્યુઆરી	૩૩
૧૭	ગણિત	૧૦. પેટર્નની રમત	જાન્યુઆરી	૩૫
૧૮	ગણિત	૧૧. ગુણાકાર અને ભાગાકાર	જાન્યુઆરી	૩૭
૧૯	પર્યાવરણ	૧૭. તેજલ અમદાવાદમાં	જાન્યુઆરી	૩૯
૨૦	પર્યાવરણ	૧૮. ગામ - ગામનાં પાણી	જાન્યુઆરી	૪૧
૨૧	પર્યાવરણ	૧૯. સાથે જમીએ	જાન્યુઆરી	૪૩
૨૨	હિન્દી	४. अपने बारे मे	જાન્યુઆરી	૪૫
૨૩	હિન્દી	५. धम्मक धम्मक आता हाथी	જાન્યુઆરી	૪૭
૨૪	અંગ્રેજી	5. Here We Are Dancing	જાન્યુઆરી	૪૯
૨૫	ગુજરાતી	૧૩. પંખીઓએ પાણી પાયું	ફેબ્રુઆરી	૫૧
૨૬	ગુજરાતી	૧૪. સૈનિક સૈનિક રમીએ	ફેબ્રુઆરી	૫૩
૨૭	ગણિત	૧૨. કેટલું ભારે ? કેટલું હલકું ?	ફેબ્રુઆરી	૫૫
૨૮	ગણિત	૧૩. ખેતર અને તેની ફરતે વાડ	ફેબ્રુઆરી	૫૮
૨૯	પર્યાવરણ	૨૦. ખોરાક અને મજા	ફેબ્રુઆરી	૬૦
૩૦	પર્યાવરણ	૨૧. જગત મારા ઘરમાં	ફેબ્રુઆરી	૬૨

૩૧	પર્યાવરણ	૨૨. પટોળાં	ફેબ્રુઆરી	૬૪
૩૨	હિન્દી	६. टपका का डर	ફેબ્રુઆરી	૬૬
૩૩	હિન્દી	७. झूला	ફેબ્રુઆરી	૬૮
૩૪	અંગ્રેજી	6. Kuku Is Calling	ફેબ્રુઆરી	૭૦
૩૫	ગુજરાતી	૧૫. બે બહાદુર છોકરાં	માર્ચ	૭૨
૩૬	ગણિત	૧૪. સ્માર્ટ ચાર્ટ	માર્ચ	૭૪
૩૭	પર્યાવરણ	૨૩. દેશ - પરદેશ	માર્ચ	૭૬
૩૮	પર્યાવરણ	૨૪. મસાલેદાર કોયડા	માર્ચ	૭૮
૩૯	પર્યાવરણ	૨૫. મારો જિલ્લો	માર્ચ	૮૦
૪૦	હિન્દી	८. चतुर चूहा	માર્ચ	૮૨

વિષય - ગુજરાતી ૮. પત્ર લખવાની મજા

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૪.૧/ ૨.૪.૩ / ૨.૪.૬ / ૩.૪.૬

પ્રશ્ન- ૧.નીચે આપેલા પત્રને આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

સંજયભાઇ એન ચૌધરી
૨૪,શક્તિનગર સોસાયટી,
ગોત્રી રોડ, વડોદરા.
તા- ૦૪/૧૧/૨૦૧૯

આદરણીય દાદાજી,

સાદર પ્રણામ.

તમે મજામાં હશો, હું પણ અહીં વડોદરામાં મજામાં છું. મારો અભ્યાસ પણ સારો ચાલે છે. અમારી શાળામાંથી કચ્છના પ્રવાસનું આયોજન કરેલું છે. હું પણ પ્રવાસમાં જવાનો છું ત્રણ દિવસના પ્રવાસમાં અમે કચ્છનું સફેદરણ, નારાયણ સરોવર, કંડલા બંદર, માંડવીનો દરિયાકિનારો, ઐતિહાસિક સ્થળ ભૂજ, માતાના મઢ જેવાં ધાર્મિક સ્થળની પણ મુલાકાત લેવાના છીએ. પ્રવાસથી પરત આવી તેના અનુભવ વિશે હું પત્ર લખીને જણાવીશ. માતા-પિતાને મારા વંદન કહેજો. બહેન કિંજલને મારી યાદ.

લિ.

સંજયના પ્રણામ

(૧) પત્ર કોણે લખ્યો છે ?..

(૨) પત્ર કઇ તારીખે લખેલો છે ?...

(૩) પત્ર લખનારનું સરનામું શું છે ?...

....

(૪) આપણાથી મોટા(વડીલ) હોય તેના માટે કયું સંબોધન કરવું જોઇએ ?..

(અ) આદરણીય (બ) પૂજ્ય (ક) વંદનીય (ડ) આપેલા તમામ

(૫) પત્રના અંતે શું લખાય છે ?...

(અ) વિવેકવચન (બ) વિદાયવચન (ક) સંબોધન (ડ) સરનામું

પ્રશ્ન-૨ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) પોતાનાથી નાના હોય તેમના માટે કયું સંબોધન કરી શકાય ?...

....

(૨) પત્રના મથાળે જમણી બાજુએ શું લખાય છે ?..

....

(૩) અશોકભાઇ બાળકોને કેવી રીતે ભણાવે છે ?...

....

....

(૪) બાળકો દિવાળીના વૅકેશનમાં શું કરશે ?...

....

....

પ્રશ્ન-૩. આપેલુ વિધાન સાચું બને તે રીતે ખોટો શબ્દ છેકી નાખો.

(૧) પત્રમાં પત્ર લખનારનું સરનામું ડાબી / જમણી બાજુએ લખાય છે.

(૨) વડીલો માટે પૂજ્ય / પ્રિય સંબોધન શબ્દ લખાય.

(૩) સંબોધન પછી વિવેકવચન / વિદાયવચન લખાય.

(૪) અશોકભાઇ કરમપુર / ધરમપુર ગામની શાળામાં ભણાવે છે.

(૫) દિવાળી / હોળીના તહેવારમાં મીઠાઇ ખાવાની મજા આવે.

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા ચિત્રનું પાંચ વાકયમાં વર્ણન કરો.

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૫. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ- અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) ગુરુજી		(૧) સ્નેહી
(૨) પિતાજી		(૨) વંદનીય
(૩) નાની બહેન		(૩) આદરણીય

વિભાગ -અ	વિભાગ - બ
(૧) સાદર પ્રણામ	(૧) સંબોધન
(૨) પૂજ્ય	(૨) વિદાયવચન
(૩) લિ. રેશ્માના પ્રણામ	(૩) વિવેકવચન

વિષય - ગણિત ૮. ગાડું અને પૈડાં

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧. વર્તુળની ત્રિજ્યા અને વ્યાસ વિશે જાણે.
૨. વર્તુળને આધારે ડિઝાઇન દોરે અને આસ પાસ જોવા મળતી વર્તુળાકાર વસ્તુઓ જાણે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચે આપેલી પૈકી કઇ વસ્તુની મદદથી વર્તુળ દોરી શકાય ?.....................................

(અ) ૧ રૂપિયાનો સિક્કો (બ) બંગડી (ક) ગ્લાસ (ડ) આપેલા તમામ

(૨) ચોક્કસ માપનું વર્તુળ દોરવા માટે ....નો ઉપયોગ થાય ?

(અ) પરિકર (બ) કોણમાપક (ક) વિભાજક (ડ) કાટખૂણિયું

(૩) નીચેનામાંથી કયા વાહનનાં પૈડાની ત્રિજ્યા વધારે છે ?.....................................

(અ) સાઇકલ (બ) સ્કુટર (ક) ટ્રક (ડ) ટ્રેક્ટર

(૪) વર્તુળની ત્રિજ્યાનું માપ વ્યાસ કરતાં .... હોય છે.

(અ) બમણું (બ) અડધું (ક) ચોથા ભાગનું (ડ) પોણા ભાગનું

(૫) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ વર્તુળાકાર નથી ?..................................

(અ) કંપાસબોક્સ (બ) બંગડી (ક) બોટલનું ઢાંકણ (ડ) રોડ રોલરનું પૈડું

(૬) એક વર્તુળનો વ્યાસ ૪ સે.મી હોય તો તેની ત્રિજ્યાનું માપ કેટલું થાય ?...........................

(અ) ૪ સેમી (બ) ૨ સેમી (ક) ૮ સેમી (ડ) ૬ સેમી

(૭) સાઇકલના પૈડાની ત્રિજ્યા ૫૦ સેમી હોય તો તેના વ્યાસનું માપ કેટલું થાય ?..........................

(અ) ૨૫ સેમી (બ) ૫૦ સેમી (ક) ૧૦૦ સેમી (ડ) ૭૫ સેમી

(૮) વર્તુળનો વ્યાસ વર્તુળની ત્રિજ્યા કરતાં ....હોય છે.

(અ) બમણો (બ) ચાર ગણો (ક) અડધો (ડ) ત્રણ ગણો.

પ્રશ્ન - ૨. નીચે આપેલા વર્તુળના ત્રિજ્યા અને વ્યાસ માપો અને કયું વર્તુળ નાનું છે તે નક્કી કરો.

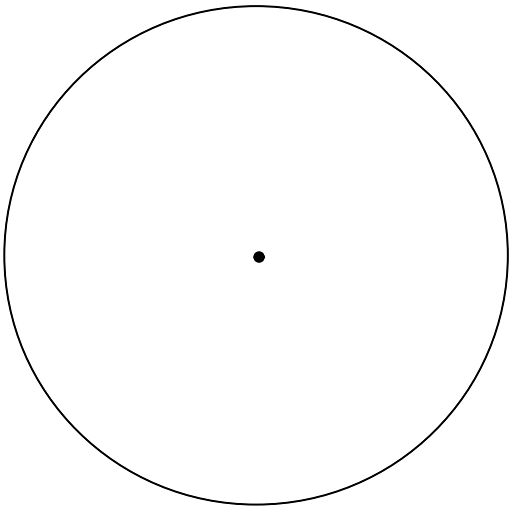

ત્રિજ્યા - ....

વ્યાસ - ....

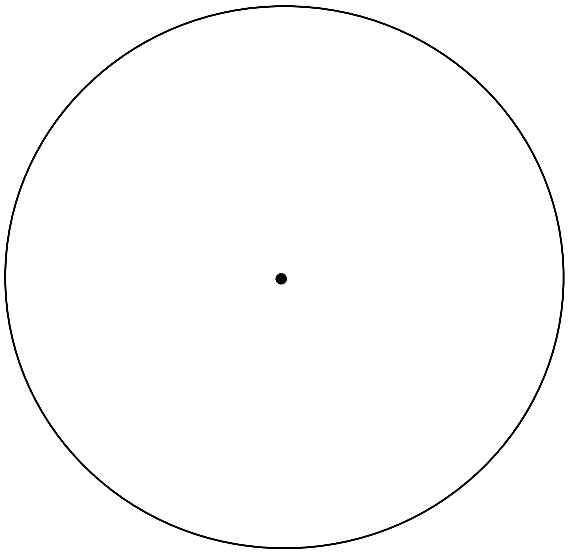

ત્રિજ્યા - ....

વ્યાસ - ....

પ્રશ્ન-૩. નીચે મુજબ પરિકરની મદદથી ડિઝાઇન દોરો અને તેમાં રંગ પૂરો.

(૧)

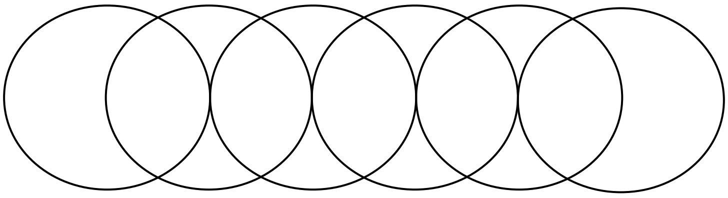

(૨)

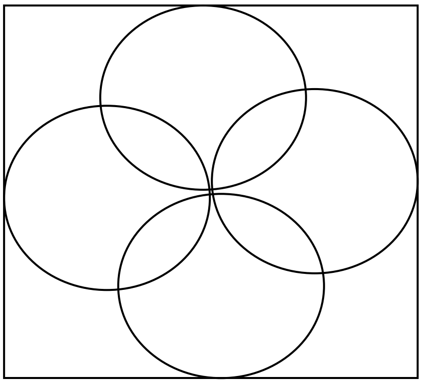

(૩)

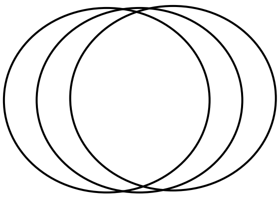

પ્રશ્ન-૪. પરિકરની મદદથી ૮ સેમી ત્રિજ્યાવાળું વર્તુળ દોરો. તેમાં તે જ કેંદ્રમાંથી ૬ સેમી ત્રિજ્યાવાળું બીજુ વર્તુળ દોરો. તેમાં તે જ કેંદ્રમાંથી ૩ સેમી ત્રિજ્યાવાળું ત્રીજુ વર્તુળ દારો.

વિષય - પર્યાવરણ ૧૩. નદીની સફર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પાણીના વિવિધ સ્ત્રોતોની કાળજી લે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નદી જ્યાંથી શરૂ થાય છે ત્યાં પાણીનો રંગ કેવો હોય છે ?........................

(અ) વાદળી (બ) સફેદ (ક) રંગબેરંગી (ડ) બદામી

(૨) નદી ક્યાંથી નીકળે છે ?..............................

(અ) મેદાની પ્રદેશ (બ) જંગલ વિસ્તાર (ક) પર્વતીય પ્રદેશ (ડ) દરિયામાંથી

(૩) નીચેનામાંથી કયા કારણે નદીનું પાણી પ્રદૂષિત થાય છે ?...

(અ) કારખાનાનું દૂષિત પાણી છોડવાથી (બ) નદીમાં કપડાં ધોવાથી અને વાસણ માંજવાથી

(ક) નદીમાં ઢોરઢાંખરને નવડાવવાથી (ડ) આપેલા તમામ

(૪) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પાણીમાં ઓગળતો નથી ?..........................

(અ) મીઠુ (બ) રેતી (ક) ખાંડ (બ) ખાવાનો સોડા

(૫) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પાણીમાં ભળતા પાણીનો રંગ બદલાય છે ?...........................

(અ) હળદર (બ) મીઠુ (ક) ખાંડ (ડ) લીંબૂનો રસ

(૬) નીચેનામાંથી કયો પદાર્થ પાણીમાં ભળતો નથી ?...........................

(અ) દૂધ (બ) તેલ (ક) લીંબૂનો રસ (ડ) છાશ

(૭) પીવાના પાણી માટે નીચેના પૈકી શું સાચુ નથી ?

(અ) પાણી ઉકાળીને પીવુ જોઇએ (બ) પીવાના પાણીની ટાંકીમાં ક્લોરિનની ટીકડીઓ નાખવી જોઇએ.

(ક) પીવાનું પાણી સ્વચ્છ વાસણમાં ભરવું જોઇએ (ડ) નદીનું પાણી જ પીવા માટે વાપરવું જોઇએ

(૮) કઇ ઋતુ દરમિયાન નદી, તળાવ કે ઝરણાંમાં પાણી ઓછુ થઇ જાય છે?......................

(અ) શિયાળો (બ) ઉનાળો (ક) ચોમાસું (ડ) આપેલા તમામ

(૯) નીચેનામાંથી કોનુ પાણી પીવાલાયક હોય છે ?

(અ) દરિયો (બ) તળાવ (ક) ઝરણું (ડ) ખાબોચિયું

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નદીઓનું પાણી પ્રદૂષિત કેમ થાય છે ?..

....

....

(૨) નદીને સ્વચ્છ રાખવા માટે શું શું કરી શકાય ?...

....

....

....

(૩) દરિયાનું પાણી પીવાલાયક હોય છે ? શા માટે ?..

....

(૪) નદીમાં ક્યારે પૂર આવે ? શા માટે ?...

....

(૫) દૂષિત પાણી પીવાથી કયા કયા રોગ થાય ?..

....

(૬) નદી ક્યાંથી નીકળે છે અને કોને મળે છે ?..

....

(૭) ઘરે પીવાના પાણીને ચોખ્ખુ કરવાના ઉપાયો જણાવો..

....

....

પ્રશ્ન-૩. નીચેના વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

(૧) દરિયાનું પાણી પીવાલાયક હોય છે. ☐

(૨) ચોમાસાની ઋતુ દરમિયાન નદીઓમાં પૂર આવે છે. ☐

(૩) તળાવના પાણીનો ઉપયોગ પીવા માટે થતો નથી. ☐

(૪) કારખાનાનાં દૂષિત પાણીથી નદી અને દરિયાના જળચર પ્રાણીઓ મરી જાય છે. ☐

(૫) પાણીમાં દૂધ ભળવાથી પાણીનો રંગ બદલાતો નથી. ☐

(૬) પ્લાસ્ટિક પાણીમાં ઓગળી જાય છે. ☐

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા પદાર્થોનું પાણીમાં ઉમેરતાં રંગ બદલાય છે કે નહી તે આપેલ કોષ્ટક માં વર્ગીકરણ કરો.

(દૂધ, ખાંડ, ગળી, ધોવાનો પાઉડર, મીઠુ, લીંબુનો રસ, લોટ, હળદર, પેટ્રોલ, માટી, છાશ, ચૉક)

પાણીનો રંગ બદલાય છે	પાણીનો રંગ બદલાતો નથી

પ્રશ્ન-૫. નીચેની ખાલીજગ્યાઓ પુરો.

(૧) દરિયાનું પાણી .... હોય છે.

(૨) દરિયામાં ભરતી આવે ત્યારે પાણીના .... ઉછળે છે.

(૩) વધુ વરસાદ પડવાથી નદીઓમાં .... આવે છે.

(૪) નદી પોતાની સફર પૂરી કરી .... મળે છે.

विषय - हिन्दी १. नई राह

❖ अध्ययन निष्पति :- 2.4.1 / 1.4.7 / 3.4.1

प्रश्न- १. निचे दिए गए वर्ण पढ़िए और लिखिए |

ग -	प -	र -	ठ -	क -	ए -
म -	त -	स -	ल -	म -	ऐ -
न -	ट -	व -	श -	य -	इ -
ज -	थ -	ब -	ह -	ढ -	ई -
द -	ड -	झ -	भ -	फ -	उ -
ध -	ष -	च -	छ -	ज्ञ -	ऊ -
क्ष -	त्र -	ऋ -	अ -	आ -	औ -
ण -	ओ -	अं -	घ -	ख -	

प्रश्न-२. निचे दिए गए शब्दों को पहचानिए, पढ़िए और लिखिए |

टमाटर

मोर

कमल

खरगोश

तराजू

तितली

टमा.....र .....र क.....ल खर.....श त....जू .....तली

त्रिशूल

गुलाब

उल्लू

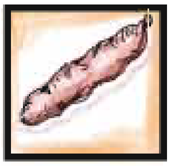
इमली

मछली

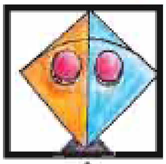
पतंग

.....शूल गु.....ब ....ल्लू ....म.... म......ली ....तं.....

प्रश्न-३. निचे दिए गए वर्णों का उपयोग करके शब्द बनाइए |

ग - .... ख - .... क - .... च - ....

प - .... ह - .... छ - .... म - ....

र - .... द - .... अ - .... स - ....

व - .... त - .... ट - .... ल - ....

ल - .... न - .... ठ - .... ब - ....

ज - .... थ - .... ध - .... ड - ....

વિષય - અંગ્રેજી Unit -3 Avtivity 13 to 18

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 3.4.5 / 3.4.3 / 1.4.1 / 4.4.5

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા કેપિટલ લેટર્સની સામે સ્મોલ લેટર્સ લખો.

A -	H -	O -	V - ....
B -	I -	P -	W- ....
C -	J -	Q -	X - ....
D -................	K -................	R -................	Y -................
E -	L -	S -	Z- ....
F -	M -	T -	
G -..............	N -..............	U -..............	

પ્રશ્ન- ૨. નીચે આપેલ કાવ્ય ગાઓ અને આપેલ જગ્યામાં કેપિટલ કે સ્મોલ લેટર્સ થી લખો.

1

Come little children come to me
We will learn English,
We will sing, we will dance
But only in English.

(1) COME LITTLE CHILDREN COME TO ME.

(2) ....

(1) ....

(2) we will learn English.

(1)...

(2) we will sing, we will dance.

(1) BUT ONLY IN ENGLISH.

(2) ....

પ્રશ્ન- ૩. નીચે આપેલા સ્મોલ લેટર્સની સામે કેપિટલ લેટર્સ લખો.

b -	n -	f -	u - ....
d -	m -	g -	x - ....
q -	t -	k -	y - ....
r -	h -	a -	i - ....

પ્રશ્ન- ૪. Elephant (હાથી) અને Monkey (વાંદરા) ના શરીરના અંગો માટે કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરીને લખો. (trunk , teeth, eye, tail, leg, ear)

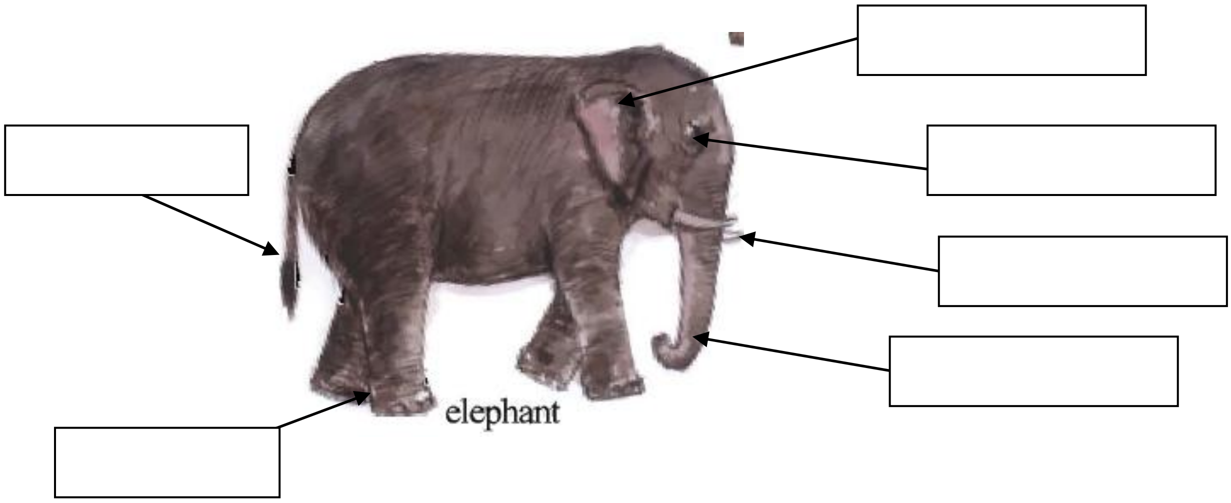

(eye, hand, leg, ear, tail, nose)

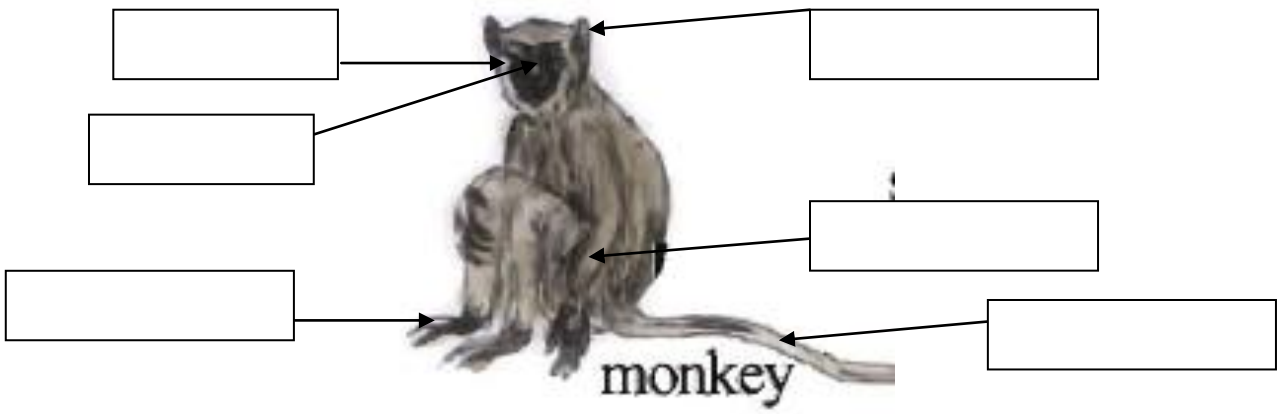

પ્રશ્ન- ૪ (a) ખૂટતા અક્ષર લખી અર્થપૂર્ણ શબ્દ બનાવો.

(1) Fath….r	(2) M…..ther	(3) Husb…..nd	(4) Br….ther
(5) S…ster	(6) S…n	(8) W…f…	(8) A…nt
(9) E….e	(10) E……r	(11) L….g	(12) Tr….nk

પ્રશ્ન- ૪ (b) અલગ પડતા શબ્દની ફરતે ગોળ કરો.

(1) eye, ear, leg, son, trunk

(2) father, mother, sun, brother, sister

(3) tringle, green, rectangle, circle, square

(4) yellow, red, black, white, tringle

(5) cat, dog, bat, cow, rat

વિષય - ગુજરાતી ૯. હું તો પૂછું

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૪.૧ / ૧.૪.૮ / ૩.૪.૨ / ૨.૪.૨

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) કાવ્યાની આંખ માંજરી છે. અહીં માંજરી આંખ એટલે કેવી આંખ ?........................

(અ) લાલ આંખ (બ) ભૂરી કીકીવાળી આંખ (ક) કાળી મેષ વાળી આંખ (ડ) નાની આંખ

(૨) (ગાવડી, ગૌરી, ગાય, ગોરી) આપેલ શબ્દ જૂમાંથી કયો શબ્દ અર્થની દ્દષ્ટિએ જુદો પડે છે ?.........

(અ) ગોરી (બ) ગૌરી (ક) ગાય (ડ) ગાવડી

(૩) મોરલાની પીછીંમાં શું જડેલુ છે ?..................................

(અ) ભમરડી (બ) કૂંપળ (ક) ચૂંદડી (ડ) ટીલડી

(૪) આભલાની ચૂંદડી શાનાથી મઢેલી છે ?..................................

(અ) નવલખ તારા (બ) દશ દિશા (ક) ટીલડી (ડ) ભમરડી

(૫) બિલાડી માટે કાવ્યમા કયો શબ્દ વપરાયો છે ?.........................

(અ) માંજરી (બ) બિલ્લી (ક) મીંદડી (ડ) મીનડી

(૬) શબ્દકોશના ક્રમ માટે નીચેના પૈકી કઇ હરોળ સાચી છે ?..

(અ) આભ, આંખ, દૂધ, થાળી, રંગ (બ) આંખ, આભ, દૂધ, થાળી, રંગ

(ક) રંગ, થાળી, દૂધ, આંખ, આભ (ડ) દૂધ, થાળી, રંગ, આભ, આંખ

(૭) આંબલાની ટોચે શું છે ?...............................

(અ) ભમરડી (બ) મોરલો (ક) કૂંપળો (ડ) ચાંદામામા

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) કૂંપળો એટલે શું ?..

(૨) ચાંદાની થાળીમાં શું શું છે ?..

....

(૩) ગાયનું દૂધ કેવુ છે ?..

....

(૪) કવિનો હાથ ક્યાં નથી પહોંચતો ?..

....

(૫) આભની હથેળીમાં શું ભમી રહ્યુ છે ?..

....

(૬) બિલાડીની આંખો કેવી છે ?..

....

(૭) દસ દિશાઓ એટલે કઇ કઇ દિશાઓ ?..

....

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા વાક્યોમાં લીટી દોરલ શબ્દ માટે ઉદાહરણ પ્રમાણે પ્રશ્ન બનાવો.

ઉદાહરણ - મોરલાની પીછીમાં ટીલડી જડેલી છે. ટીલડી ક્યાં જડેલી છે ?

(૧) મોરલાની પીછીમાં ટીલડી જડેલી છે. ....

(૨) આભલામાં નવલખ તારાથી ચૂંદડી મઢેલી છે. ....

(૩) ગાયનુ દૂધ ધોળુ અને મીઠું હોય છે. ....

(૪) મીંદડીની આંખ માંજરી હોય છે. ....

(૫) આભમાં નવલખ તારા ચમકે છે. ....

(૬) આંબલાની ટોચે કૂંપળો ફૂટી છે. ....

પ્રશ્ન-૪. નીચે આપેલા શબ્દો પરથી વાક્ય બનાવો.

(૧) માંજરી - ....

(૨) ચાંદામામા - ....

(૩) રંગબેરંગી - ....

(૪) મીંદડી - ....

(૫) આંબો - ....

(૬) દિશા - ....

પ્રશ્ન-૫. નીચે આપેલી કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો અને તેનું ગાન કરો.

(૧) હું તો પૂછું કે આંબલાની ....

....

....

....

....

કોણે મઢી ?

(૨) વળી પૂછું કે આભની ....

....

....

....

....

ચૂંદડી કોણે કરી ?

વિષય - ગુજરાતી ૧૦. મૂરખના સરદારો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૪.૧ / ૧.૪.૬ / ૩.૪.૨ / ૪.૪.૪ / ૫.૪.૨

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ઘાસ - લાકડાં વગેરે એકઠા કરી બાંધતા થતી મોટી ભારીને શું કહેવાય ?.........................

(અ) કાંઠો (બ) પૂળો (ક) ભારો (ડ) સાંઠો

(૨) બિરબલે છઠ્ઠો મૂરખનો સરદાર કોને કહ્યો ?.....................................

(અ) અકબર (બ) બિરબલ (ક) ઘોડેસવાર (ડ) દરબારી

(૩) કાદવમાં પડેલો માણસ કોની પાસે જતો હતો ?...................................

(અ) કડિયા (બ) લુહાર (ક) સોની (ડ) સુથાર

(૪) ‘ટકોર’ શબ્દનો અર્થ શું થાય ?...................................

(અ) મીઠો ઠપકો (બ) લડવુ (ક) શાબાશી (ડ) મારવું

(૫) નીચેનામાંથી સમાન અર્થ વાળી કઇ જોડ સાચી છે ?...

(અ) મૂરખ - હોશિયાર (બ) ગોતવું - રખડવું (ક) અઘરૂ - સહેલું (ડ) ચતુર - હોશિયાર

(૬) નીચેનામાંથી ‘કસૂર’ શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ કયો નથી ?...

(અ) વાંક (બ) ગુનો (ક) નિર્દોષ (ડ) ભૂલ

(૭) બિરબલ માટે નીચેના પૈકી શું સાચું છે ?...

(અ) અકબરનો મિત્ર (બ) સેનાપતિ (ક) હાજરજવાબી (ડ) બાદશાહ

(૮) ઘોડેસવાર એટલે શું?...................................

(અ) ઘોડા ઉપર સવારી કરનાર (બ) ઘોડા સાથે દોડનાર

(ક) ઘોડાની રખેવારી કરનાર (ડ) ત્રણેયમાંથી એકેય નહી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) બિરબલના મતે મૂરખાઓને કેવી રીતે ઓળખી શકાય ?...

....

(૨) અકબરે બિરબલને કયું કામ સોપ્યું ?..

....

(૩) સોનાની વીંટી શોધનાર કઇ રીતે મૂર્ખ હતો ?...

....

....

(૪) બિરબલે પોતાને અને બાદશાહને કેમ મૂરખના સરદાર કહ્યા ?...

....

....

(૫) બિરબલે કયા કયા મૂરખના સરદારો શોધ્યા ?...

....

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા શબ્દો પરથી વાક્ય બનાવો.

(૧) ઘોડેસવાર - ....

(૨) નામઠામ - ....

(૩) અપમાન - ....

(૪) હોશિયાર - ....

(૫) કસૂર - ....

પ્રશ્ન-૪. નીચેના રૂઢિપ્રયોગના અર્થ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૧) ભાન કરાવવું - ....

વાક્ય - ....

(૨) રજા લેવી - ....

વાક્ય - ....

(૩) મૂરખનો સરદાર હોવુ - ....

વાક્ય - ....

પ્રશ્ન-૫. (અ) કૌંસમાં આપેલા શબ્દના સમાનાર્થી શબ્દ વડે ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧) કામિનીને પોતાની સુંદરતા પર ખૂબ .... હતું (ગુમાન)

(૨) મોહને અદાલતમાં પોતાનો .... કબૂલી લીધો. (કસૂર)

(૩) શિક્ષકે વિદ્યાર્થીને ગૃહકાર્ય માટે .... કરી. (સૂચન)

પ્રશ્ન-૫. (બ) કૌંસમાં આપેલા શબ્દના વિરોધી શબ્દ વડે ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧) ઘોડેસવાર ....લાગતો હતો. (હોશિયાર)

(૨) રોહન ....કપડાં પહેરીને તૈયાર થઇ ગયો. (જુનાં)

(૩) મૂર્ખ માણસ ....માં વીંટી શોધતો હતો. (અજવાળું)

પ્રશ્ન-૬. નીચે આપેલા વિધાનો વાંચી અને સમજી યોગ્ય વર્તન સામે 'હા' અયોગ્ય વતર્ન સામે 'ના' લખો.

(૧) વૃક્ષોનું જતન કરવું જોઇએ. [ ]

(૨) શાળામાં કચરો ગમે ત્યાં ફેકવો જોઇએ. [ ]

(૩) બસમાં ચઢતી વખતે ધક્કામુક્કી કરવી જોઇએ. [ ]

(૪) માતાપિતા અને ગુરૂજીને નમન કરવું જાઇએ. [ ]

(૫) પાણીનો નળ ટપકતો હોય તો બંધ કરવો જોઇએ. [ ]

(૬) શાળામાં બાળકોએ એકબીજા સાથે હળીમળીને અભ્યાસ કરવો જોઇએ [ ]

વિષય - ગણિત ૯. અડધુ અને પા

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧. આકારો અને વસ્તુઓના ½, ¼ અને ¾ ભાગ સમજે.
૨.ગુંજાશ, વજન, રૂપિયા- પૈસાના ભાગ આધારિત વ્યવહારુ કોયડા ઉકેલે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ૧ મીટર = ૧૦૦ સેમી, તો ૧/૨ મીટર =............................

(અ) ૧૦૦ મીટર (બ) ૨૫ સેમી (ક) ૫૦ સેમી (ડ) ૭૫ સેમી

(૨) ૧/૪ એટલે કેટલામો ભાગ ?..

(અ) ચોથો (બ) અડધો (ક) પોણો (ડ) ત્રણેયમાંથી એકેય નહી

(૩) ૩/૪ એટલે કેટલામો ભાગ ?....................................

(અ) પોણો (બ) અડધો (ક) ચોથો (ડ) ત્રણેયમાંથી એકેય નહી

(૪) ૩/૪ કિગ્રા. એટલે ....ગ્રામ

(અ) ૭૫૦ ગ્રામ (બ) ૫૦૦ ગ્રામ (ક) ૧૦૦ ગ્રામ (ડ) ૨૫૦ ગ્રામ

(૫) ૧ લિટર = ૧૦૦૦ મિલિ , તો ૧/૪ લિટર = ... મિલિ

(અ) ૨૫૦ મિલિ (બ) ૫૦૦ મિલિ (ક) ૭૫૦ મિલિ (ડ) ૨૦૦ મિલિ

(૬) કુલ ૪૦ કેરીઓ છે. તેમાંથી ૧/૨ કેરીઓ પાકેલી છે, તો કેટલી કેરીઓ કાચી હશે ?.......................

(અ) ૧૦ (બ) ૨૦ (ક) ૩૦ (ડ) ૫

(૭) કુલ ૮૦ બાળકો છે. તેમાંથી ૩/૪ ભાગના છોકરાઓ છે તો કેટલા છાકરાઓ હશે ?.................

(અ) ૨૦ (બ) ૪૦ (ક) ૫૦ (ડ) ૬૦

(૮) એક બોટલમાં ૧ લિટર દૂધ છે. તે દૂધને ચાર નાની એકસરખી બોટલમાં ભરવામાં આવે તો દરેક બોટલમાં કેટલું દૂધ ભરાય ?............................

(અ) ૨૦૦ મિલિ (બ) ૭૫૦ મિલિ (ક) ૫૦૦ મિલિ (ડ) ૨૫૦ મિલિ

(૯) ૧ મીટર દોરડાને બે સરખા ભાગમાં વહેંચવામાં આવે તો દોરડાના દરેક ટુકડાની લંબાઇ કેટલી થાય ?

(અ) ૨ મીટર (બ) ૫૦ સેમી (ક) ૨૦ સેમી (ડ) ૧૦૦ સેમી

પ્રશ્ન - ૨.(અ) નીચે આપેલ આકૃતિઓમાં માગ્યા મુજબ રંગ પૂરો.

(૧) 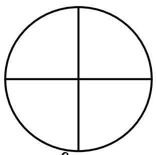
૧/૨

(૨) 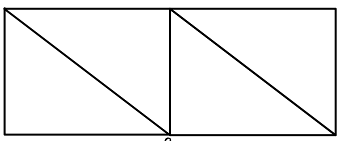
૧/૪

(૩) 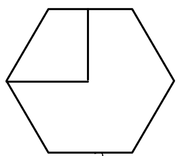
૩/૪

(૪) 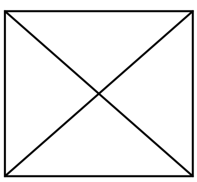
૩/૪

(૫) 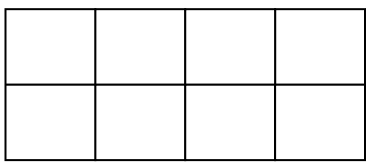
૧/૨

(૬) 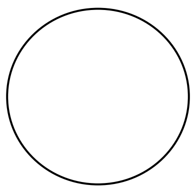
૧/૪

પ્રશ્ન - ૨.(બ) નીચે આપેલ આકૃતિમાં રંગ પૂરેલો ભાગ કેટલામો ભાગ (અપૂર્ણાંક) સૂચવે છે તે લખો.

(૧) 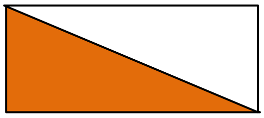

(૨) 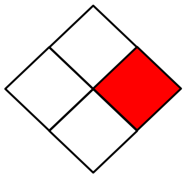

(૩) 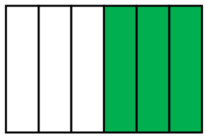

(૪) 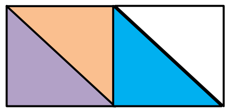

....

પ્રશ્ન-૩. (અ) નીચે આપેલા આકારોમાં અડધી સંખ્યાના આકારોમાં રંગ પૂરો.

(૧) 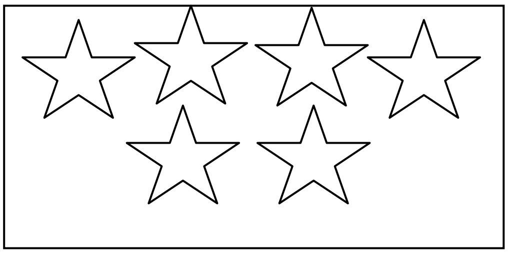

(૨) 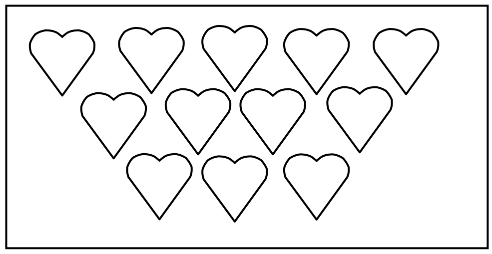

પ્રશ્ન-૩. (બ) નીચે આપેલા આકારોમાં ચોથા ભાગની સંખ્યાના આકારોમાં રંગ પૂરો.

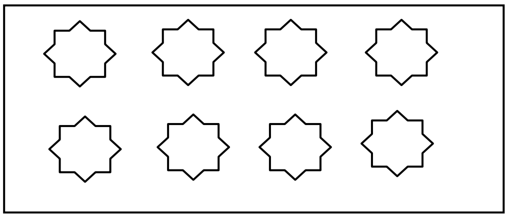

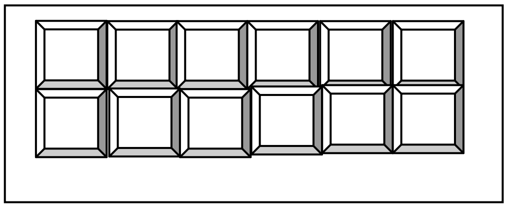

પ્રશ્ન-૪. નીચે કોષ્ટકમાં આપેલી વિગતને આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

શાકભાજી	કિંમત પ્રતિ કિગ્રા
ટામેટાં	૩૦ રૂપિયા
ગાજર	૨૦ રૂપિયા
રીંગણ	૧૦ રૂપિયા
બટાકા	૧૬ રૂપિયા
ડુંગળી	૧૮ રૂપિયા

(૧) ૧/૨ કિગ્રા ટામેટાં ના કેટલા રૂપિયા થાય ?..................

(૨) ૧/૪ કિગ્રા ગાજર ના કેટલા રૂપિયા થાય ?..................

(૩) ૩/૪ કિગ્રા બટાકા ના કેટલા રૂપિયા થાય ?..................

(૪) ૧/૨ કિગ્રા રીંગણ અને ૧/૪ કિગ્રા બટાકા બેમાંથી કોની કિંમત વધારે ?

....

(૫) ચિન્કી એ ૧/૨ કિગ્રા ડુંગળી, ૩/૪ કિગ્રા ગાજર અને ૧/૪ કિગ્રા બટાકા ખરીદ્યા અને દુકાનદારને ૩૦ રૂ. આપ્યા તો ચિન્કીએ પૂરતાં પૈસા આપ્યા કે વધારે પૈસા આપ્યા કે ઓછાં પૈસા આપ્યા ?

પ્રશ્ન-૫. નીચેના કોયડા ઉકેલો

(૧) એક બરણીમાં ૨ કિગ્રા ખાંડ છે. જો ચાર એક સરખી નાની બરણીમાં ખાંડ ભરવામાં આવે તો દરેક બરણીમાં કેટલા ગ્રામ ખાંડ ભરાય ?

(૨) પ્રાચીએ શનિવારે ચોથા ભાગનું અને રવિવારે અડધા ભાગનું ગૃહકાર્ય કર્યુ, તો તેણે બે દિવસમાં થઈને કેટલું ગૃહકાર્ય કર્યુ ?.........................

વિષય - પર્યાવરણ ૧૪. રાજુનું ખેતર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.દૈનિક જરૂરિયાતો જેવી કે ખોરાક, પાણી, કપડાનાં ઉત્પાદન અને પ્રાપ્ત કરવાની પ્રક્રિયા સમજે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) રાજુના પિતાજી કયા પાક માટે ખેતર તૈયાર કરી રહ્યા છે ?....................................

(અ) ડુંગળી (બ) બટાકા (ક) ઘઉં (ડ) મગફળી

(૨) ડુંગળીની સુકાયેલી ડાળી કાપવા કયા સાધનનો ઉપયોગ થાય છે ?.............................

(અ) ધારદાર ચપ્પુ (બ) કોદાળી (ક) દાતરડું (ડ) ઈલ્લીજ

(૩) પાકની વાવણી કરવા માટે નીચેના પૈકી કયુ સાધન વપરાય છે ?..

(અ) કોદાળી (બ) દાતરડું (ક) હળ (ડ) સમાર

(૪) પાકની લણણી કરવા માટે નીચેના પૈકી કયુ સાધન વપરાય છે ?.............................

(અ) પાવડો (બ) ખૂરપી (ક) હળ (બ) દાતરડું

(૫) ડુંગળીનો પાક તૈયાર થઇ ગયો છે તે શાના પરથી કહી શકાય ?...

(અ) છોડનાં પાન લીલાછમ બને ત્યારે (બ) છોડના પાન પીળા અને સૂકાં થઇ જાય ત્યારે

(ક) છોડ નીચે નમી જાય ત્યારે (ડ) છોડ પર ફૂલો આવે ત્યારે

(૬) ઈલ્લીજ કોના જેવુ સાધન છે ?...

(અ) કોદાળી (બ) દાતરડું (ક) ધારદાર ચપ્પુ (ડ) સમાર

(૭) ખેતરમાં પાક ઉગાડવા માટે નીચેનામાંથી કયો ક્રમ સાચો છે ?.....................................

(અ) વાવણી, લણણી, નીંદણ કાઢવુ, જમીન ખેડવી (બ) જમીન ખેડવી, નીંદણ કાઢવુ, લણણી, વાવણી

(ક) જમીન ખેડવી, લણણી, વાવણી, નીંદણ કાઢવુ (ડ) જમીન ખેડવી, વાવણી, નીંદણ કાઢવુ, લણણી

(૮) નીચેમાંથી કયો પાક જમીનની અંદર થતો નથી ?...

(અ) કોબીજ (બ) લસણ (ક) ડુંગળી (ડ) બટાકા

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) નીંદણ એટલે શું ?..

....

(૨) તમે તમારા ઘેર તમારા માતાપિતાને કયા કયા કામમાં મદદ કરો છો ?..

....

....

(૩) તમારા વિસ્તારમાં કયા કયા પાક લેવામાં આવે છે તે લખો...

....

(૪) ખેતીકામમાં કયા કયા સાધનો વપરાય છે તે લખો...

....

(૫) ફળો અને શાકભાજી લઇ જવા માટે કયા કયા વાહનોનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે ?.....................

(૬) ડુંગળીનો પાક તૈયાર થઇ ગયા પછી સમયસર ન લણીએ તો શું થાય ?

પ્રશ્ન- ૩. યોગ્ય રીતે જોડકા જોડો.

વિભાગ - અ	વિભાગ - બ
(૧) હળ -	(અ) જમીન પોચી બનાવવા
(૨) દાતરડું -	(બ) જમીન ખેડવા
(૩) સમાર -	(ક) પાળા બનાવવા
(૪) કોદાળી -	(ડ) જમીન સમથળ બનાવવા
(૫) પાવડો -	(ઈ) પાકની લણણી કરવા

પ્રશ્ન-૪. નીચેના ચિત્રો જુઓ અને તેની નીચે કામનું નામ અને તેનો ક્રમ લખો.

પ્રશ્ન-૫. નીચે આપેલા વિધાનો સાચાં બને તે રીતે ખોટો શબ્દ છેકી નાખો.

(૧) ડુંગળીનાં પાકના વાવેતરની શરૂઆત ઑગષ્ટ / ઓક્ટોબર મહીનાથી થાય છે.

(૨) ચોક્કસ અંતરે પૂરતાં પ્રમાણમાં બીજ વાવવાથી પાક સારો / ઓછો ઉતરે છે.

(૩) વાવણી / લણણી કરતાં પહેલા જમીન પોચી બનાવવામાં આવે છે.

(૪) છોડના પાંદડાં સૂકાં / લીલાં થઇ ગયા મતલબ ડુંગળીનો પાક તૈયાર થઇ ગયો.

(૫) જમીનને નરમ અને પોચી બનાવવા સમાર / કોદાળી નો ઉપયોગ થાય છે.

(૬) સૂરણ, શક્કરિયા, આદુ, ગાજર, લસણ, ડુંગળી, બટાકા વગેરેનો પાક જમીનની બહાર / અંદર થાય છે.

વિષય - પર્યાવરણ ૧૫. બજારથી ઘર સુધી

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.વારસાગત રીતે મળેલ વિવિધ કૌશલ્યો જેવાં કે ખેતી, બાંધકામ, કલા, અને હસ્તઉદ્યોગ વગેરેની તાલીમમાં સંસ્થાઓની દૈનિક જીવનમાં ભૂમિકા વર્ણવે.
૨. દૈનિક જરૂરિયાતો જેવી કે ખોરાક, પાણી, કપડાનાં ઉત્પાદન અને પ્રાપ્ત કરવાની પ્રક્રિયા સમજે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) વૈશાલીના પિતાજી શું કામ કરે છે ?...

(અ) કાપડ વેચવાનુ (બ) મીઠાઇ વેચવાનું (ક) શાકભાજી વેચવાનું (ડ) દૂધ વેચવાનું

(૨) વૈશાલીના ઘેર સવારે કેટલા વાગ્યે કામ શરૂ થઇ જાય છે ?...................................

(અ) ૫ : ૦૦ (બ) ૬ : ૦૦ (ક) ૩: ૦૦ (ડ) ૪ : ૦૦

(૩) વૈશાલીના ઘરમાં કેટલા સભ્યો છે ?............................

(અ) પાંચ (બ) ચાર (ક) છ (ડ) ત્રણ

(૪) વૈશાલીના પિતાજી શાકભાજી લેવા માટે ક્યાં જાય છે ?...

(અ) ખેતર (બ) વાડી (ક) મંડી (બ) આપેલા તમામ

(૫) છોટુ સવારે ૧૦ :૦૦ કલાકે શાળાએ જાય તે પહેલાં કયુ કામ કરે છે ?...

(અ) મમ્મીને ઘરકામમાં મદદ કરે છે. (બ) તેના પપ્પાની શાકભાજીની લારી પર રહે છે.

(ક) ગૃહકાર્ય કરે છે. (ડ) શાકભાજી લેવા માટે બજારમાં જાય છે.

(૬) કઇ ઋતુમાં શાકભાજી પર પાણીનો વધારે છંટકાવ કરવો પડે ?...

(અ) ઉનાળો (બ) ચોમાસુ (ક) શિયાળો (ડ) એક પણ નહી

(૭) વૈશાલીના પિતાજી સવારે વહેલા શાકભાજી વેચવા માટે જવાની ઉતાવળ કેમ કરે છે ?.......................

(અ) લારી માટે જગ્યા નક્કી કરવા. (બ) વહેલાં જાય તો શાકભાજી વહેલાં વેચાય જાય.

(ક) તેમના રોજના ગ્રાહક બીજા કોઇ પાસેથી ખરીદી ના લે. (ડ) આપેલા તમામ

(૮) નીચેનામાંથી કયુ શાકભાજી જલદી બગડી જાય ?..

(અ) બટાકા (બ) પાલખની ભાજી (ક) ડુંગળી (ડ) દૂધી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) વૈશાલીના ઘેર વહેલી સવારે કયુ કામ થાય છે ? ....

....

(૨) વૈશાલીના ઘેર શાકભાજી વેચવા જવા માટેની કેવી તૈયારીઓ થાય છે ?...

....

....

(૩) વૈશાલીના ઘેર કેવા શાકભાજીને અલગ કરવામાં આવે છે ? ....

....

(૪) બજારમાં શાકભાજી ક્યાંથી અને કેવી રીતે આવે છે ?...

....

....

(૫) શાકભાજીવાળા પહેલાં આગળના દિવસની શાકભાજી કેમ વેચતાં હશે ?..

....

(૬) શાકભાજી પર પાણીનો છંટકાવ શામાટે કરવામાં આવે છે ?...

....

(૭) વૈશાલીના પિતાજી સવારે ક્યાંથી અને કેવી રીતે શાકભાજી લાવે છે ?..

....

પ્રશ્ન- ૩. વૈશાલીના પિતાજી નીચે મુજબ શાકભાજી વેચવા જવાની તૈયારી કરે છે તે વાક્યોની સામે તૈયારી કરવાનો ક્રમ લખો.

- પાકેલા અને વેચવાલાયક ન હોય તેવા શાકભાજી અલગ કરવામાં આવે છે. ☐
- બજાર (મંડી) માં ટેમ્પો લઇને તાજાં શાકભાજી લેવા જાય છે. ☐
- શાકભાજી લારીમાં ગોઠવે છે. ☐
- વહેલી સવારે આગળના દિવસના શાકભાજીને કોથળામાંથી કાઢીને વ્યવસ્થિત કરાય છે. ☐
- તાજાં શાકભાજી ભરેલાં બાસ્કેટ અને કોથળાં લઇને ઘેર પરત આવે છે. ☐
- લારી લઇને શાકભાજી વેચવા માટે નીકળે છે. ☐

પ્રશ્ન-૪. (અ) નીચે કૌંસમાં આપેલા શાકભાજી અને ફળોનું આપેલા કોષ્ટકમાં વર્ગીકરણ કરો.

(બટાકા, પાલખની ભાજી, ટામેટાં , સફરજન, દૂધી, દ્રાક્ષ, રીંગણ, કેરી, ડુંગળી, ભીંડાં, સૂરણ, બીટ, મેથીની ભાજી, ચીકુ, અનાનસ, કોબીજ, ફુલેવર, સંતરા, નાસપતી, આદુ, લીલા વટાણા, કેળાં)

જલદી બગડી જાય તેવા શાકભાજી અને ફળ	થોડા દિવસ સારા રહી શકે તેવા શાકભાજી અને ફળ

પ્રશ્ન-૪. (બ) નીચે કૌંસમાં આપેલા શાકભાજીનું આપેલ કોષ્ટક મુજબ વર્ગીકરણ કરો.

(બટાકા, ટામેટાં , દૂધી, રીંગણ, કારેલાં, ડુંગળી, ભીંડાં, સૂરણ, બીટ, લીલા વટાણા, કોબીજ, ફુલેવર, આદુ, તૂરિયાં, ગાજર, ગુવારશીંગ, ટીંડોળા, કાકડી,)

વેલા પર થતા શાકભાજી	
છોડ પર થતા શાકભાજી	
જમીનની અંદર થતા શાકભાજી	

વિષય - પર્યાવરણ ૧૬. કામનો મહિનો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.પક્ષીઓ અને પ્રાણીઓમાં રહેલ વિવિધતાઓને ઓળખે છે.
૨.સમૂહમાં રહેતાં પ્રાણીઓ અને માળા બાંધતા પક્ષીઓના વર્તનોને સમજે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી કયુ પક્ષી પોતાનો માળો બનાવતું નથી ?..

(અ) કાગડો (બ) દેવચકલી (ક) કબૂતર (ડ) કોયલ

(૨) પથ્થરોની વચ્ચે કયુ પક્ષી માળો બનાવે છે ?..

(અ) કબૂતર (બ) દરજીડો (ક) દેવચકલી (ડ) ફૂલસૂંઘણી

(૩) કયા પક્ષીનો અવાજ ટક, ટક, ટક અને ઉનાળામાં સંભળાય છે ?.......................................

(અ) કંસારો (બ) ચકલી (ક) ફૂલસૂંઘણી (ડ) દેવ ચકલી

(૪) કાગડા માટે નીચેના પૈકી શું સાચું નથી ? ....

(અ) માળો વૃક્ષની ટોચ ઉપર બાંધે છે. (બ) બીજા પક્ષીના માળામાં ઈંડા મૂકે છે.

(ક) કોયલના ઈંડા પણ સેવે છે. (બ) તે જીવજંતુ અને માંસ પણ ખાય છે.

(૫) નીચેનામાંથી કયું પક્ષી સુંદર ગૂંથણીવાળો માળો બનાવે છે ?.................................

(અ) કબૂતર (બ) ચકલી (ક) સુગરી (ડ) દરજીડો

(૬) કયુ પક્ષી જૂના અને ઉજ્જડ મકાનમાં માળો બનાવે છે ?...

(અ) કબૂતર (બ) કંસારો (ક) કાગડો (ડ) પોપટ

(૭) કયુ પક્ષી શિકારી પક્ષી છે કે જેના પગના નખ વાંકા અને તીક્ષ્ણ હોય છે ?............................

(અ) ગીધ (બ) કાગડો (ડ) મોર (ક) બાજ

(૮) કયા પ્રાણીના દાંત જીવનપર્યંત વધ્યા કરે છે ?...................................

(અ) બિલાડી (બ) કૂતરો (ક) ખિસકોલી (ડ) વાઘ

(૯) કયા પ્રાણીના દાંત લાંબા અને તીક્ષ્ણ હોય છે પરંતુ તે ખોરાક ચાવતા નથી ગળી જાય છે ?...........

(અ) ખિસકોલી (બ) ઉંદર (ક) સાપ (ડ) ગાય

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) પક્ષીઓ પોતાનો માળો કેમ બનાવે છે ?...

....

....

(૨) ફૂલસૂંઘણી ના માળામાં શું શું હોય છે ?...

....

(૩) દેવચકલીનો માળો શાનાથી બનેલો હોય છે ?...

....

(૪) કબૂતર પોતાનો માળો કેવી જગ્યાએ બાંધે છે ?...

....

(૫) ચકલીઓ પોતાનો માળો કયાં કયાં બાંધે છે ?...

....

(૬) કયા કયા પ્રાણીઓથી પક્ષીઓને ઈંડા ચોરી જવાની કે માળો તોડી નાખવાનો ભય રહે છે ?.............

....

(૭) દરજીડો પોતાનો માળો કેવી રીતે બનાવે છે ?...

....

(૮) માળો છોડયા પછી પક્ષીઓ ક્યાં રહે છે ?..

....

(૯) સુગરીના માળાની વિશેષતાઓ લખો...

....

....

પ્રશ્ન- ૩. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ - બ
(૧) કાગડો		(અ) ઘરમાં માળો બનાવે છે.
(૨) દરજીડો		(બ) થોરના કાંટાઓમાં કે મહેદીની વાડમાં માળો બનાવે છે.
(૩) ચકલી		(ક) પાંદડા સીવીને માળો બનાવે છે.
(૪) કબૂતર		(ડ) વૃક્ષના થડમાં કાણુ પાડીને માળો બનાવે છે.
(૫) કંસારો		(ઈ) વૃક્ષની ટોચ પર માળો બનાવે છે.

પ્રશ્ન-૪. મને ઓળખી કાઢો.

(૧) મારા માળામાં કરોળિયાના જાળા પણ હોય છે. [ ]

(૨) હું ઘરમાં કબાટની ઉપર , અરીસાની પાછળ કે છાજલી પર માળો બનાવું છું. [ ]

(૩) હું માળો બાંધતી નથી અને કાગડાના માળામાં ઈંડા મુકું છું. [ ]

(૪) મારા માળામાં તાર અને સળેકડાં પણ હોય છે. [ ]

(૫) મારા દાંત તીક્ષ્ણ હોય છે અને હું ઘરની આસપાસ રહું છું. [ ]

પ્રશ્ન-૫. માગ્યા પ્રમાણે જવાબ લખો.

(૧) લાંબી ચાંચવાળા બે પક્ષીના નામ લખો. ....

(૨) લાંબા અને તીક્ષ્ણ દાંતવાળા બે પ્રાણીના નામ લખો. ....

(૩) બાજુ પરનાં દાંત ઘાસ ચાવવા માટે મોટા અને સપાટ હોય તેવા બે પ્રાણીના નામ લખો.

....

विषय - हिन्दी २. बढते कदम

❖ **अध्यन निष्पति :- 2.4.1 / 2.4.2**

प्रश्न- १. गुजराती वर्ण के लिए हिन्दी वर्णमाला के वर्ण ढूढकर लिखिए |

ફ - फ	ગ -	ખ -	દ -	ક -	ઝ -
બ -	લ -	ચ -	ધ -	જ -	ભ -
અ -	એ -	ઐ -	ઉ -	ઊ -	ઈ -

प्रश्न-२.(अ) 'यह' और 'ये' का उपयोग करके खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

.... लड़की है |

..........लडकियाँ है |

.... तितली है |

.... तितलियाँ है |

प्रश्न-२.(ब) 'वह' और 'वे' का उपयोग करके खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

.... कुर्सी है |

.... कुर्सियां है |

.... चूहा है |

..........चूहे है |

प्रश्न-३.(अ) ' इसका', 'उसका', 'इनका', 'उनका' का उपयोग करके खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

(१) वह माली है | .... पास फूल है |

(२) यह परेश है | .... पास किताब है |

(३) ये तितलियाँ है | .... पंख रंगबिरंगे है |

(४) वे लडकियाँ है | .... के पास किताबे है |

(५) यह तोता है | .... रंग हरा है |

(६) वे दो पेड़ है | .... पर बन्दर बैठे है |

(७) ये बच्चे है | .... के पास खिलौने है |

(८) वह बंदर है | .... पूंछ लंबी है |

प्रश्न-३.(ब) ' में', 'हम', 'आप', 'तुम' का उपयोग करके खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

(१) ....चौथी कक्षामें पढता / पढ़ती हूँ |

(२) .... लडके है | .... खेलते है |

(३) .... खिलाडी हो | .... क्रिकेट खेलते हो |

(४) .... अध्यापक है | .... पाठशाला में जाते है |

प्रश्न-४. 'के अंदर', 'के ऊपर', 'के नीचे', 'के पास' का उपयोग करके खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

(१) पेड़ .... कौआ है |

(२) लडकी गाय .... है |

(३) हाथी पानी .... है |

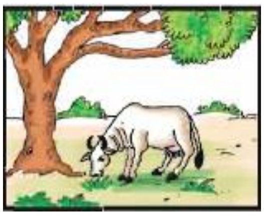

(४) गाय पेड़ .... है |

प्रश्न-५. 'क्या', 'कहाँ', 'कब', 'कितने', 'कौन' का उपयोग करके खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

(१) तुम्हारा नाम .... है ? (क्या, कहाँ)

(२) पेड़ पर .... बंदर है ? (कितने , कहाँ)

(३) गीता .... पाठशाला जाती है ? (कौन, कब)

(४) गाय .... है ? (कौन, कहाँ)

(५) बंदर .... कर रहे है ? (कब, क्या)

(६) मोर .... नाच करता है ? (कब, कितने)

(७) नैना के पास .... फूल है ? (क्या, कितने)

(८) गाय के पास .... खडा है ? (कौन, कहाँ)

विषय - हिन्दी ३. गिनती

❖ अध्ययन निष्पति :- 2.4.6

प्रश्न- १. १ से २० तक की गिनती कीजिए और कोष्टक की पूर्ति कीजिए |

१		८		१५	
	दो		नौ	१६	
३		१०			सत्रह
४			ग्यारह	१८	
	पाँच		बारह		उन्नीस
६		१३		२०	
	सात		चौदह		

प्रश्न- २. (अ) खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

१			४			७			१०
	१२	१३			१६			१९	

प्रश्न- २. (ब) खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

एक	दो		चार		छः				दस
ग्यारह				पंद्रह		सत्रह		उन्नीस	

प्रश्न- ३. सही जोडे बनाईए |

विभाग - अ	उत्तर	विभाग - ब
१९		चौदह
११		अठारह
१४		ग्यारह
१६		नौ
९		उन्नीस
१८		सोलह

વિષય - અંગ્રેજી Unit - 4 Our Helpers

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- **3.4.3 / 5.4.1/1.4.1/ 3.4.1**

પ્રશ્ન- ૧. ચિત્રો જોઇને બંધબેસતાં જોડકાં જોડો.

Farmer

Teacher

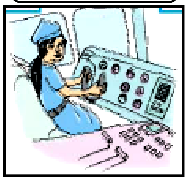

Pilot

Tailor

1. She gives medicines.
2. She flys airplane.
3. He plougs the field.
4. He catches criminals.
5. He delivers letters and parcels
6. She sews clothes.
7. He makes furniture.
8. She teaches an English.

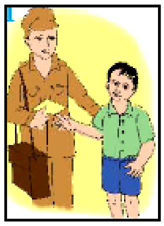

Postman

Nurse

Policeman

Carpenter

પ્રશ્ન- ૨. કૌંસમાં આપેલા વ્યવસાયકારોના નામ લખી ખાનાં પૂર્ણ કરો.

(carpenter, potter, tailor, postman, teacher, doctor, farmer)

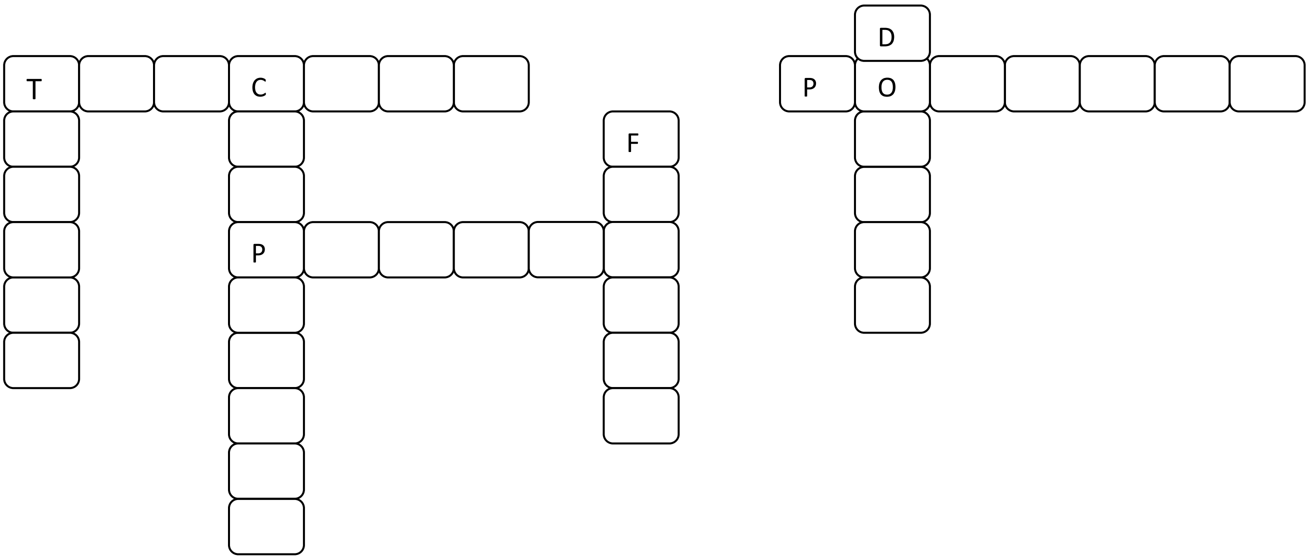

પ્રશ્ન- ૩. નીચે આપેલા વાક્યોને આધારે તેની સામે વ્યવસાયકારોના નામ લખો.

(1) He ploughs the field. [ ]

(2) He makes table and chair. [ ]

(3) He cuts our hairs. [ ]

(4) She gives medicines to sick people. [ ]

(5) She flies airplanes. [ ]

પ્રશ્ન- ૪. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર - ૪૨ પર આપેલ વાર્તાને આધારે વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો.

(Crane , Fox, crane & fox)

1. I am hungry. [ ]

2. Please come in, Miss crane. [ ]

3. I can not eat from a dish. [ ]

4. Please come Mr. fox. [ ]

5. Yes, it smells good. [ ]

6. Oh ! No ! I can not eat from a pot [ ]

7. Oh ! Sure. Thank you [ ]

પ્રશ્ન- ૫.(a) અલગ પડતા શબ્દની ફરતે ગોળ કરો.

(1) mango, apple, parrot, orange, banana

(2) lion, crow, elephant, tiger, monkey

(3) farmer, teacher, doctor, father, tailor

(4) big, small, red, tall, short

પ્રશ્ન- ૫.(b) કોષ્ટકમાં આપેલા મૂળાક્ષરથી શરૂ થતા ત્રણ શબ્દો લખો.

B	P	T	E	S

વિષય - ગુજરાતી ૧૧. ઊંટ અને ફકીર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૪.૧/ ૧.૪.૩/ ૨.૪.૭ / ૨.૪.૩

પ્રશ્ન-૧. નીચેના વિધાનો માટે સાચું કારણ આપેલા વિકલ્પોમાંથી શોધો અને લખો.

(૧) રાજાએ ફકીરને ઈનામ આપ્યું કારણ કે ....

(અ) ફકીરે વેપારીને ઊંટ પાછું આપી દીધું (બ) ફકીરે વેપારીને ઊંટ શોધી આપ્યું

(બ) ફકીરની અવલોકન કરવાની ટેવથી ખુશ થયા.

(૨) વેપારી ફકીર પર ગુસ્સે થયો કારણ કે ....

(અ) વેપારીને શંકા હતી કે ફકીરે ઊંટ સંતાડ્યુ છે. (બ) ફકીરે ઊંટ પર લાદેલો સામાન સંતાડી દીધો.

(ક) ફકીરે ઊંટનું સાચુ વર્ણન કર્યુ છતાં ઊંટ જોયું નથી તેમ જણાવ્યું.

(૩) ઊંટે જે પાંદડાં કરડયા હતા, તે પાંદડાંનો વચલો ભાગ લટકતો રહી ગયો કારણ કે ....

(અ) ઊંટનો આગલો એક દાંત પડી ગયો હતો. (બ) ઊંટને દાંત જ નહોતા.

(ક) ઊંટનો પાછળનો એક દાંત પડી ગયો હતો.

(૪) ઊંટના પગલાંના માર્ગના એક જ બાજુમાં ઝાડના પાંદડાં કરડેલા હતા કારણ કે ....

(અ) ઊંટ એક આંખે કાણું હતું (બ) ઊંટ બન્ને આંખે જોઇ શકતું નહોતુ.

(ક) ઊંટને એક બાજુએથી ઝાડના પાંદડાં ખાવાની ટેવ હતી.

પ્રશ્ન- ૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ઊંટ પર શું લાદ્યુ હતું ?..

(અ) ઘઉં અને તેલ (બ) ચોખા અને મધ (ક) ઘઉં અને મધ (ડ) ચોખા અને તેલ

(૨) ફકીરને શું કરવાની ટેવ હતી ?..

(અ) અવલોકન (બ) વર્ણન (ક) શોધખોળ (ડ) અનુમાન

(૩) નીચેનામાંથી ‘જંગલ’ શબ્દ માટે સમાનાર્થી શબ્દ કયો છે ?............................

(અ) ખેતર (બ) વનવગડો (ક) હરિયાળી (ડ) સીમ

(૪) “તપાસ કરાવવી” અર્થ ધરાવતો રૂઢિપ્રયોગ એકમમાંથી શોધીને લખો..

(અ) જાંચ કરાવવી (બ) રેડ પડાવવી (ક) કડકાઇ કરાવવી (ડ) ઝડતી લેવરાવવી

(૫) નીચેનામાંથી શબ્દકોશના ક્રમ પ્રમાણેની સાચી શબ્દહરોળ કઇ છે ?...

(અ) રહેમ, ઊંટ, વગડો, પાંદડું (બ) ઊંટ, પાંદડું, રહેમ, વગડો

(ક) વગડો, રહેમ, પાંદડું, ઊંટ (ડ) પાંદડું, રહેમ, વગડો, ઊંટ

(૬) વિરોધી શબ્દ માટે કયું જોડકું સાચું છે ?.................................

(અ) સત્ય × સાચું (બ) સપૂત × કપૂત (ક) પ્રકાશ × અજવાળું (ડ) લોભ × લાલચ

(૭) સમાનાર્થી શબ્દ માટે કયું જોડકું સાચું છે ?...............................

(અ) માલિક - ધણી (બ) વનવગડો - ખેતર (ક) કોપ - કૃપા (ડ) કડકાઇ - નરમાઇ

(૮) ઊંટ માટે ફકીરે કરેલા વર્ણન માટે નીચેના પૈકી શું સાચું નથી ?..

(અ) એક આંખે કાણુ હતું (બ) આગલો એક દાંત નહાતો.

(ક) ઊંટ પર એક માણસ સવાર હતો. (ડ) ઊંટ એકલું નાસી છૂટયું હતું

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) અવલોકન કરવું એટલે શું ?..

....

(૨) " ઊંટ એકલું નાસી છૂટયું હશે" એવુ અનુમાન ફકીરે કયા આધારે કર્યું ?..

....

....

(૩) ફકીરની વાત સાંભળી રાજાને શી ખાતરી થઇ ?...

....

....

(૪) વેપારીએ કડકાઈથી ફકીરને શું કહ્યું ?..

....

....

(૫) "ઊંટ પર ઘઉં અને મધ હતા" એવું અનુમાન ફકીરે કયા આધારે કર્યું ?..

....

....

પ્રશ્ન-૪. નીચેના ફકરામાં યોગ્ય વિરામચિહ્નો મૂકી ફરીથી લખો.

રાજાએ ફકીરની ઝડતી લેવરાવી પણ કશું ઝવેરાત તેની પાસેથી નીકળ્યું નહિ છતાં ફકીરે ઊંટનું જે વર્ણન આપ્યું તે તો બરાબર પેલા વેપારીના ઊંટનું જ હતું તેથી તેણે એ ઊંટ જોયું નથી એ વાત તો કેમ મનાય તેની ઉપરના ઝવેરાતની લાલચે તેણે તેને ચોક્કસ ક્યાંક સંતાડી દીધું છે એમ માની રાજાએ તેને સખત શિક્ષા કરવાનો હુકમ કર્યો

....

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૫. 'ઊંટ - રણનું વહાણ' વિશે પાંચ થી આંઠ વાક્યોમાં વર્ણન તમારી નોટબુકમાં કરો.

વિષય - ગુજરાતી ૧૨. બાળ નરેન્દ્ર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૪.૧/ ૩.૪.૬ / ૪.૪.૫ / ૫.૪.૨

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) બાળકો ઝાડ પર ના ચડે તે માટે દાદાજીએ કોની બીક આપી હતી ?..................................

(અ) રાક્ષસ (બ) સાપ (ક) હનુમાનજી (ડ) અભિમન્યુ

(૨) નરેન્દ્રની માતાનું નામ શું હતું ?..

(અ) કલાદેવી (બ) જમનાબાઇ (ક) ભુવનેશ્વરી દેવી (ડ) રાણકદેવી

(૩) નરેન્દ્રના પિતાનું નામ શું હતું ?..

(અ) ઠાકુર (બ) દત્તબાબુ (ક) રામકૃષ્ણ (ડ) ઈશ્વરચંદ્ર

(૪) “વડનાં વાંદરાં ઉતારવા” રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ શું છે ?..

(અ) વડ પરથી વાંદરા ભગાડવા (બ) વાંદરા જેવા હોવું

(ક) ખૂબ તોફાની હોવું (ડ) ઝાડ પરથી વાંદરા ઉતારવાં

(૫) “સાપ નીકળ્યો તેવી બૂમ પડી છતાં નરેન્દ્ર ધ્યાનમાં બેસી રહ્યો” તેમાં નરેન્દ્રનો કયો ગુણ દર્શાવાયો છે ?

(અ) એકાગ્રતા (બ) જિજ્ઞાસા (ક) બહાદુરી (ડ) કુશળતા

(૬) વાંદરું - વાંદરાં, રાતું - રાતાં, ધોળું - ....

(અ) ધોળો (બ) ધોળી (ક) ધોળું (ડ) ધોળાં

(૭) નરેન્દ્રના ઘેર કોણ પધારવાનું હતું ?..

(અ) તારક (બ) ઠાકુર (ક) દાદાજી (ડ) દધીચિ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) વૃક્ષો આપણને કેવી રીતે મદદરૂપ થાય છે ?...

....

....

(૨) નરેન્દ્ર ઝાડ પર શામાટે ચડે છે ?...

....

(૩) ધ્યાનમાં બેસવાથી શું ફાયદા થાય છે ?...

....

....

(૪) નરેન્દ્ર કેળાની વાડીએ શા માટે ગયો હતો ?...

....

(૫) સાપ નીકળ્યો તો પણ નરેન્દ્ર ત્યાંથી કેમ ભાગ્યો નહી ?...

....

(૬) નરેન્દ્રની માતા નરેન્દ્રને કઇ કઇ વાર્તાઓ સંભળાવે છે ?...

....

પ્રશ્ન- ૩. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર ૬૩ પર આપેલા ચિત્રનું પાંચ - છ વાક્યમાં વર્ણન કરો.

....

....

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન - ૪. નીચે આપેલા વિધાનો વાંચી સમજીને યોગ્ય વર્તન હોય તો 'હા'' અને અયોગ્ય વર્તન હોય તો 'ના' લખો અને અયોગ્ય વર્તન હોય તો તેનાથી શું ખરાબ અસર કે નુકસાન થાય છે તે જણાવો.

(૧) શિક્ષક ભણાવે ત્યારે દીપક રસ્તા પરથી પસાર થતા વાહનો જોઇ રહ્યો છે. ....

....

(૨) અજય એક વૃધ્ધ માણસને રસ્તો ઓળંગવામાં મદદ કરે છે..

(૩) નરેન્દ્ર તેના દાદાજીએ ના પાડી હોવા છતાં ઝાડ પર ચડે છે..

....

પ્રશ્ન- ૫ (અ) નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં લખો.

(૧) ઋષિ, ધ્યાન, વૃક્ષ, ઓમકાર, સંકલ્પ

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) .... (૫) ....

(૨) પ્રણામ, બળવાન, હવા, સંયમ, સ્મરણ

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) .... (૫) ....

(૩) નરેન્દ્ર, તારક, દધીચિ, દત્તબાબુ, ભુવનેશ્વરી

(૧) .... (૨) .... (૩) .... (૪) .... (૫) ....

પ્રશ્ન- ૫ (બ) નીચેનાં શબ્દોની જોડણી સુધારીને ફરીથી લખો.

(૧) દધીચી - .... (૨) અભીમન્યુ - .... (૩) ભાયબંધ - ....

(૪) જિવન - .... (૫) દતબાબુ - .... (૬) થાકૂર - ....

પ્રશ્ન- ૫ (ક) ઉદાહરણ પ્રમાણે શબ્દો બનાવો. કેળુ - કેળાં

(૧) છોકરું - .... (૨) રમકડું - .... (૩) ગાડું - ....

(૪) કૂતરું - .... (૫) છાણું - .... (૬) લાકડું - ....

વિષય - ગણિત ૧૦. પેર્ટનની રમત

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧. સમપ્રમાણતા પર આધારિત ભૌમિતિક પેર્ટન (ભાત) નું નિરીક્ષણ કરે, ઓળખે અને વિસ્તરણ કરે.
૨. વિવિધ આકારો ની સંખ્યાત્મક પેર્ટન તેમજ મૂળાક્ષરોની પેર્ટન સમજે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલી પેર્ટનને આગળ વધારો.

(૧) 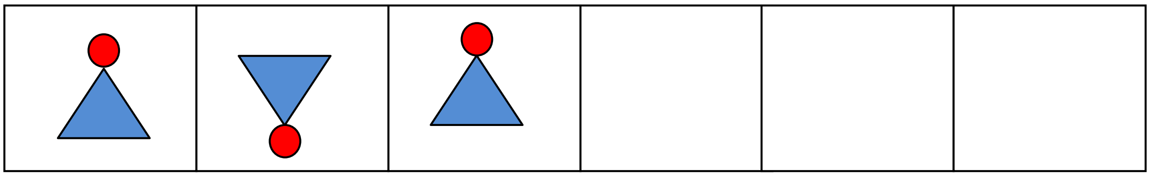

(૨) 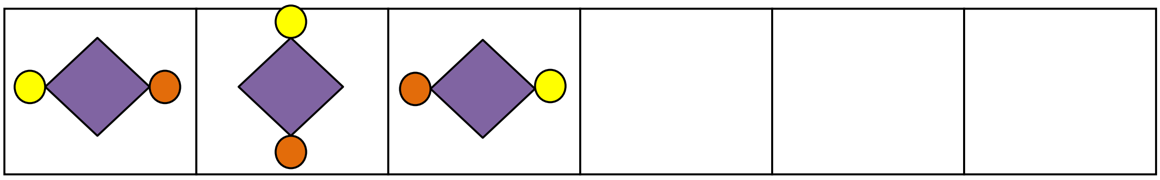

(૩) 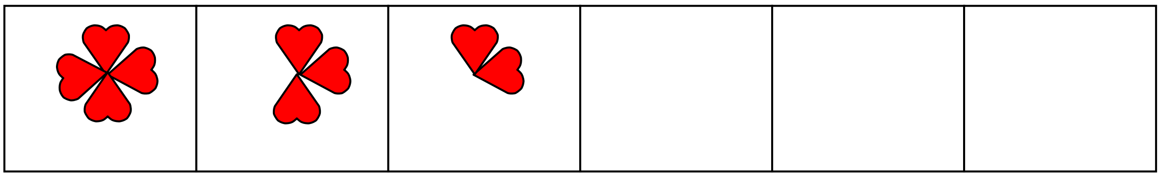

(૪) 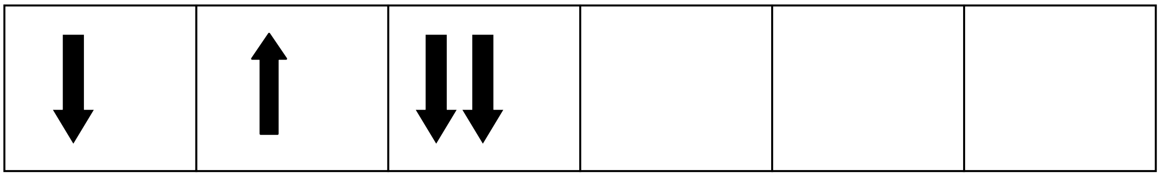

(૫) ZYX, WVU, TSR, ___, ___, ___

(૬) ૧ A, ૨ B, ૩ C, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___

(૭) A ૧ Z, B ૨ Y, C ૩ X, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___

(૮) ૫૫, ૧૫૫, ૨૫૫, ___, ___, ___, ___, ___, ___, ___

(૯) ૭૭૭, ૬૭૭, ૫૭૭, ___, ___, ___, ___

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલી આકૃતિમાં પેર્ટન પૂર્ણ કરો.

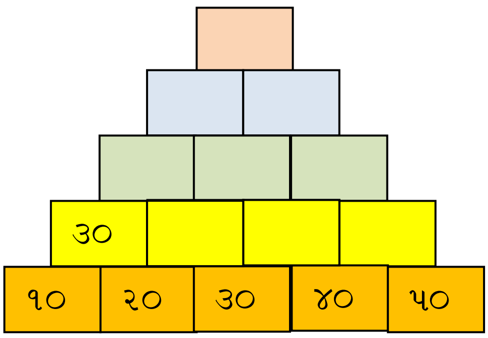

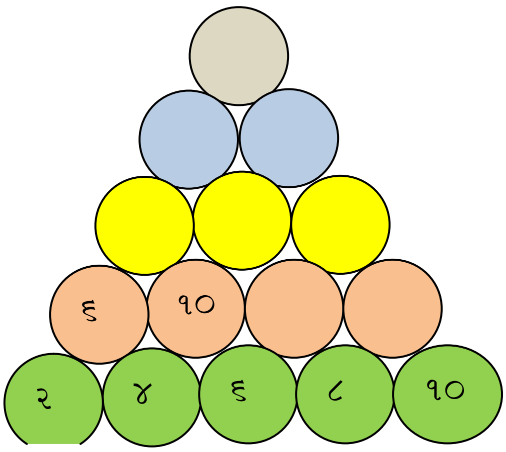

પ્રશ્ન- ૩. આપેલા જાદુઇ ત્રિકોણમાં ૧ થી ૬ સુધીના અંકોને એવી રીતે ગોઠવો કે ત્રિકોણની દરેક હરોળનો સરવાળો ૧૨ થાય.

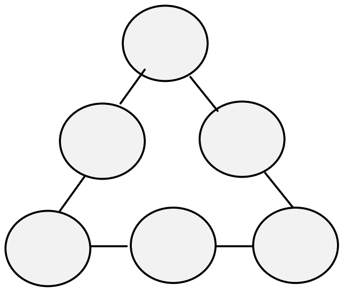

પ્રશ્ન-૪.(અ) નીચે આપેલી પેર્ટનને પૂર્ણ કરી તેને આધારે ગુપ્ત સંદેશા વાંચો અને લખો.

C	D	E	F	G	H	I	J	K	L										
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦										

(૧) ૧૭ ૧ ૬ ૧૩ ૧૩ ૭ - ....

(૨) ૮ ૩ ૧૭ ૨૬ ૧૬ - ....

(૩) ૨૧ ૩ ૧૦ ૧ ૧૫ ૧૧ ૩ - ....

(૪) ૧૮ ૬ ૨૬ ૧૨ ૯ ૨૩ ૧૩ ૧૯ - ....

પ્રશ્ન-૪.(બ) નીચે આપેલી પેર્ટનને આધારે ગુપ્ત સંદેશા વાંચો અને લખો.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
Z	Y	X	W	V	U	T	S	R	Q	P	O	N	M	L	K	J	I	H	G	F	E	D	C	B	A

(૧) SLD ZIV BLF ? - ....

(૨) MRXV GL NVVG BLF ....

(૩) OVG FH TL GL HXSLLO - ....

પ્રશ્ન-૪.(ક) નીચે આપેલી પેર્ટનને આધારે ગુપ્ત સંદેશા વાંચો અને લખો.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
ક	ખ	ગ	ઘ	ચ	છ	જ	ઝ	ટ	ઠ	ડ	ઢ	ણ	ત	થ	દ	ધ	ન	પ	ફ	બ	ભ	મ	ય	ર	લ

(૧) ટ ઢટભચ ટત ઠચપકન - ....

(૨) જથથઘ ણથનતટતજ - ....

(૩) મચ કનચ પફબઘચતફ - ....

(૪) જથથઘ તટજઝફ - ....

(૫) ઢચફ બપ દઢકર - ....

વિષય - ગણિત ૧૧. ઘડિયા અને ભાગાકાર

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. ચિત્રાત્મક રીતે (ટપકાં કે લીટીઓ કે બીજી કોઇ નિશાનીઓ દોરીને), સમાન જૂથ પાડીને, પુનરાવર્તિત બાદબાકી કરીને કે ભાગાકાર અને ગુણાકાર વચ્ચે આંતર સંબધનો ઉપયોગ કરીને સંખ્યાને બીજી સંખ્યાથી વિભાજીત કરે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) 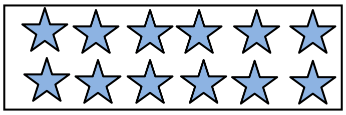 આપેલ ચિત્રાત્મક મહિતી માટે નીચેના પૈકી શું સાચું છે ?..................

(અ) ૨ × ૫ (બ) ૩ × ૬ (ક) ૬ × ૬ (ડ) ૨ × ૬

(૨) નિષ્ઠા એ વાડીમાં રીંગણના ૩૦ છોડ રોપ્યા છે. તેણે છોડની એકસરખી ૫ હાર બનાવી તો દરેક હારમાં કેટલાં છોડ હશે ?...............................

(અ) ૧૫ (બ) ૧૦ (ક) ૩૦ (ડ) ૬

(૩) મીનાએ તેની મરઘીના બચ્ચાં ને પાંજરામાં મૂક્યાં. તેણે ૩૨ પગ ગણ્યા તો તેમાં મરઘીનાં કેટલા બચ્ચાં હશે ?

(અ) ૧૬ (બ) ૩૨ (ક) ૧૨ (ડ) ૨૦

(૪) ઓટોરિક્ષા સ્ટેન્ડ પર ઉભેલી રિક્ષાઓના કુલ ૪૫ પૈડા છે, તો કેટલી રિક્ષાઓ ઊભેલી હશે ?.........

(અ) ૪૫ (બ) ૧૫ (ક) ૩૦ (ડ) ૯

(૫) સુમિત્રા સતત ૧૪ દિવસ શાળામાં ના આવી તો તે કેટલા અઠવાડિયા શાળામાં ના આવી કહેવાય ?....

(અ) બે (બ) ત્રણ (ક) ચાર (ડ) એક

(૬) હિરલે સ્ટેશનરીની દુકાનેથી ૨૪ નંગ પેન્સિલ ખરીદી તો તેને કેટલા ડઝન પેન્સિલ ખરીદી હશે ?....

(અ) ત્રણ (બ) ચાર (ક) બે (ડ) પાંચ

(૭) શાળામાં ૩૫ દિવસનું વેકેશન છે, તો બાળકોને કેટલા અઠવાડિયા રજા મળશે ?..........................

(અ) ૭ (બ) ૫ (ક) ૪ (ડ) ૬

(૮) સાનિયાએ એક વેપારી પાસે ૫૦૦ રૂ ના છુટા કરાવ્યા. વેપારી ૫૦ રૂ ની નોટો આપે છે તો કુલ કેટલી નોટો સાનિયાને આપી ?

(અ) ૨૦ (બ) ૫ (ક) ૧૫ (ડ) ૧૦

પ્રશ્ન-૨. ૧૨ ના ઘડિયાની રચના ૪ અને ૮નાં ઘડિયાની મદદથી કરો.

૧ × ૪	૨ × ૪								
૪	૮								

૧ × ૮	૨ × ૮								
૮	૧૬								

૪ + ૮									
૧૨									

પ્રશ્ન-૩. નીચેના કોયડા ઉકેલો

(૧) આયુષીએ ૧૫ મણકાની એક માળા બનાવી. ૯૫ મણકામાંથી આવી બીજી કેટલી માળા બનાવી શકાય ? અને કેટલા મણકા વધે ? (પુનરાવર્તિત બાદબાકી કરીને જવાબ મેળવો.)	(૨) એક બોક્સમાં ૨૦ લાડુ સમાઇ શકે તો ૧૨૦ લાડુ સમાવવા માટે કેટલા બોક્સ જોઇએ ? (પુનરાવર્તિત બાદબાકી કરીને જવાબ મેળવો.)
(૩) રઘુને પોતાના ઘરની ફરતે દિવાલ બનાવવા માટે ૪૦૦૦ ઈંટોની જરૂર છે. છકડો ટેમ્પામાં એક ફેરામાં ૫૦૦ ઈંટો આવે છે તો ટેમ્પાના કેટલા ફેરા કરવા પડે ?	(૪) કંચને ભેંસના એક તબેલામાં ભેંસોના કુલ ૯૬ પગ ગણ્યા તો તબેલામાં કેટલી ભેંસો હશે ?
(૫) શનિવારે કસરતના દાવ કરવા માટે શાળાના મેદાનમાં ૧૪૪ વિદ્યાર્થીઓ એક સરખી ૮ હારમાં ઊભા રહ્યા છે, તો દરેક હારમાં કેટલા વિદ્યાર્થીઓ હશે. (૧૫ બાળકોથી ગણતરીની શરૂઆત કરો.)	(૬) રામુચાચાએ ૧૨૫ રૂ. ૫ બાળકોને વહેંચ્યા તો દરેક બાળકોને કેટલા રૂપિયા ભાગમાં આવે ? (૧૦ રૂ આપીને વહેંચણીની શરૂઆત કરે છે)

પ્રશ્ન-૪. કૂટપ્રશ્ન બનાવો અને કોયડા ઉકેલો.

(૧) ૧ મીટર દોરડાની કિંમત ૧૫ રૂ. છે. દામુએ કેટલુંક દોરડું ખરીદી ૧૨૦ રૂ. ચૂકવ્યા. કૂટપ્રશ્ન -	(૨) રાધાએ ૪ ડઝન સફરજન ૩૨૦ રૂપિયામાં ખરીદ્યા . કૂટપ્રશ્ન - ....

વિષય - પર્યાવરણ ૧૭. તેજલ અમદાવાદમાં

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.સયુંક્ત કુટુંબના પારિવારિક સંબધોને ઓળખે છે.
૨. જન્મ, લગ્ન અને સ્થળાંતરને કારણે માનવ કુટુંબમાં થતાં ફેરફારોને સમજે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) એક જ રૂમનુ ઘર (ઝૂંપડી) માટે નીચેના પૈકી શું સાચુ નથી ?...

(અ) બધા એક જ રૂમમાં રહે છે. (બ) કપડાં વાસણ પણ એક જ રૂમમાં ધોવાય છે.

(ક) શૌચાલય પણ રૂમમાં જ હોય છે. (ડ) સૂવાનું અને જમવાનું પણ એક જ રૂમમાં

(૨) ઊંચી ઈમારતોના ઘર (બંગલા) માટે નીચેના પૈકી શું સાચુ છે ?...

(અ) બધાં માટે એક સામુહિક શૌચાલય ઘરની બહાર હોય છે. (બ) ઘણા બધાં રૂમ હોય છે.

(ક) એક જ રૂમમાં વીજળીની સુવિધા હોય છે. (બ) ઘરની સફાઇ કરવામાં વધારે સમય થતો નથી.

(૩) તેજલને અમદાવાદમાં શું જોવા જવું હતું ?...

(અ) ઊંચી ઈમારતો (બ) કાંકરિયા તળાવ (ક) વિમાનમથક (ડ) રિવરફ્રન્ટ

(૪) તેજલ અને તેની માતા અમદાવાદ કયા વાહન દ્વારા આવ્યા ?...

(અ) બસ (બ) મોટરકાર (ક) ટ્રેન (ડ) વિમાન

(૫) માતાના ભાઇના પત્નીને શું કહેવાય ?...

(અ) મામી (બ) કાકી (ક) માસી (ડ) ફોઇ

(૬) તેજલે હર્ષના ઘેર કયુ સારુ કાર્ય કર્યુ ?...

(અ) શૌચાલય સાફ કર્યુ (બ) પાણીનો નળ બંધ કર્યો (ક) રસોડું સાફ કર્યુ (ડ) ટી.વી બંધ કર્યુ

(૭) મામાના ઘરે શૌચાલય ક્યાં હતુ ?.................................

(અ) ઘરમાં (બ) ઘરની બહાર આગળ (ક) ગલીના છેડે (ડ) ઘરની પાછળ

(૮) તેજલના મામાને ઘર ખાલી કેમ કરવાનું હતું ?...

(અ) મામાની બીજા શહેરમાં બદલી થઇ. (બ) મામાનું ઘર સરકારી જમીનમાં હતું

(ક) મામા ભાડાના ઘરમાં રહેતા હતાં (ડ) મામાએ નવુ મકાન ખરીદ્યુ

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) તેજલને મામાને ઘેર શૌચાલયનો ઉપયોગ કરતા ઉલટી જેવું કેમ થયુ ?...

....

....

(૨) તેજલના ગામડે પાણી કેવી રીતે ભરવામાં આવે છે ?..

....

(૩) તેજલના મામાને ઘર કેમ બદલવાનું હતું ?..

....

....

(૪) તેજલનાં મામાના વિસ્તારના મકાનો અને ઊંચી ઈમારતોનાં મકાનો વચ્ચેનો તફાવત લખો.

તેજલનાં મામાના વિસ્તારના મકાનો	ઊંચી ઈમારતોનાં મકાના

(૫) ઊંચી ઈમારતોમાં ઉપર ચડવા માટે શાની વ્યવસ્થા હોય છે ?...

....

(૬) અમદાવાદ શહેરમાં શું શું જોવાલાયક છે ?...

....

....

(૭) તેજલનાં ગામડાનું ઘર કેવું છે ?...

....

....

(૮) નાનાં ઘરોમાં શું શું અગવડો પડે છે ?...

....

....

પ્રશ્ન-૩. નીચેનું દરેક વિધાન સાચુ બને તે રીતે ખોટો શબ્દ છેકી નાખો.

(૧) તેજલ અમદાવાદમાં તેના કાકા / મામા ના ઘરે જાય છે.

(૨) તેજલનાં ગામડામાં ઉનાળામાં પાણી લેવા માટે નદીએ / તળાવે જવુ પડે છે.

(૩) તેજલની માતાની બીમારીનો ઇલાજ ખાનગી / સરકારી હોસ્પિટલમાં ચાલે છે.

(૪) અમદાવાદ શહેરમાં સાબરમતી / નર્મદા નદીના કિનારે રિવરફ્રન્ટ આવેલો છે.

(૫) તેજલનાં મામી રસોઇ બનાવવાનુ / ઘર સફાઇ કરવાનું કામ કરવા માટે જાય છે.

પ્રશ્ન-૪. ઓળખી કાઢો.

(૧) માતાની બહેન - .... (૨) પિતાના ભાઇની પત્ની - ....

(૩) પિતાની બહેનના પતિ - .... (૪) માતાની મમ્મી - ....

વિષય - પર્યાવરણ ૧૮. ગામ - ગામનાં પાણી

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧. સ્વાસ્થ્ય તથા પુનઃઉપયોગ અને પુનઃઉત્પાદન અંગેના વિવેકપૂર્ણ ઉપાયો સૂચવે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ગંદુ પાણી પીવાથી નીચેનામાં કયો રોગ થાય છે ?....................................

(અ) મરડો (બ) કોલેરા (ક) ટાઇફોઇડ (ડ) મેલેરિયા

(૨) ઝાડા ઉલટી થાય ત્યારે પાણીમાં કયા બે પદાર્થો ઉમેરીને વધારે પાણી પીવુ જોઇએ ?..........................

(અ) મીઠુ અને ખાંડ (બ) ખાંડ અને ગોળ (ક) મીઠુ અને જીરૂ (ડ) આંબળાનું ચૂર્ણ અને ખાંડ

(૩) ઝાડા ઊલટી થાય ત્યારે પાણી વધારે કેમ પીવુ જાઇએ ?...

(અ) શરીરને શક્તિ મળે તે માટે (બ) ઝાડા અને ઉલટી બંધ થઇ જાય તે માટે

(ક) શરીરમાં પાણી ઓછુ થઇ જાય છે તે માટે (ડ) આપેલાં તમામ

(૪) કોલેરાનો રોગ થાય ત્યારે શું ના કરવું જાઇએ ?...

(અ) પાણી વધારે પીવુ જાઇએ (બ) પાણી ઉકાળીને પીવુ જાઇએ

(ક) હળવો ખોરાક લેવો જાઇએ (ડ) પાણી ઓછું પીવુ જાઇએ

(૫) શહેરોમાં ક્યારેક પીવાના પાણીમાં કયુ પાણી ભળી જાય છે ?..

(અ) કારખાનાનું (બ) ગટરનું (ક) નહેરનું (ડ) તળાવનું

(૬) નીચેનામાંથી કયુ પાણી પીવા માટે ઉપયાગમાં લેવામાં આવતું નથી ?..

(અ) કૂવાનું (બ) નદીનું (ક) હેન્ડપંપનું (ડ) તળાવનું

(૭) ક્રિપલના ઘરે આવેલા મહેમાનને પાણીને બદલે ઠંડુ પીણું કેમ આપવામાં આવ્યું ?............................

(અ) પીવાનું પાણી ખૂટી ગયું હતું (બ) ઠંડુ પીણુ પીવડાવવાનો રિવાજ હતો

(ક) પીવાનું પાણી ગંદુ હતું. (ડ) મહેમાને ઠંડુ પીણું પીવા માટે માગ્યું

(૮) વોટરપાર્કમાં નીચેનામાંથી શું જોવા મળતું નથી ?...

(અ) પાણીના ફૂવારા (બ) મ્યુઝિક ડાન્સ (ક) ચકડોળ (ડ) પાણીની રાઇડ્સ

પ્રશ્ન-૨. કારણો આપો.

(૧) રોગચાળો થાય ત્યારે પાણી ઉકાળીને પીવુ જાઇએ કારણ કે...

....

(૨) ગામડાંઓમાં ઘણીવાર ટેન્કરો દ્વારા પીવાનું પાણી આપવામાં આવે છે કારણ કે.................................

....

(૩) મહેમાને ઠંડુ પીણું લેવાની ના પાડી કારણ કે ....

....

(૪) ઝાડા ઉલટી થાય ત્યારે પાણી વધારે અને તેમાં ખાંડ અને મીઠુ ઉમેરીને પીવુ જાઇએ કારણ કે..........

....

(૫) ગામડાંઓમાં તળાવ કે નદીઓનાં પાણી દૂષિત થાય છે કારણ કે ....

....

....

....

પ્રશ્ન- ૩. નીચનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

(૧) ઝાડા ઊલટી થાય ત્યારે કઇ કઇ કાળજી રાખવી જોઇએ ?..

....

....

(૨) પાણી ચોખ્ખું કરવાની રીતો લખો. ....

....

(૩) પીવાનું પાણી ક્યાંથી મળે છે ?..

....

....

(૪) ગંદુ પાણી પીવાથી કયા કયા રોગો થાય છે ?..

....

(૫) તમારી શાળામાં પીવાના પાણીની શી વ્યવસ્થા છે ?..

....

(૬) શૌચાલય સ્વચ્છ રાખવા શું શું કરવું જોઇએ ?..

....

પ્રશ્ન-૪. નીચેનાં વિધાનો સાચાં છે કે ખોટાં તે જણાવો.

(૧) માટલામાંથી પાણી ડોયા વડે ગ્લાસમાં લેવુ જોઇએ. [ ]

(૨) વોટરપાર્કમાં પાણીનો બગાડ થતો નથી. [ ]

(૩) ઝાડા ઊલટી થાય ત્યારે પાણી ખૂબ ઓછુ પીવુ જોઇએ. [ ]

(૪) પાણીનો નળ ટપકતો હોય ત્યારે તેને બંધ કરવાથી પાણીનો બગાડ થતો નથી. [ ]

(૫) શૌચાલય ગયા પછી હાથ સાબુથી ધોવા જોઇએ. [ ]

(૬) પાણીની મોટી ટાંકીઓમાં પાણી સ્વચ્છ રાખવા માટે ક્લોરિનની ટીકડીઓ નાખવામાં આવે છે. [ ]

પ્રશ્ન-૫. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો

(૧) દૂષિત પાણી	(૧) ક્લોરિનયુક્ત પાણી
(૨) કોલેરા	(૨) પાણીનો સંગ્રહ
(૩) શુધ્ધ પાણી	(૩) તળાવનું પાણી
(૪) ચેક ડેમ	(૪) ગંદુ પાણી

વિષય - પર્યાવરણ ૧૯. સાથે જમીએ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. કુટુંબ, શાળા અને પડોશમાં બનેલ બનાવો વગેરે પરથી અવલોકન અને અનુભવ કરી મૌખિક અભિપ્રાય આપે છે.(દા.ત. પસંદગી, નિર્ણય લેવો, સમસ્યા નિવારણ, જાહેર સ્થળોએ જાતિગત ભેદભાવો, પાણી, મધ્યાહન ભોજન, સમૂહભોજન, બાળકોના હક્કો, શાળામાં બાળકોનું અપમાન, સજા, બાળમજૂરી વગેરે.)

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) વૅકેશન પુરુ થયા પછી શાળામાં આવતા બાળકોએ શું કરવાનું નક્કી કર્યુ ?..............................

(અ) તહેવારની ઉજવણી (બ) રમતોત્સવ (ક) ઉજાણી (ડ) સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમ

(૨) ઉત્તરાયણના તહેવારના દિવસે નીચેનામાંથી કયો ખોરાક ખવાતો નથી ?..............................

(અ) તલ સાંકળી (બ) ધાણી - ચણા (ક) મમરાના લાડુ (ડ) ઉંધિયું

(૩) ઉત્તરાયણનો તહેવાર માટે નીચેના પૈકી શું સાચું છે ?............................

(અ) રંગોનો તહેવાર (બ) ફટાકડાંનો તહેવાર (ક) મટકી ફોડનો તહેવાર (ડ) પતંગોનો તહેવાર

(૪) ઉત્તરાયણનો તહેવાર કઇ તારીખે ઉજવવામાં આવે છે ?..................................

(અ) ૧૪ મી જાન્યુઆરી (બ) ૨૫ મી ડિસેમ્બર (ક) ૧૪મી ફેબ્રુઆરી (ડ) ૧ જાન્યુઆરી

(૫) મધ્યાહન ભોજન યોજના માટે નીચેના પૈકી શું સાચું છે ? ....

(અ) દરેક શાળા - કોલેજોમાં યોજના ચાલે છે. (બ) બાળકોને દૂધ અને નાસ્તો આપવામાં આવે છે.

(ક) પ્રા. શાળાઓમાં બાળકોને બપોરે ગરમ ભોજન મળે છે. (ડ) બે ટાઇમ ભોજન આપવામાં આવે છે.

(૬) કયો તહેવાર તિથિ પ્રમાણે ઉજવાય છે ?..

(અ) મકરસક્રાંતિ (બ) નાતાલ (ક) પ્રજાસત્તાકદિન (ડ) દિવાળી

(૭) કયા તહેવારમાં એકબીજા ઉપર રંગ છાંટવામાં આવે છે ?...

(અ) હોળી - ધૂળેટી (બ) દિવાળી (ક) જનમાષ્ટમી (ડ) દશેરા

(૮) મધ્યાહન ભોજન યોજના દ્વારા બાળકોમાં કયા ગુણનો વિકાસ થાય છે ?.................................

(અ) પરોપકાર (બ) સમૂહજીવન (ક) નેતૃત્વ (ડ) શિસ્તપાલન

(૯) ઉંધિયું બનાવવા માટે નીચેમાંથી કયા કંદમૂળનો ઉપયોગ થતો નથી ?...

(અ) શક્કરિયું (બ) રતાળુ (ક) બીટ (ડ) મૂળો

(૧૦) નીચેનામાંથી કયા તહેવારમાં લોકો એકબીજાને મળવા માટે જતા નથીસ ?.....................................

(અ) દશેરા (બ) નૂતન વર્ષ (ક) ઉત્તરાયણ (ડ) રમજાન ઈદ

પ્રશ્ન-૨. યોગ્ય રીતે જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	વિભાગ - બ
(૧) દેવદિવાળી	(અ) ગોકુળ આઠમ
(૨) રક્ષાબંધન	(બ) મકરસક્રાંતિ
(૩) જનમાષ્ટમી	(ક) ગુરૂનાનક જયંતિ
(૪) દશેરા	(ડ) બળેવ
(૫) ઉત્તરાયણ	(ઇ) વિજયાદશમી

પ્રશ્ન- ૩. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) ઉંધિયુ બનાવવા માટે કયા કયા શાકભાજી - ફળોનો ઉપયોગ થાય છે ?..

....

....

(૨) ઉત્તરાયણ કઇ તારીખે ઉજવાય છે? અને તે બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?...............................

....

(૩) મધ્યાહન ભોજન યોજના વિશે ટૂંકમાં જણાવો..

....

....

....

(૪) તિથિભોજન એટલે શું ?...

....

(૫) દરેક તહેવાર એકબીજાથી કઇ રીતે અલગ પડે છે ?...

....

....

(૬) બાળકોએ વર્ગમાં કેવી રીતે ઉજાણી કરી ?..

....

(૭) કયા કયા તહેવારો બધા સાથે મળીને ઉજવે છે ?..

....

(૮) તારીખ પ્રમાણે કયા કયા તેહેવારો આવે છે ?..

....

પ્રશ્ન- ૪. નીચે આપેલી વાનગીઓ અને વસ્તુઓને લાગુ પડતા તહેવાર પ્રમાણે વર્ગીકરણ કરો.

(જલેબી , તલલાડુ, ખજૂર, રંગ અને પિચકારી, ઉંધિયુ, ફાફડા, મીઠાઇ, ફટાકડાં, પતંગ, ધાણીચણા, નવા કપડાં, સીંગની ચિક્કી,)

દિવાળી	ઉત્તરાયણ	હોળી- ધૂળેટી	દશેરા

विषय - हिन्दी ४. अपने बारे में

❖ अध्ययन निष्पति :- 1.4.7 / 4.4.3 / 5.4.2

प्रश्न- १. श्याम फलक पर लिखित सामग्री को पढ़िए, समजिए और प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

जेसर पाठशाला
ता- डेसर ,जि- वडोदरा

दिनाकं- १२ /०१/ २०१९
शनिवार

आज का सुविचार :- "जब तक जीवन है, तब तक सिखते रहो क्योंकि अनुभव ही श्रेष्ठ शिक्षक है" |

आज का परिचय :- ' स्वामी विवेकानंद ' - समाज सुधारक

आज का विशेष दिन:- ' विश्व युवा दिन '- स्वामी विवेकानंद जयंती

(१) दिनाकं- १२ /०१/ २०१९ को किसकी जन्म जयंती है ?..

(२) स्वामी विवेकानंद की जन्म जयंती पर कौन सा दिन मनाया जाता है ?..................................

....

(३) स्वामी विवेकानंद कौन थे ?..

(४) सुविचार के वाक्य में किसे श्रेष्ठ शिक्षक बताया गया है ?...

....

(५) दिनाकं- १२ /०१/ २०१९ को कौन सा वार है ?...

प्रश्न-२. कौंस में दिए गए शब्द का चयन करके रिक्तस्थानों की पूर्ति कीजिए |

(१) कोमल चौथी कक्षा में ....है | (पढता / पढ़ती)

(२) लड़का खेल ....है | (रही / रहा)

(३) परेश बाजार गया ....| (था / थी)

(४) मै बडो का आदर ....| (करता हूँ / करती है)

(५) शालिनी ....बहन है | (मेरा / मेरी)

(६) .... पिताजी डॉक्टर है | (मेरे / मेरी)

(७) चांदनी डॉक्टर बनना .... है | (चाहता / चाहती)

(८) मछली पानी मे .... है | (रहती / रहता)

(९) ....भाई का नाम समरजीत है | (मेरे / मेरी)

(१०) .... पाठशालामें सुंदर बाग़ है | (हमारा / हमारी)

(११) .... माता का नाम क्या है ? (आप की / आप के)

प्रश्न-३. नीचे दिए गए प्रश्नों के लिए योग्य विकल्प पसंद कीजिए |

(१) माता - पिता , भाई - बहन , फूफा -....................

(अ) चाची (ब) बुआ (क) भाभी (ड) मामी

(२) राजा - रानी , लडका - लडकी , मोर - ....

(अ) मोरनी (ब) मोर (क) ढेल (क) मोरनियाँ

(३) लडका - लडके , बच्चा - बच्चे , घोड़ा - ....

(अ) घोड़ा (ब) घोड़े (क) घोडाए (ड) घोडो

(४) माता के पिता -........................

(अ) दादा (ब) मामा (क) चाचा (ड) नाना

(५) पिता की बहन- ....

(अ) बुआ (ब) चाची (क) मौसी (ड) मामी

(६) हम चौथी कक्षा में ....हैं |

(अ) पढता (ब) पढ़ती (क) पढते (ड) पढाता

प्रश्न-४. सही जोड़े बनाइए |

विभाग - अ	विभाग - ब
१. भाई	१. भतीजी
२. नानी	२. मामी
३. फूफा	३. भाभी
४. लड़का	४. बुआ
५. भतीजा	५. नाना
६. मामा	६. लडकी

प्रश्न-५. नीचे दिए गए शब्दों का सही उपयोग करके वाक्यों को पूरा कीजिए |

(क्रिकेट , अध्यापक , चौथी , छ , दोस्त, घूमना , गाँव)

(१) मेरा नाम कमल है |

(२) में जेसर नामक ....में रहता हूँ |

(३) मेरे .... का नाम विराज है |

(४) में .... कक्षा में पढ़ता हूँ |

(५) मुझे .... खेलना पसंद है |

(६) में सुबह मे............. बजे उठता हूँ |

(७) मुझे ....पसंद है |

(८) मे ....बनना चाहता हूँ |

विषय - हिन्दी ५. धम्मक धम्मक आता हाथी

❖ अध्यन निष्पति :- 1.4. 4 / 2.4.4 / 4.4.2 / 5.4.3

प्रश्न- १. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

(१) हाथी किस तरह से आता है ? ....

....

(२) हाथी कैसे नहाता है ?..

....

(३) हाथी कहाँ जाता है ?...

....

(४) हाथी क्या क्या खाता है ?..

....

(५) हाथी अपनी सूंड क्यों उठाता है ?...

....

(६) हाथी क्या खाकर बताता नहीं ?..

....

(७) हाथी पानी कहाँ डालता है ? क्यों ?...

....

प्रश्न-२. नीचे दिए गए काव्य की पंक्तियाँ पूर्ण कीजिए और गान कीजिए |

धम्मक धम्मक आता हाथी,	धम्मक धम्मक आता हाथी,
....	....
....	....
....	....
....	....
अपनी सूंड घुमाता हाथी |	यह तो नहीं बताता हाथी |

प्रश्न-३.(अ) नीचे दिए गए शब्दों के लिए दो- दो समानार्थी शब्द दीजिए और वाक्य मे प्रयोग कीजिए

(१) गज - ...., ... वाक्य - ....

(२) जल - ...., ... वाक्य - ....

(३) धम्मक - ...., ... वाक्य -...

प्रश्न-३. (ब) नीचे दिए गए शब्दों के विरोधी शब्द दीजिए और वाक्यमे प्रयोग कीजिए |

(१) छोटा × .... वाक्य :-...

(२) आना × .... वाक्य :-...

(३) उठाना × .... वाक्य :-...

(४) छोड़ना × .... वाक्य :-..

(५) नीचा × .... वाक्य :-..

(६) दूर × .... वाक्य :-..

प्रश्न- ४. नीचे दिए गए कहानी के वाक्य पढ़िए और सामने दिए गए योग्य चित्र के साथ जोड़िए |

(१) शेर खरगोश के साथ कुएँ के पास जाता है |

(२) जंगल मे बहुत सारे पशु रहते थे |

(३) शेर ने कुएँ मे अपने जैसा दुसरा शेर देखा |

(४) शेर को खरगोश पर गुस्सा आया |

(५) शेर ने कुएँ मे छलांग लगाई |

(६) हररोज एक पशु को शेर के भोजन के लिए जाना होगा ऐसा प्रस्ताव रखा |

(७) एक दिन सभी पशु इक्कठे हुए |

(८) खरगोश शेर के पास जानबुजकर देर से पहुँचता है |

(९) शेर गुस्से में आकर खरगोश के साथ दूसरे शेर को मारने के लिए जाता है |

(१०) शेर कुएँ में डूबकर मर जाता है |

(११) शेर जंगल में बहुत सारे पशुओं का एकसाथ शिकार करता था |

प्रश्न- ५. हाथी के बारे में पाँच - छ वाक्य लिखिए |

<u>हाथी</u>

....

....

....

....

....

....

....

વિષય - અંગ્રેજી 5 – Here We Are Dancing

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- **4.4.2 / 4.4.3 /4.4.4/3.4.1**

પ્રશ્ન-૧. પાઠયપુસ્તકમાં પાન. નં. ૪૮ અને ૪૯ પરના કાવ્યમાંથી ક્રિયાસૂચક શબ્દો શાધીને તેમની ઉદાહરણ પ્રમાણે જોડી બનાવો. ઉદાહરણ - ***Dance - Dancing***

(1)..(2)..(3)..

(4) ....(5) ....(6) ....

પ્રશ્ન -૨. નીચે આપેલા વાક્યોમાંથી ક્રિયાસૂચક શબ્દ શોધી તેની નીચે લીટી દારો.

(1) Kuku is reading a story book. (2) Rahul is playing cricket at the graound.

(3) Tushar is eating a banana. (4) Bhavan is laughing very much.

(5) The girls are dancing at the stage . (6) Dhaval is flying the kite.

પ્રશ્ન -૩. નીચે આપેલા ચિત્રો માટે કૌંસમાં આપેલા ક્રિયાસૂચક શબ્દમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરો.

(writing, jumping, riding, playing, reading)

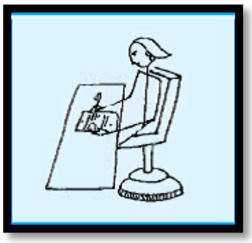

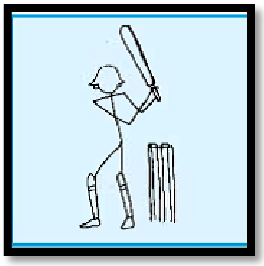
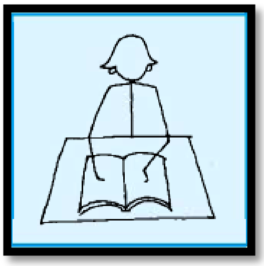
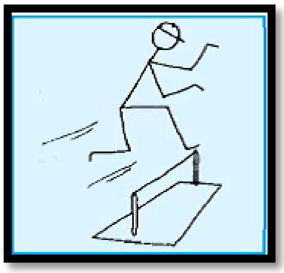

________________ ________________ ________________ ________________ ________________

પ્રશ્ન -૪. નીચેની વસ્તુઓનું તેની નીચે કૌંસમાં આપેલા શબ્દોની મદદથી વર્ણન કરો.

This is a ....

It is ....

It is ....

(ball , red, circle)

This is a ....

....

It is not......................................

(bat, yellow , square)

This is ....

....

....

(duster, white rectangle)

This is ....

....

....

(water tank , black , big)

This is a ....

It is ....

It is not ....

(tin, big, circle)

This is a ....

It is not ....

....

(bus, green, big)

પ્રશ્ન -૪. (અ) નીચે આપેલા પ્રાણી કે પક્ષીનું બે કે ત્રણ વાક્યમાં વર્ણન કરો.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન -૪.(બ) ચિત્ર જુઓ, વાક્યો વાંચો અને સામે આપેલી જગ્યામાં બંધબેસતાં વાક્યો લખો.

Ramjibhai

Ramjibhai is a doctor.

Ramjibhai is a farmer. ....

He has two cows.

He has two bullock. ....

He is ploughing his farm.

He is at the home ....

પ્રશ્ન -૫. તમારી આસપાસ જોવા મળતી વસ્તુઓ, પ્રાણીઓ, પક્ષીઓ, ફળ વગેરેના કોષ્ટકમાં માગ્યા પ્રમાણે નામ લખો

Colour	
Red	
Green	
Yellow	
Black	
White	
Shape	
Circle	
Square	
Rectangle	

વિષય - ગુજરાતી ૧૩. પંખીઓએ પાણી પાયું

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :-** ૧.૪.૧ / ૧.૪.૪ / ૨.૪.૩ / ૪.૪.૩ / ૫.૪.૨

પ્રશ્ન-૧. આપેલ ફકરો વાંચી તેની નીચે આપેલા પશ્નોના જવાબ લખો.

એક હતો છોડ. સાવ નાનો એવો. માંડ માંડ દેખાય. ઘણા ઢોર એની પાસેથી પસાર થઇ જાય પણ કોઇને ખ્યાલ ન આવે. છોડને મોટો થવાની ઈચ્છા હતી. એને વધવું હતું. ઊંચા થવું હતું આકાશને આંબી જવું હતું ઘેઘૂર ઝાડ બનવું હતું. પરંતુ દિવસે દિવસે તે સુકાતો જતો હતો, એને માંડ બેચાર પાંદડાં બેઠેલાં. એક બકરીનું ધ્યાન ગયું તે પાંદડાં ખાઇ ગઈ. છોડ તો સાવ બોડો થઇ ગયો. એને રડવું આવી ગયું.

(૧) છોડની શું ઈચ્છા હતી ?...

....

....

(૨) " ઘેઘૂર ઝાડ" એટલે શું ?...

(૩) છોડના પાંદડાં કોણ ખાઇ ગયું ?...

(અ) પંખીઓ (બ) ગાય (ક) બકરી (ડ) ઈયળ

(૪) છોડને રડવું કેમ આવી ગયું ?...

....

(૫) 'હસવુ' શબ્દનો વિરોધી શબ્દ ફકરામાંથી શોધીને લખો. ....

પ્રશ્ન- ૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નાના છોડને પાણી કોણે પીવડાવ્યું ?...

(અ) પંખીઓ (બ) બાળકો (ક) વાદળી (ડ) આપેલા તમામ

(૨) "ખરેખર પંખીની જાત જ દયાળુ છે !" આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?..................................

(અ) બકરી (બ) છોડ (ક) ઝાડ (ડ) વાદળી

(૩) છોડને પાણી પીવડાવવા પંખીઓ પાણી ક્યાંથી લાવે છે ?......................................

(અ) સરોવર (બ) નદી (ક) ખાબોચિયા (ડ) તળાવ

(૪) કાગડો - કાગડી, ચકલો - ચકલી, મોર - ....

(અ) ઢેલ (બ) મોરની (ક) મેના (ડ) ઢેલણ

(૫) "ધોધની જેમ પડતો પ્રવાહ" એટલે ....

(અ) ઝરમર (બ) ધોધમાર (ક) વાછટ (ડ) મૂશળધાર

(૬) શબ્દસમૂહ માટે નીચેના પૈકી કઇ હરોળ સાચી છે ?..

(અ) અકળાવું, તળાવ, પંખી, બકરી, વખત (બ) બકરી, પંખી, અકળાવું, તળાવ, વખત

(ક) તળાવ, પંખી, બકરી, વખત, અકળાવું (ડ) વખત, બકરી, પંખી, તળાવ, અકળાવું

(૭) "ઝાડ ખુશ થઇ જાય છે" અહીં ખુશ શબ્દનો વિરોધી શબ્દ લખો. ....

(અ) આનંદ (બ) ઉત્સાહ (ક) નાખુશ (દ) ઉમંગ

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ બે થી ત્રણ વાકયમાં. લખો.

(૧) પંખીઓએ છોડને પાણી કેવી રીતે પીવડાવ્યું ?..

....

....

(૨) પંખીએ નાના છોડને શું પૂછયું ?...

....

....

(૩) પંખીઓએ છોડને પાણી પાયું તેમ તમે છોડના ઉછેર માટે શું કરી શકો ? તે વિચારીને લખો.

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૪. "વૃક્ષો આપણા મિત્રો" વિષર પર આંઠ થી દસ વાક્યો લખો.

....

....

....

....

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૫. સૂચના પ્રમાણે કરો.

(અ) (ને, ના, ની, નો) પ્રત્યયનો ઉપયોગ કરી ખાલીજગ્યા પૂરો.

એકવાર નંદન...... મામા નંદન..... ઘેર આવ્યા. નંદન ઉંઘતો હતો. અગિયાર વાગ્યા.... તો નિશાળ હતી. મામા..... ખૂબ નવાઇ લાગી. તેમણે નંદન..... જગાડયો. થોડીવારમાં નંદન..... મિત્ર વંદન પણ આવ્યો.

(બ) કૌંસમાં આપેલા શબ્દનો ઉપયાગ કરી ઉદાહરણ પ્રમાણે ખાલીજગ્યા પૂરો.

ઉદા.- આજે ઠંડી <u>પડે છે</u> (પડવું)

(૧) ગઇકાલે વરસાદ .... (પડવું) (૨) મને જલેબી બહુ .... (ભાવવું)

(૩) જયેશ ઝાડ પર .... (ચડવું) (૪) હું આવતીકાલે વડોદરા .... (જવું)

વિષય - ગુજરાતી   ૧૪. સૈનિક સૈનિક રમીએ

❖ **અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૪.૧./ ૨.૪.૧/ ૨.૪.૨/ ૨.૪.૩/ ૨.૪.૪/૨.૪.૧૦**

પ્રશ્ન- ૧.- નીચે આપેલી કાવ્યપંક્તિઓને આધારે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

કરો રમકડાં કૂચકદમ
ટરરર ટરરર ઢમ ઢમ ઢમ
કરો રમકડાં કૂચકદમ !
હાથીભાઈ, ચાલે આગળ
પાછળ ઊંટ-સવારી ;
ખડાક ખડબડ ઘોડો દોડે,
ને શી છટા અમારી !
ચલો સૈનિકો કદમ કદમ,
કરો રમકડાં કૂચકદમ ...!

(૧) સૌથી આગળ કોણ ચાલે છે ?..

(અ) ઘોડો (બ) ઊંટ (ક) સૈનિક (ડ) હાથી

(૨) ઘોડો કેવી રીતે દોડે છે ?...

....

(૩) પાછળ કોની સવારી આવે છે ?..

....

(૪) 'રુઆબ' નો સમાનાર્થી શબ્દ પંક્તિમાંથી શોધીને લખો. ....

(૫) 'આગળ' નો વિરોધી શબ્દ પંક્તિમાંથી શોધીને લખો. ....

પ્રશ્ન- ૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) "સૈનિક સૈનિક રમીએ" કાવ્યમાંથી આપણને શી પ્રેરણા મળે છે ?..................................

(અ) રમવાની (બ) દેશસેવાની (ક) અફસર બનવાની (ડ) સૈનિક બનવાની

(૨) બાળકો સૈનિક સૈનિક રમવા નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ લાવતા નથી ?......................................

(અ) સીટી (બ) પપ્પાનો કોટ (ક) ચશ્મા (ડ) વીંટી

(૩) બાળકો ભારતમાતાને કઇ રીતે ગમવાનું કહે છે ?...

(અ) આઝાદીની રક્ષા કરીને (બ) દંડો ઉગામીને (ક) અફસર બનીને (ડ) ગલીએ ગલીએ ભમીને

(૪) આપણો ઝંડો ક્યારે ઊંચો રહેશે ?..

(અ) સૈનિક બનીને (બ) અફસર બનીને (ક) દેશભક્તિનું કામ કરીને (ડ) શિક્ષા કરીને

(૫) 'રક્ષા' શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ કયો છે ?...............................

(અ) શિક્ષા (બ) સેવા (ક) રક્ષણ (ડ) ભક્તિ

(૬) વિરોધી શબ્દ માટે નીચેના પૈકી કઇ જોડ સાચી નથી ?..

(અ) આઝાદ × સ્વતંત્ર (બ) આઝાદ × ગુલામ (ક) આઝાદી × ગુલામી (ડ) દેશ × પરદેશ

પ્રશ્ન-૩. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક - બે વાક્યમાં લખો.

(૧) બનીઠનીને એટલે શું ?...

(૨) બચૂડાને સોટી લઇને શું રમવાનું કહ્યું છે ?..

....

(૩) તમારી શાળામાં રાષ્ટ્રધ્વજ ક્યારે ફરકાવવામાં આવે છે ?..

....

(૪) તમે દેશની સેવા કઇ કઇ રીતે કરી શકો ?...

....

....

....

પ્રશ્ન- ૪. નીચેની અધૂરી કાવ્યપંક્તિઓ પૂર્ણ કરો.

(૧) ચાલ, બચૂડા ....

....

....

....વીંટી

(૨) કોઇની હોય જો...

....

....

....સૈનિક રમીએ.

પ્રશ્ન-૫. સૈનિક વિશે પાંચ છ વાક્યમાં વર્ણન કરો.

....

....

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૬. ઉદાહરણ મુજબ લખો. ઉદાહરણ - છોકરો - છોકરાઓ

(૧) સાડી - .... (૨) ....- હીંચકાં (૩) લખોટી - ....

(૪) ઘડો - .... (૫) ....- વાદળાં (૬) લાકડી - ....

પ્રશ્ન-૭. નીચેનાં શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.

(૧) રક્ષણ, સૈનિક - ....

(૨) ભારત, આઝાદી - ....

(૩) તિરંગો, રાષ્ટ્રધ્વજ - ....

(૪) પંખી, ઝાડ - ....

(૫) બહાદુર, છોકરો - ....

(૬) ટોપી, તડકો - ....

વિષય - ગણિત ૧૨. કેટલું ભારે અને કેટલું હલકું

❖ અધ્યયન નિષ્પતિ:- ૧.વસ્તુઓનું અંદાજીત વજન કરે છે અને સાદા ત્રાજવાની મદદથી હલકી - ભારે વસ્તુઓ નક્કી કરે છે.

૨. વજનનાં નાના-મોટા પ્રમાણિત એકમ (ગ્રામ-કિલોગ્રામ) સમજે છે અને રૂપાંતર કરે છે.

૩. વજન અને રૂપિયા-પૈસાના આંતર સંબધો ધરાવતાં વ્યવહારુ કોયડા ઉકેલે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ૧૦૦૦ ગ્રામ એટલે .... કિલોગ્રામ

(અ) ૧૦ (બ) ૧ (ક) ૧૦૦ (ડ) ૧૦૦૦

(૨) અડધો કિલોગ્રામ એટલે ....

(અ) ૫૦૦ ગ્રામ (બ) ૧૦૦ ગ્રામ (ક) ૧૦૦૦ ગ્રામ (ડ) ૧૦ ગ્રામ

(૩) નીચેની પૈકી કઇ વસ્તુ મોટેભાગે ગ્રામમાં ખરીદીએ છીએ ?..

(અ) ઘઉ (બ) તેલ (ક) ખાંડ (ડ) લવિંગ

(૪) નીચેની પૈકી કઇ વસ્તુ મોટેભાગે કિલોગ્રામમાં ખરીદીએ છીએ ?..........................

(અ) ઈલાયચી (બ) ચોખા (ક) ચા (ડ) સૂકી દ્રાક્ષ

(૫) ધોરણ - ૪ ગણિત ગમ્મત પાઠયપુસ્તકનું અંદાજીત વજન કેટલું થશે ?.................................

(અ) ૨ કિગ્રા (બ) ૭૫૦ ગ્રામ (ક) ૨૫૦ ગ્રામ (ડ) ૧ કિગ્રા

(૬) ૩ કિગ્રા ૫૦૦ ગ્રામ ગોળનું વજન કરવા માટે નીચેના પૈકી કયા વજનિયાં વાપરશો ?......................

(અ) ૨ કિગ્રા, ૧ કિગ્રા અને ૫૦૦ ગ્રામ (બ) ૧ કિગ્રા અને ૨ કિગ્રા

(ક) ૨ કિગ્રા, ૫૦૦ ગ્રામ અને ૨૦૦ ગ્રામ (ડ) ૩ કિગ્રા અને ૫૦૦ ગ્રામ

(૭) નીચેનામાંથી કયુ વજન ૧ કિગ્રા બરાબર છે ?..........................

(અ) ૨૦૦ ગ્રામ, ૨૦૦ ગ્રામ, ૫૦૦ ગ્રામ (બ) ૧૦૦ ગ્રામ, ૫૦ ગ્રામ, ૨૦૦ ગ્રામ, ૫૦૦ ગ્રામ

(ક) ૫૦૦ ગ્રામ, ૨૦૦ ગ્રામ, ૫૦ ગ્રામ (ડ) ૧૦૦ ગ્રામ, ૨૦૦ ગ્રામ, ૫૦૦ ગ્રામ, ૨૦૦ ગ્રામ

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા વજનિયાં પૈકી કયુ પલ્લું નીચે ઝૂકશે ? તેની નીચે ✓ નિશાની કરો.

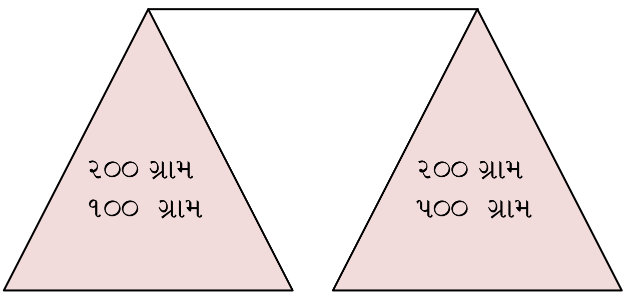

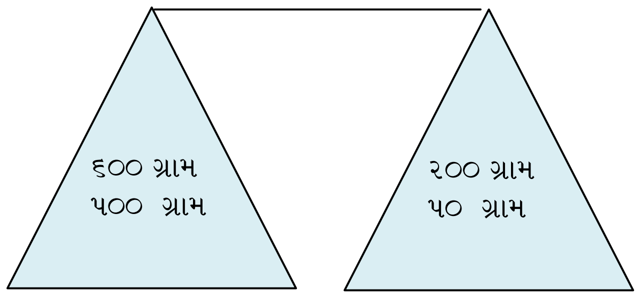

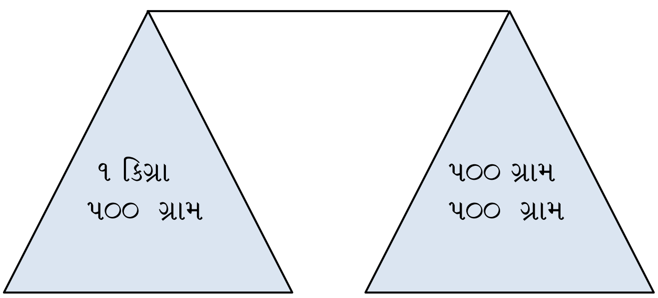

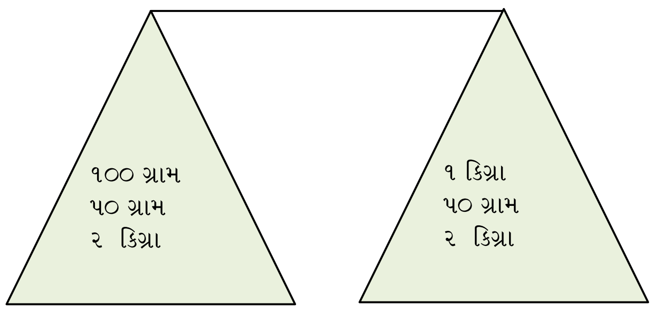

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) એક ઊંટગાડીમાં ઊંટની ભાર ખેંચી શકવાની ક્ષમતા ૧૨૦૦ કિગ્રા છે. ઊંટગાડીમાં ખાંડની ૫૦ કિગ્રા વજનની ૩ ગુણ, ૧૫ કિગ્રા વજનના તેલના ડબ્બા ૩૦ નંગ, ચોખાની ૨૫ કિગ્રા વજનની ૨૦ ગુણ, ૨૦ કિગ્રા વજનના બટાકાના ૪ કોથળા અને ૨૦ કિગ્રા વજનના ડુંગળીના ૬ કોથળા મુકેલાં છે. શું ઊંટ આટલું વજન ખેંચી શકશે ? અને જો ના હોય તો કઇ કઇ સામગ્રી ઓછી કરશો.?

(૨) ૧૨૦૦ ગ્રામ એટલે કેટલા કિલોગ્રામ થાય ?..

(૩) ૨ કિલોગ્રામ અને ૨૫૦ ગ્રામ એટલે કેટલા ગ્રામ થાય ?...

(૪) ૫૦૦૦૦ ગ્રામ એટલે કેટલા કિલોગ્રામ ?...

(૫) દામજી દુકાનદાર પાસે ૫ કિગ્રા, ૧ કિગ્રા, ૨ કિગ્રા, ૫૦૦ ગ્રામ, ૧૦૦ ગ્રામ અને ૫૦ ગ્રામના વજનિયાં છે. નીચેના વજનની વસ્તુઓ તોલવા માટે કયા કયા વજનિયા વાપરશે તે લખો. (એક વજનિયું એક જ વખત વાપરે છે)

(અ) ખાંડ - ૨ કિગ્રા અને ૨૫૦ ગ્રામ - ....

(બ) ચણાનો લોટ - ૭૫૦ ગ્રામ - ....

(ક) તુવેરની દાળ - ૩ કિગ્રા અને ૫૦૦ ગ્રામ - ....

પ્રશ્ન-૪. રોહન દામજી દુકાનદાર પાસેથી નીચે કોષ્ટકમાં આપેલ ભાવ પત્રક પ્રમાણે વસ્તુઓ ખરીદે છે. તેના પરથી પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

વસ્તુ	રૂપિયા ૧ કિગ્રા દીઠ
બટાકાં	૧૫ રૂ.
ખાંડ	૪૦ રૂ.
ગોળ	૩૫ રૂ.
ચા	૨૪૦ રૂ.
મગ	૮૦ રૂ.

(૧) રોહને ૨ કિગ્રા ગોળ અને ૧ કિગ્રા અને ૫૦૦ ગ્રામ ખાંડ ખરીદી તો કુલ કેટલા રૂપિયા ચૂકવશે ?

(૧) રોહને કુલ ૭૫ રૂ. ચૂકવીને બટાકા ખરીદ્યા તો તેણે કેટલા કિગ્રા બટાકા ખરીદ્યા હશે ?

(૩) રોહને ૨૫૦ ગ્રામ ચાના બે પેકેટ ખરીદ્યા તો તેણે કેટલા રૂપિયા ચૂકવ્યા હશે ?

(૫) રોહને ૨ કિગ્રા મગ ખરીદ્યા અને દામજીને ૨૦૦ રૂપિયાની નોટ આપી. શું રોહને વધારે પૈસા આપ્યાં ? જો ના હોય તો દામજી કેટલા રૂપિયા પરત આપશે ?

પ્રશ્ન-૫. નીચે આપેલી પોસ્ટ ઓફિસની પોસ્ટલ દરની વિગત પરથી પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

भारतीय डाक INDIA POST

ટપાલના દર

ટપાલની વસ્તુઓ	ટપાલના દર ₹ માં
ફક્ત એક જ ટપાલ	૦.૫૦
છાપેલી ટપાલ	૬.૦૦
આંતર્દેશીય પત્ર	૨.૫૦
પત્રનાં વજન	
(૧) ૨૦ ગ્રામ અથવા તેનાથી ઓછું	૫.૦૦
(૨) દરેક વધારાનાં ૨૦ ગ્રામ માટે	૨.૦૦
પાર્સલનું વજન	
(૧) ૫૦ ગ્રામ અથવા તેનાથી ઓછું	૫.૦૦
(૨) દરેક વધારાનાં ૫૦ ગ્રામ માટે	૩.૦૦

(૧) ૨૦ ગ્રામ વજનવાળા પત્ર પર લગાવવાની ટિકિટ ખરીદવા કેટલા રૂપિયા ચૂકવવા પડે ?.............

(૨) ૨૦૦ ગ્રામ પાર્સલ મોકલવા કેટલી કિંમત ચૂકવવી પડે ?...

(૩) ૮૦ ગ્રામ વજનનાં પત્ર મોકલવા કેટલી કિંમત ચૂકવવી પડે ?...

(૪) છાપેલી ટપાલ પર કેટલા દરની ટિકિટ લાગશે ?..

(૫) સોહને ૨૦ ગ્રામના બે પત્ર અને ૧૦૦ ગ્રામનું એક પાર્સલ મોકલ્યું તો તેણે કેટલી કિંમત ચૂકવી હશે ?

(૬) મેઘનાએ પોસ્ટઓફિસમાં જઈને એક પાર્સલ મોકલ્યું અને ૧૧ રૂ. ચૂકવ્યાં તો તેણે કેટલા ગ્રામનું પાર્સલ મોકલ્યું હશે ?

પ્રશ્ન-૬. નીચે આપેલા દાખલાં ગણો.

(૧) મીનાએ ૨૪ કિગ્રા ૨૫૦ ગ્રામ બટાકામાંથી ૧૫ કિગ્રા ૧૫૦ ગ્રામ બટાકાની વેફર બનાવી. હવે તેની પાસે કેટલાં બટાકા વધ્યાં હશે ?	(૨) સીમા પાસે ૪ કિગ્રા મરચું છે. તેના ૨૦૦ ગ્રામના નાના પેકેટમાં ભરવા કેટલા પેકેટની જરૂર પડે ?...	(૩) એક દુકાનદાર પાસે ૧૨ પેકેટ ચવાણું છે. એક પેકેટમાં ૫૦૦ ગ્રામ ચવાણું હોય તો કુલ કેટલું ચવાણું હશે ?

વિષય - ગણિત ૧૩. ખેતર અને તેની ફરતે વાડ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિ:- ૧. આપેલ આકારને એક એકમ તરીકે લઇ અન્ય સાદા ભૌમિતિક આકાર (ત્રિકોણ, ચોરસ, લંબચોરસ) ના ક્ષેત્રફળ અને પરિમિતિ શાધે છે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે કેટલાંક ખેતરનાં ચિત્રો આપેલા છે. કયા ખેતરની હદ સૌથી લાંબી છે તે શોધો.

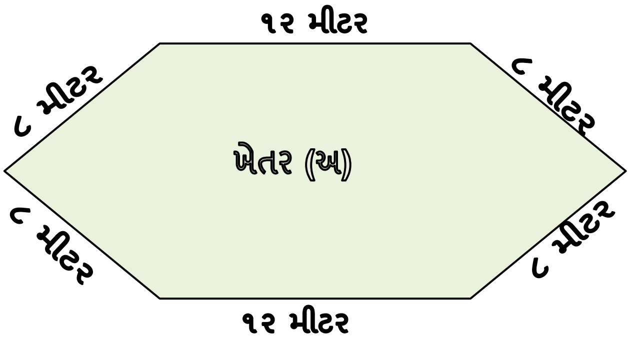

હદ - ....મીટર

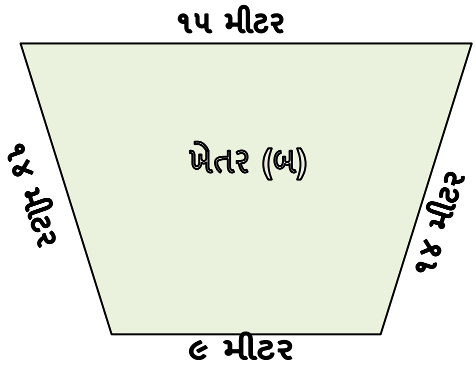

હદ - ....મીટર

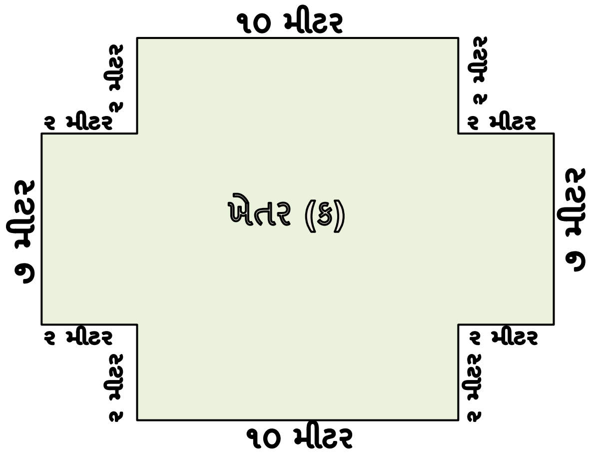

હદ - ....મીટર

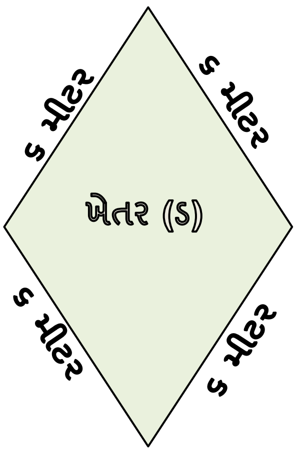

હદ - ....મીટર

પ્રશ્ન-૨. નીચેના દાખલા ગણો.

(૧) ૨૫ મીટર લાંબા અને ૨૦ મીટર પહોળા શાળાના રમત ગમત મેદાનની હદ કેટલી થાય ?

(૨) ૩૦ મીટર ચોરસ બગીચાની ફરતે તારની વાડ કરવા માટે કેટલો તાર જોઇએ ? જો તારની વાડ ત્રણ હરોળમાં કરવાની હોય તો કુલ કેટલો તાર જોઇએ ?

(૩) નિલમબેન તેમના માટે ૨ મીટર ૮૦ સેમી લાંબી અને ૧ મીટર ૨૦ સેમી પહોળી એક સાડી ખરીદી. તેઓ સાડીની કિનારીએ લેસ લગાવવા માટે ૧૦ મીટર લાંબો રોલ લાવ્યા. સાડીની કિનારીએ લેસ લગાવતા લેસ વધશે કે ઘટશે ? કેટલો.

પ્રશ્ન-૩. નીચે આપેલા (અ) ચોરસમાંથી ૧ સેમી માપના ૬ ચોરસ કાપી લો. હવે તે (બ) આકાર જેવું દેખાશે. બંને આકારના હદની લંબાઇ શોધો. તથા બંને ચોરસની હદની સરખામણી કરો. (અ) ચોરસ કરતા (બ) ચોરસની હદ વધે, ઘટે કે સરખી રહે ?

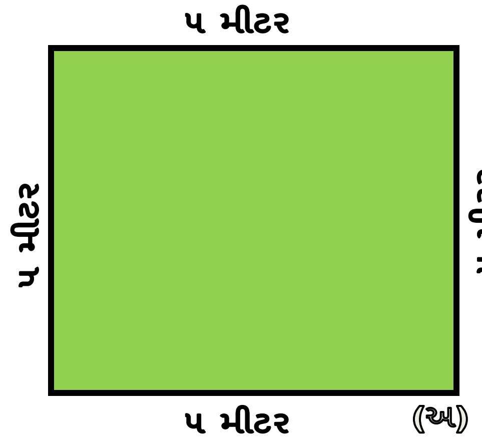

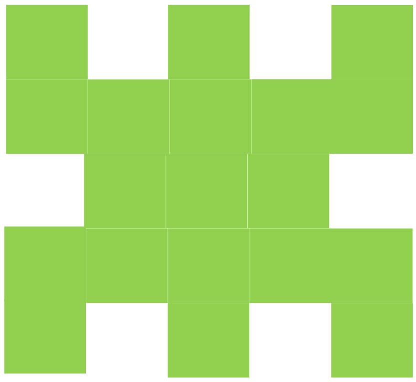

(બ)

પ્રશ્ન-૪. નીચેના દાખલા ગણો.

(૧) ૬૦ સેમી લાંબા અને ૪૦ સેમી પહોળા ટેબલની હદ કેટલી થાય ?

(૨) નરેશ નીચે આપેલા લંબચોરસ બગીચાની ફરતે ચાર ચક્કર લગાવે છે તો તેણે કેટલું અંતર કાપ્યું હશે ?

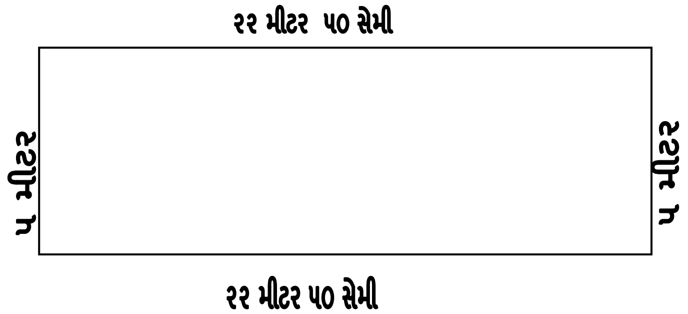

(૩) ફૂટબોલનું મેદાન ૮૦ મીટર અને ૪૦ સેમી લાંબુ અને ૪૫ મીટર પહોળું છે તો મેદાનની હદની લંબાઇ કેટલી થાય ?

(૪) વિનયના દાદા નીચે આપેલા ખેતરની ફરતે સવારે અને સાંજે ત્રણ- ત્રણ ચક્કર મારે છે તો તે દરરોજ કેટલુ અંતર કાપતા હશે ?

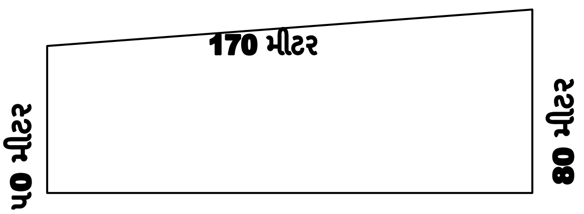

વિષય - પર્યાવરણ   ૨૦. ખોરાક અને મજા

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પોતાના અવલોકનો, અનુભવો, વસ્તુઓ અંગેની માહિતી, પ્રવૃતિઓ, મહત્વની ઘટનાઓ કે મુલાકાત લીધેલ સ્થળો નોંધે છે. તથા પ્રવૃતિઓ અને અસાધારણ ઘટનાઓની આગાહી કરે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ગુરૂદ્વારામાં “સાથે રસોઇ કરવી અને જમવું” તેને શું કહેવાય ? ....

(અ) ભંડારો (બ) સમૂહભોજન (ક) લંગર (બ) અન્નકૂટ

(૨) નીચેનામાંથી કયા પ્રસંગે લોકો સાથે બેસીને ભોજન કરે છે ?..

(અ) ધાર્મિક તહેવાર (બ) લગ્ન પ્રસંગ (ક) મેળાવડાના પ્રસંગે (ડ) આપેલા તમામ

(૩) નીચેનામાંથી ગુજરાતના કયા યાત્રધામમાં અન્નક્ષેત્રોની વ્યવસ્થા નથી ?.................................

(અ) વીરપુર (જલારામ મંદિર) (બ) બગદાણા (બાપા સીતારામ) (ક) સાળંગપુર (ડ) સોમનાથ

(૪) ‘અરદાસ’ એટલે શું ?.............................

(અ) પ્રાર્થના (બ) એક પ્રકારનો શીરો (ક) ગુરૂદ્વારા (ડ) સત્સંગ

(૫) ગુરૂદ્વારામાં કઇ મીઠાઇ બનતી હતી ?..

(અ) હલવો (બ) કઢાહપ્રસાદ (ક) મોહનથાળ (ડ) લાડુ

(૬) ગુરૂદ્વારાના રસોઇઘરમાં કયા કઠોળની દાળ બફાઇ રહી હતી ?..

(અ) ચણા અને તુવેર (બ) ચણા અને અડદ (ક) અડદ અને મગ (ડ) ચણા અને મગ

(૭) અન્નક્ષેત્રોમાં એકસાથે વધારે રોટલી કેવી રીતે શેકવામાં આવે છે ?..................................

(અ) એક કરતાં વધારે સ્ત્રીઓ રોટલી વણે છે. (બ) મોટા તવા પર એકસાથે વધારે રોટલી શેકાય છે.

(ક) મશીનો દ્વારા બનાવવામાં આવે છે. (ડ) એક કરતા વધારે ચૂલા પર શેકાય છે.

(૮) ઘણા બધાં માણસો એક સાથે એક જગ્યાએ ભોજન કરે તેને શું કહેવાય ?.................................

(અ) સમૂહભોજન (બ) તિથિભોજન (ક) અન્નકૂટ (ડ) ત્રણેયમાંથી એકપણ નહી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) છાત્રાલયમાં બધાં બાળકો કેવી રીતે ભોજનની મજા માણતા હતા ?..

....

....

(૨) છાત્રાલયમાં ઘરના જેવુ ભોજન મળે કે નહી ? શા માટે ?..

....

....

(૩) ગુજરાતના કયા કયા યાત્રાધામોમાં અન્નક્ષેત્રો આવેલાં છે ?..

....

....

(૪) કયા કયા પ્રસંગોએ તમે બીજા બધાં સાથે સમૂહમાં જમ્યાં છો ? તે જણાવો.......................................

....

....

(૫) છાત્રાલયમાં બાળકો માટે ભોજન કોણ બનાવતું હશે અને કોણ પીરસતું હશે ?...............................

....

....

(૬) અન્નક્ષેત્રોમાં ભોજન બનાવવાં માટેની સામગ્રી કઇ રીતે આવતી હશે ?...

....

....

(૭) કઢાહપ્રસાદ કેવી રીતે બનાવવામાં આવે છે ?..

....

....

(૮) અન્નક્ષેત્રોમાં એકસાથે વધારે માણસોની રસોઇ ઝડપથી કેવી રીતે બનતી હશે ? તે વિચારો અને લખો.

....

....

....

....

પ્રશ્ન-૩. બંધબેસતાં જોડકાં જોડો.

વિભાગ _ અ	વિભાગ - બ
(૧) લંગર -	(અ) એક પ્રકારનો શીરો
(૨) અરદાસ -	(બ) પ્રાર્થના
(૩) ગુરૂદ્વારા -	(ક) યાત્રધામોમાં ચાલતી ભોજનની વ્યવસ્થા
(૪) કઢાહપ્રસાદ -	(ડ) ગુરૂદ્વારામાં સાથે રસોઇ બનાવવી અને જમવુ તે
(૫) અન્નક્ષેત્ર -	(ઇ) ભંડારો
	(ઉ) શીખોનું ધર્મસ્થાન

પ્રશ્ન-૪. નીચેના વિધાનો સાચાં બને તે રીતે ખોટાં શબ્દો છેકી નાખો.

(૧) ગુરૂદ્વારામાં બટાકા અને વટાણા / બટાકા અને ફ્લાવરનું શાક બનતું હતું

(૨) ગુરૂદ્વારામાં સુરજીતની માતા મીઠાઇ / રોટલી બનાવતાં હતા.

(૩) ગુરૂદ્વારામાં દિવ્યાએ રોટલી વણવાનું / રોટલી પર ઘી લગાવવાનું કામ કર્યુ.

(૪) મોટા અન્નક્ષેત્રોમાં ભોજનની વ્યવસ્થા કોઇ એક વ્યક્તિ / ઘણી બધી વ્યક્તિઓ દ્વારા કરાય છે.

વિષય - પર્યાવરણ ૨૧. જગત મારા ઘરમાં

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. કુટુંબ, શાળા અને પડોશમાં બનેલ બનાવો વગેરે પરથી અવલોકન અને અનુભવ કરી મૌખિક અભિપ્રાય આપે છે.(દા.ત. પસંદગી, નિર્ણય લેવો, સમસ્યા નિવારણ, જાહેર સ્થળોએ જાતિગત ભેદભાવો, પાણી, મધ્યાહન ભોજન, સમૂહભોજન, બાળકોના હક્કો, શાળામાં બાળકોનું અપમાન, સજા, બાળમજૂરી વગેરે.)

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) નીચેનામાંથી ટીવી પર આવતા કયા કાર્યક્રમ દ્વારા દેશ દુનિયાની ઘટનાઓ વિશે જાણી શકાય ?..........

(અ) ફિલ્મ (બ) સમાચાર (ક) રમતગમત (ડ) ધારાવાહિક

(૨) મમતાના ઘરમાં શા માટે ઝઘડો શરૂ થયો હતો ?................................

(અ) ટી.વી ના કાર્યક્રમ જોવા માટે (બ) ખુરશીઓ પર બેસવા માટે

(ક) સ્નાન કરવા માટે (ડ) ઘરની સફાઇ કરવા માટે

(૩) બાળકોએ નીચેનામાંથી ટી.વી પર આવતા કયા કાર્યક્રમો જોવા વધુ હિતાવહ છે ?...........................

(અ) ધારાવાહિક (બ) ફિલ્મો (ક) કાર્ટૂન (ડ) રમતગમત

(૪) પ્રતિભા તેની બહેનપણીના ઘેરથી સાંજે ૭:૦૦ કલાકે રમવાનું છોડીને દોડતી દોડતી ઘેર કેમ જાય છે?...........................

(અ) પ્રતિભાને તેના પપ્પાએ બોલાવી હતી. (બ) પ્રતિભા રમત રમતાં થાકી ગઇ હતી

(ક) પ્રતિભાને સાંજે ૭ :૦૦ કલાકે ઘેર પાછા જવાનો નિયમ હતો. (ડ) પ્રતિભાને ખૂબ ભૂખ લાગી હતી

(૫) પ્રતિભાને કયો નિયમ બરાબર લાગતો નથી ?..

(અ) રમત રમવાનો નિયમ (બ) ઘરમાં કામ કરવાનો નિયમ

(ક) છોકરા અને છોકરીઓ માટે અલગ નિયમ (ડ) ભોજન કરવાનો નિયમ

(૬) તમારા ઘરમાં જો તમારો નાનો ભાઇ પોતાનો અલગ ધંધો શરૂ કરવા માંગે છે તો તમારે શું કરવું જોઇએ ?...

(અ) અલગ ધંધો કરવો યોગ્ય નથી તેમ કહી વિરોધ કરવો જોઇએ.

(બ) તમારે પણ અલગ ધંધો શરૂ કરવો જોઇએ.

(ક) અલગ કામ કરવાથી ઘરની એકતા તૂટશે તેમ કહી ના પાડવી જોઇએ.

(ડ) તમારા નાના ભાઇને ધંધો શરૂ કરવા માટે મદદ અને પ્રોત્સાહન આપવું જોઇએ.

(૭) કુલ્ફીવાળાએ પૈસાની ગણતરી કરવામાં ભૂલ કરી છતાં મીનાકાકીએ કુલ્ફીવાળાને પૂરા પૈસા ચૂકવ્યા. આ બાબતથી તમને મીનાકાકી પાસેથી કયો ગુણ શીખવા મળ્યો ?...

(અ) પ્રામાણિકતા (બ) શિસ્ત (ક) સમજદારી (ડ) વિવેક

(૮) અક્ષયના દાદીએ અનિલના ઘરે ખાવાની કે પાણી પીવાની ના કેમ પાડી ?.......................................

(અ) દાદી સ્વચ્છતાના ખૂબ આગ્રહી છે. (બ) અનિલના ઘેર સ્વચ્છતા જળવાતી નથી

(બ) અનિલના ઘેર કોઇને કોઇ બીમાર રહે છે. (ડ) આપેલા તમામ

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા વિધાનો વાંચો અને યોગ્ય હોય તો 'હા' અને અયોગ્ય હોય તો 'ના' લખો.

(૧) ઘરમાં બધાએ પોતાના મનપસંદ ટી.વીના કાર્યક્રમો જોવા માટે જીદ કરવી જોઇએ. ☐

(૨) મીનાના માતાપિતા ખેતીકામ કરવા માટે જાય છે, અને મીનાનો નાનો ભાઇ શાળાએ ભણવા જાય છે, જેથી મીનાને શાળાએ મોકલવાને બદલે ઘરકામ કરવા માટે રોકવામાં આવે છે. ☐

(૩) સુનિતા પિતા સુનિતાને ભણાવીને ડૉક્ટર બનાવવા ઈચ્છે છે. ☐

(૪) મમતાના ઘરમાં છાકરાઓને બહાર ફરવા જવાની અને રમવાની છુટ આપવામાં આવે છે અને છોકરીઓને બહાર ફરવા જવા માટે અને રમવા માટે અલગ નિયમો છે. ☐

(૫) દરેક ઘરમાં છોકરાઓ અને છોકરીઓ માટે અલગ અલગ નિયમો હોવા જોઇએ. ☐

(૬) છોકરા અને છોકરીઓ બન્નેને શિક્ષણ મેળવવાનો સમાન હક છે. ☐

(૭) અનિલના ઘરમાં સ્વચ્છતા જળવાતી નથી અને બધાનું આરોગ્ય વારંવાર બગડે છે. ☐

(૮) ઘરમાં વડીલોએ પોતાનાથી નાના ને હૂંફ અને પ્રોત્સાહન પુરુ પાડવું જાઇએ. ☐

(૯) અક્ષયના ઘરમાં પોતાનાથી વડીલોની સલાહ - સૂચના માનતો નથી અને પાતાની મનમાની કરે છે. ☐

(૧૦) મયંક તેના પિતાએ ખર્ચ માટે આપેલા પૈસાનો હિસાબ આપી વધેલા પૈસા તેના પિતાને પરત આપે છે. ☐

પ્રશ્ન-૩. નીચેના આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) સયુંક્ત કુટુંબમાં રહેતા લાકો વચ્ચે કઇ કઇ બાબતોમાં ઝગડા થાય છે તે વિચારીને લખો.

....

....

....

(૨) ઘરમાં છાકરાં અને છાકરીઓ તથા સ્ત્રીઓ અને પુરુષો માટે અલગ અલગ નિયમો હોવા જોઇએ કે નહી ? શા માટે ? વિચારો અને લખો...

....

....

....

(૩) અક્ષયના દાદીએ તેને અનિલના ઘેર પાણી પીવાની ના કેમ પાડી ? ....

....

....

(૪) તમારા ઘરમાં મહત્વના નિર્ણયો કોણ લે છે ? શું તમે તેમના નિર્ણયને માન્ય રાખો છો ? કેમ ?

....

વિષય - પર્યાવરણ ૨૨. પટોળાં

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.વારસાગત રીતે મળેલ વિવિધ કૌશલ્યો જેવાં કે ખેતી, બાંધકામ, કલા, અને હસ્તઉદ્યોગ વગેરેની તાલીમમાં સંસ્થાઓની દૈનિક જીવનમાં ભૂમિકા વર્ણવે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) પટોળાં બનાવવાનું કામ કયા પરિવારના લાકો કરે છે ?..

(અ) કચ્છી (બ) કાશ્મીરી (ક) મારવાડી (ડ) સાળવી

(૨) ગુજરાતમાં કયા શહેરમાં પટોળાં બનાવવામાં આવે છે ?..

(અ) પાટણ (બ) સૂરત (ક) જેતપુર (ડ) મોરબી

(૩) પટોળાં માટે નીચેના પૈકી શું સાચુ નથી ?..

(અ) પટોળાં બનાવવા મલબારી શિલ્કમાંથી રેશમના તાર બનાવવામાં આવે છે.

(બ) પટોળાં ના તાર અને વાણાં પાકા રંગોથી રંગાયેલા હોય છે.

(ક) પટોળાં બનાવતાં પાંચ થી છ દિવસ લાગે છે.

(ડ) મલબારી શિલ્કના તાર મોંઘા હોવાથી પટોળાં ખૂબ ઊંચી કિમંતે વેચાય છે.

(૪) પટોળાં બનાવવા માટેના તાર શામાંથી મેળવવામાં આવે છે?..

(અ) કપાસ (બ) દેશી કોશેટા (ક) મલબારી કોશેટા (ડ) શણ

(૫) પાટણની કઇ પ્રખ્યાત વાવના શિલ્પકામમાં પટોળાંની ભાત કંડારેલી છે ?..

(અ) અડાજણની વાવ (બ) મીનળદેવીની વાવ (ક) રાણીની વાવ (ડ) વણઝારી વાવ

(૬) પટોળાં બનાવતાં કેટલો સમય લાગે છે ?..

(અ) ચાર થી છ માસ (બ) ચાર થી છ દિવસ (ક) એક - બે મહિના (ડ) એક સપ્તાહ

(૭) પટોળાં બનાવવા માટે તાણાં અને વાણાં પર શું કરવામાં આવે છે ?..

(અ) ડિઝાઇન અને ભરતકામ (બ) ભરતકામ અને રંગકામ

(ક) છાપકામ અને ભરતકામ (ડ) ડિઝાઇન અને રંગકામ

(૮) પટોળાં બનાવવા માટે વપરાતાં મલબારી શિલ્કના તાર કયા રંગના હોય છે ?...............................

(અ) લાલ (બ) સફેદ (ક) પીળા (ડ) રંગબેરંગી

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) "પટોળાં હાઉસ" નું નિર્માણ શા માટે કરવામાં આવ્યું છે ?..

....

....

(૨) તાણાં અને વાણાં એટલે શું ?...

....

(૩) પાટણના પટોળાં પરથી ગુજરાતમાં કઇ કહેવત પડી છે ?..

....

(૪) પટોળાં ખૂબ ઊંચી કિમંતે કેમ વેચાય છે ?..

....

....

(૫) પટોળાં બનાવવા માટેની રીતનું વર્ણન કરો...

....

....

....

....

....

(૬) આપણે પટોળાં બનાવતાં કસબીઓને મદદ શા માટે કરવી જોઇએ ?..

....

....

(૭) પટોળાં ની બનાવટમાં બાંધણીકામ એટલે શું ?...

....

....

પ્રશ્ન-૩. બંધબેસતાં જોડકા જોડો.

વિભાગ _ અ	વિભાગ - બ
(૧) થાનગઢ -	(અ) શાલ
(૨) પાટણ -	(બ) બાંધણી
(૩) જેતપુર -	(ક) પટોળાં
(૪) કુલુ -	(ડ) માટીકામ
(૫) કચ્છ -	(ઇ) શિલ્ક
(૬) આસામ -	(ઉ) ભરતકામ

પ્રશ્ન- ૪. ખાલી જગ્યા પૂરો.

(૧) પાટણનાં સાળવી પરિવાર દ્વારા કરવામાં આવતું ખાસ પ્રકારનું વણાટકામ .... તરીકે ઓળખાય છે.

(૨) ગુજરાતનાં કવિઓએ ....માં પટોળાંની કલાને મન મૂકીને વર્ણવી છે.

(૩) પ્રાચીન સમયથી પટોળાં બનાવવાની હસ્તકારીગરી સાથે .... જેટલાં પરિવારો સંકળાયેલા છે.

(૪) પટોળાં .... પર બનાવવામાં આવે છે.

(૫) પાટણનાં .... માં સાળવી પરિવારના લોકો રહે છે.

विषय - हिन्दी ६. टपका का डर

❖ अध्यन निष्पति :- 1.4. 4 /1.4.6 / 2.4.2

प्रश्न- १. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

(१) बाघ सिर पर पैर रखकर क्यों भाग गया ?..

....

(२) तुम्हारें गाँव में कैसे कैसे घर है ?..

....

(३) जंगल मे कौन कौन से प्राणी रहते है ?...

....

(४) बुढियां मन ही मन क्यों झुंझला रही थी ?..

....

(५) ओलो की मार से परेशान होकर बाघ कहाँ आ गया ?..

....

(६) बुढ़िया की बात सुनकर बाघ ने क्या किया ?...

....

(७) छप्पर किसे कहते है ?...

....

प्रश्न-२. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर के लिए योग्य विकल्प पसंद कीजिए |

(१) 'झुंझला उठना' मुहावरे का अर्थ क्या है ?..

(अ) क्रोधित हो जाना (ब) गुस्से हो जाना (क) आग बबूला हो जाना (ड) दिए गए सभी

(२) घर में किस चीज से बने चूले नहीं हो शकते ?.......................................

(अ) मिट्टी (ब) लकड़ी (क) सीमेंट (ड) लोखंड

(३) बुढ़िया के घर में पानी टपकने की आवाज कैसी आती थी ?..

(अ) टप - टप (ब) टक - टक (क) धब - धब (ड) डब - डब

(४) घर में पानी कहाँ टपक रहा था ?..

(अ) खटिया पर (ब) गद्दे पर (क) चूल्हे पर (ड) अनाज के कोठार पर

(५) 'सिर पर पैर रखकर भागना' मुहावरे का अर्थ दर्शाता वाक्य बताईए |..

(अ) बाघ उलटे पाँव भाग गया | (ब) बाघ तेज गति से भाग गया |

(क) बाघ धीरे - धीरे भाग गया | (ड) बाघ पीछे मुडकर भाग गया |

प्रश्न-३ उदाहरण के अनुसार रिक्त स्थानोंकी पूर्ति कीजिए |

उदाहरण - मेरे घर में बिल्ली है | मेरे घर मे बिल्लियाँ हैं |

(१) रसगुल्ले पर मख्खी बेठी है | रसगुल्ले पर बहुत ....बेठी हैं |

(२) लड़की घूमने जा रही है | ....घूमने जा रही हैं |

(३) बहन ने चूड़ी पहनी है | बहन ने ....पहनी हैं |

(४) लड़का किताब पढ़ रहा है | लडके .... पढ रहे हैं |

प्रश्न-४. निम्नलिखित के बारे में पाँच - सात वाक्य लिखिए |

(१) बाघ - ....

....

....

....

....

....

(२) गाय - ....

....

....

....

....

....

प्रश्न-५. पाठ्यपुस्तक में पान नंबर १० पर दिए गए चित्र का पाँच- सात वाक्यमे वर्णन कीजिए |

____

____

____

____

____

विषय - हिन्दी ४. झूला

❖ अध्यन निष्पति :- **1.4. 4 /2.4.4 / 4.4.2 / 5.4.3**

प्रश्न- १. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

(१) आपने कहाँ - कहाँ झूले देखे है ?...

....

(२) लड़का कहाँ चढना चाहता है ?...

....

(३) झूले के साथ कौन कौन झूल रहे है ?..

....

(४) लडका झूले से कहाँ कहाँ जाना चाहता है ?...

....

(५) लड़का किसको लूंटने की बात कर रहा है ?...

....

(६) आप किस तरह के झूले में झूले है ?...

....

प्रश्न-२. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर के लिए योग्य विकल्प पसंद कीजिए |

(१) लड़का किसको झूला लगाने को कहता है ?...............................

(अ) बहन (ब) अम्मा (क) दादाजी (ब) चाचा

(२) लडका किसको छूने की बात करता है ?.............................

(अ) धरती (ब) बादल (क) आसमान (ड) डाली

(३) (झूला, पालना, हिंचना, हिंडोला) इनमे से कौन सा शब्द अर्थ के द्रष्टिकोण से अलग है ?.............

(अ) हिंचना (ब) पालना (क) हिंडोला (क) झूला

(४) बच्चा ....को छूना चाहता है | 'धरती' शब्द के विलोम शब्द से खाली स्थान की पूर्ति कीजिए |

(अ) जमीन (ब) बादल (क) आसमान (ड) बारिस

(५) यह हाथी है | ....सूंड लंबी है |

(अ) उसकी (ब) इनकी (क) उनकी (ड) इसकी

(६) ....कौआ है | उसका रंग काला है |

(अ) वह (ब) यह (क) ये (ड) वे

प्रश्न-३. काव्य की पंक्तियाँ पूर्ण कीजिए |

जुल रही .... झूला झूल ....

....

....

....चल कलकत्ता |

....दल - बादल |

प्रश्न-४.(अ) विरोधी शब्द देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए |

(१) आज × .... (२) हँसना × ....

वाक्य - .... वाक्य - ....

वाक्य - .... वाक्य - ....

(३) जागना × .... (४) चढना × ....

वाक्य - .... वाक्य - ....

वाक्य - .... वाक्य - ....

प्रश्न-४.(ब) समानार्थी शब्द देकर वाक्य में प्रयोग कीजिए |

(१) धरती - .... (२) आकाश - ....

वाक्य - .... वाक्य - ....

(३) पानी - .... (४) झूला - ....

वाक्य - .... वाक्य - ....

प्रश्न-५. नीचे दिए गए वाक्यों को पढ़िए औए पाठ्यपुस्तक के पान नंबर **३२** पर दिए गए कहानी के चित्र को पहचानकर चित्र का सही क्रम लिखिए |

(१) शेर ने चूहें को छोड दिया | ☐

(२) चुहाँ शेर के शरीर पर दौड़ने लगा | ☐

(३) एक दिन शेर शिकारी के झाल में फंस गया | ☐

(४) शेर ने चूहें को झपटकर पंजे से पकड लिया | ☐

(५) चूहें ने कट- कट झाल को काट दी | ☐

(६) शेर ने चूहें को कहा की तुम जैसा छोटा सा प्राणी हमें क्या काम आ शकता है | ☐

વિષય - અંગ્રેજી 6. Kuku is calling

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- 2.4.3 / 3.4.1 / 1.4.1

પ્રશ્ન-૧. ચિત્ર જોઇને ઉલટ પ્રશ્નો (***Inversion Question***) ના "Yes, he / she / It is." કે " No, he / she / It is not" માં જવાબ આપો.

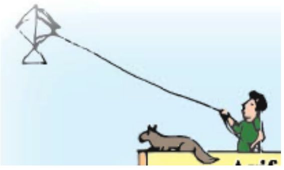

Rajesh

Is Rajesh flying kite ?

....

Is it a dog ?

....

Is Kuku singing ?

....

(Maheshbhai)

Is Maheshbhai Watching a T. V.?

....

Rakesh

Is Rakesh singing a song?

....

Ashaben

Is Ashaben a doctor ?

....

પ્રશ્ન-૨. Wh- (who, Where, When, What, How many) પ્રશ્નોના જવાબ આપી શકશે.

Nilesh

Who is palying ?

....

What is Nilesh palying ?

Nilesh is ....

how many chiidren are there?

There are ....

....

Ramjibhai

Where is Ramjibhai ?

Ramjibhai is ....…

Who is farmer ? ....is farmer.

પ્રશ્ન-૩.(અ) Activity – 1 ના આધારે નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

1.	What is the name of the crow ?	Kuku	Kiku
2.	Is the Monu monkey climbing the tree ?	Yes	No
3..	Is the Kittu Writing a book ?	No	Yes
4.	Who is running ?	Dimpu	Rocky
5.	What is the name of the goat ?	Gittu	Kuku
6.	Is the Kiku reading a book ?	Yes	No

પ્રશ્ન-૩.(બ) Activity – 5 ચિત્રવાર્તાને આધારે નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

(1) .... is in the bed.

(2) Dimpu is .... her Mom.

(3) Gittu is .... kites.

(4) ....is doing nothing.

પ્રશ્ન-૪. બંધબેસતા ના હોય તેવા શબ્દની ફરતે ◯ કરો.

(1) dancing, laughing, read, writing.

(2) school, postoffice, postman, policestation

(3) teacher, doctor, mother, farmer

(4) big, small, red, long, short

(5) glass, pan, spoon, bat

(6) tiger, lion, giraf, cow

(7) bowling, bating, flying, throwing

પ્રશ્ન-૫. કૌંસમા આપેલા શબ્દોને fruits, vegetables, અને flowers માં વર્ગીકરણ કરો.

(rose, mango, sunflower, tomato, potato, jasmine, banana, chikoo, marigold, grapes, gourd, carrot,)

Fruits	flowers	vegetables

વિષય - ગુજરાતી ૧૫. બે બહાદુર છોકરાં

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧.૪.૧ / ૨.૪.૩ / ૨.૪.૪ / ૪.૪.૪ / ૪.૪.૫

પ્રશ્ન-૧. નીચેનો ફકરો વાંચી ને પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

જીવરાજ એક સામાન્ય ખેડૂત હતો. તેની પાસે મિલકતને નામે પોતાના દાદાના વખતનો કૂવો હતો. પણ જીવરાજ પારકી છઠ્ઠીનો જાગતાલ અને માણસાઇનો રખેવાળ હતો. કુદરતે કસોટી કરી હોય એમ એને સંતાન નહોતાં. વખત જતાં જીવરાજ પોતાનાં ઢોરઢાંખરને જ સંતાન સમજવા લાગ્યો અને ઢોરને પેટનાં જણ્યાંની જેમ સાચવવા લાગ્યો. એણે તો પોતાના બેઉ બળદનાં નામેય પાડેલાં : એકનું નામ કેસર ને બીજાનું કાનુડો !

જીવરાજ બળદને નવડાવતો, ખવડાવતો ને એમને જાત જાતના શણગાર પણ કરતો. બળદો સાથે એ વાતો પણ કરતો. વટેમાર્ગુઓને તો એ જોઇ એમ લાગતું કે જીવરાજનું ખસી ગયું છે.

(૧) જીવરાજ પાસે મિલકતમાં શું હતું ?..

....

(૨) જીવરાજ કોને પોતાનાં સંતાન સમજતો હતો ?...

....

(૩) જીવરાજે પોતાના બેઉ બળદોના નામ શું રાખ્યાં હતા ?...

....

(૪) 'મુસાફર' શબ્દ માટે સમાનાર્થી શબ્દ ફકરામાંથી શોધીને લખો. ....

(૫) " જીવરાજનું <u>ખસી ગયું</u> છે." અહીં ખસી ગયું એટલે ....

પ્રશ્ન-૨. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) 'દાયકો' એટલે કેટલા વર્ષનો ગાળો ?..

(અ) વીસ વર્ષ (બ) એક વર્ષ (ક) પાંચ વર્ષ (ડ) દસ વર્ષ

(૨) પાણીનો નાનો વહેળો એના માટે નીચેના પૈકી કયો શબ્દ વપરાય છે ?......................................

(અ) વોકળો (બ) ઝરણું (ક) ધોધ (ડ) ખાબોચિયું

(૩) " ઊંચા ગજાના હોવુ" રૂઢિપ્રયોગ નો અર્થ કયો છે ?..

(અ) ખૂબ ઊંચા હોવું (બ) ખૂબ બળવાન હોવું (ક) વિશેષ શક્તિ ધરાવતાં હોવું (ડ) નીડર હોવું

(૪) જંગલમાં સિંહની ગર્જના સાંભળી સૌ <u>સાબદા થઇ ગયાં</u> - અહીં સાબદા થઇ જવું રૂઢિપ્રયોગ નો અર્થ કયો છે ?..

(અ) સ્તબ્ધ થઇ જવું (બ) વિચારમાં પડી જવું (ક) ચેતી જવું (ડ) ભાગી જવું

(૫) કમાટીબાગ બીજા કયા નામથી ઓળખાય છે ?..

(અ) પ્રતાપબાગ (બ) સયાજીબાગ (ક) લાલબાગ (ડ) કારેલીબાગ

(૬) મહારાજા સયાજીરાવ કયા રાજ્યના રાજા હતાં ?..

(અ) વડોદરા (બ) જુનાગઢ (ક) ભાવનગર (ડ) અમરેલી

(૭) શિયાળાની કડકડતી ઠંડીમાં ગલૂડિયું જન્મ થતાંની સાથે જ મૃત્યુ પામ્યું - વાક્યમાં વિરોધી શબ્દની જોડ શોધીને લખો.

(અ) શિયાળો × ઠંડી (બ) જન્મ × મૃત્યુ (ક) જન્મ × પામ્યું (ડ) કડકડતી × ઠંડી

પ્રશ્ન-૩. નીચેનો ફકરો વાંચી ને પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.

સિંહના એકાએક આવા આક્રમણથી મહારાજા મૂંઝાઈ ગયા. બંદૂકમાંથી બીજી ગોળી છોડવાનું સૂઝ્યું જ નહિ !

આ કટોકટીની પળે હરિ અને અરજણે એક હિંમતભર્યું કામ કર્યું. એ બંને છોકરાઓ ઝાડ પાછળથી ખુલ્લામાં આવ્યા અને હાકોટા કરતા હોય એમ એમણે એકસાથે અવાજ કર્યો. સિંહનું ધ્યાન એમના તરફ ખેંચાયું. એણે માંચડા પરથી પંજા ઉઠાવીને જમીન પર મૂક્યા. પછી ડાલા જેવું માથું ઉછાળીને એક ભયંકર ગર્જના કરી. હવે આ છોકરાઓ એના ગુસ્સાનું નિશાન બન્યા. મોત સામે આવીને ઊભું હતું છતાં એ ગભરાયા નહિ. અવાજ કરતા રહ્યા. સિંહ એમના તરફ છલાંગો ભરવાની તૈયારી કરતો હતો ત્યાં મહારાજાએ બંદૂકમાંથી બીજી ગોળી છોડી અને સિંહને મોતને ઘાટ ઊતારી દીધો. આ બધું એટલી ઝડપથી બની ગયું કે શું થયું અને કેવી રીતે થયું એ સમજાય જ નહિ.

(૧) બે બહાદુર છોકરાંના નામ જણાવો. ....

(૨) બહાદુર છોકરાંઓએ કયું હિમતભર્યુ કામ કર્યું ?..

....

(૩) ડાલા જેવુ એટલે ....

(૪) " મહારાજાએ સિંહને મોતને ઘાટ ઉતારી દીધો " - વાક્યમાંથી રૂઢિપ્રયોગ શોધી તેનો અર્થ આપો અને વાક્યમાં પ્રયોગ કરો. ....

....

(૫) મહારાજા કેમ મૂંઝાઇ ગયા ? જેથી તેમને શું સૂઝયું નહી ?..

....

પ્રશ્ન-૪. સૂચના પ્રમાણે કરો.

(અ) નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશના ક્રમમાં લખો.

મૂંઝાઇ, મહારાજા, માંચડો, મલપતો

....

(બ) સમાનાર્થી શબ્દ આપી વાક્યમાં પ્રયોગ કરો.

(૧) પ્રતિમા - .... વાક્ય - ....

(૨) ગર્જના - .... વાક્ય - ....

(ક) રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ આપી વાક્ય પ્રયોગ કરો.

(૧) આંખ ફાટી જવી - ....

વાક્ય - ....

વિષય - ગણિત ૧૪. સ્માર્ટ ચાર્ટ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. એકત્રિત કરેલી માહિતીને કોષ્ટકો અને બાર ગ્રાફમાં રજૂ કરે છે અને એમાંથી અનુમાનો તારવે છે.

પ્રશ્ન- ૧. નીચેના કોષ્ટકમાં બાળકોને મનપસંદ અને નાપસંદ ટી.વી઼ કાર્યક્રમોની વિગત આપવામાં આવી છે તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

ટી.વી. કાર્યક્રમ	બાળકોને પસંદ	બાળકોને નાપસંદ
સમાચાર	૩	૧૧
મનોરંજન શ્રેણી	૧૦	૪
રમતગમત	૮	૬
કાર્ટુન	૧૨	૨
જંગલજીવન	૧૪	૦
કોમેડી શો	૯	૫

(૧) બાળકોને મોટેભાગે ....કાર્યક્રમ વધારે પસંદ છે.

(૨) કયો કાર્યક્રમ બાળકોને સૌથી ઓછો પસંદ છે ?...........................

(૩) કાર્ટૂન કેટલા બાળકોને પસંદ છે ?..

(૪) કોમેડી શો કેટલા બાળકોને પસંદ છે ?..................................

(૫) કયો કાર્યક્રમ બાળકોને સૌથી ઓછો નાપસંદ છે ?........................

(૬) મનોરજંન શ્રેણી પસંદ કરતાં બાળકો સમાચાર પસંદ કરતાં બાળકો કરતાં કેટલા વધારે છે ?..................................

(૭) બાળકોની કુલ સંખ્યા કેટલી છે ?..............................

પ્રશ્ન- ૨. નીચે આપેલા બાળકોના મનપસંદિત પ્રવૃતિઓનો ચાર્ટ પરથી પ્રશ્નોનાં જવાબ આપો.(△ = ૩ બાળકો)

(૧) રંગપૂરણી ....બાળકોને પસંદ છે.

(૨) ચિત્રકામ ....બાળકોને પસંદ છે.

(૩) કાગળકામ ....બાળકોને પસંદ છે.

(૪) કઇ બે પ્રવૃતિ કરતાં બાળકોની સંખ્યા સરખી છે?..

(૫) કઇ પ્રવૃતિ કરતાં બાળકોની સંખ્યા વધારે છે ?
....

(૬) રંગપૂરણી કરતાં બાળકો કરતાં કાગળકામ કરતાં બાળકોની સંખ્યા કેટલી ઓછી છે ?..........

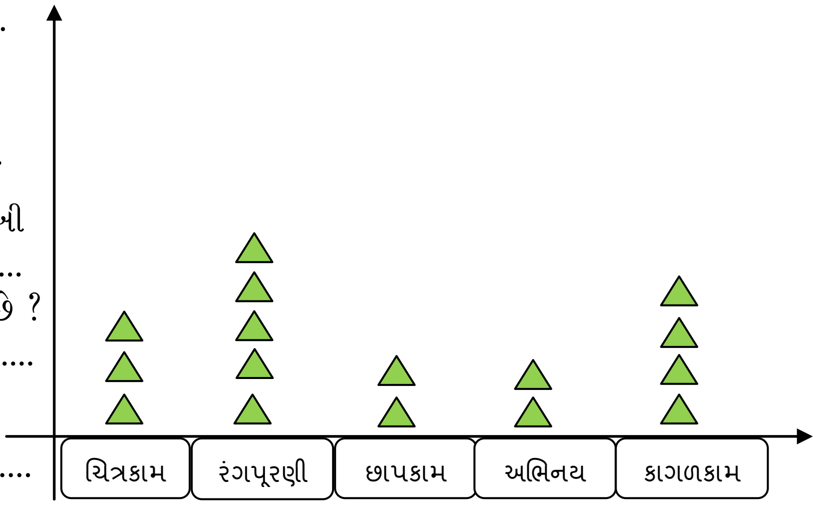

પ્રશ્ન- ૩. એક શાળામાં ૧૦૦ વિદ્યાર્થીઓ છે. તેઓ શાળામાં અલગ અલગ સ્પર્ધામાં ભાગ લે છે. તેનો વર્તુળ - આલેખ (પાઇ ચાર્ટ) આપેલો છે તેના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

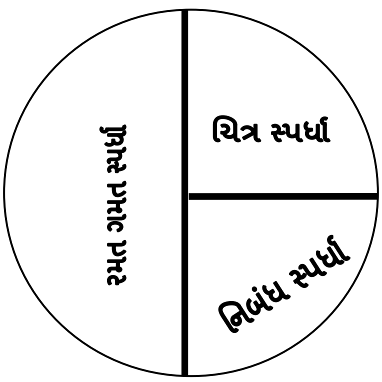

(૧) રમતગમત સ્પર્ધા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યાનો કેટલામો ભાગ દર્શાવે છે?.................................

(૨) રમતગમત સ્પર્ધામાં .... બાળકોએ ભાગ લીધો.

(૩) ચિત્રસ્પર્ધા વિદ્યાર્થીઓની સંખ્યાનો કેટલામો ભાગ દર્શાવો છે?

....

(૪) નિબંધસ્પર્ધામાં કેટલા બાળકોએ ભાગ લીધો છે ?....................

(૫) ચિત્ર સ્પર્ધામાં કેટલા બાળકોએ ભાગ લીધો છે ?.....................

પ્રશ્ન- ૪. રજાના દિવસે કેટલા બાળકોને બગીચામાં ફરવા જવાનું ગમે છે અને કેટલા બાળકોને ગમતું નથી તેનો પાઇ ચાર્ટ આપેલ છે તેના પરથી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.(કુલ ૬૦ બાળકો)

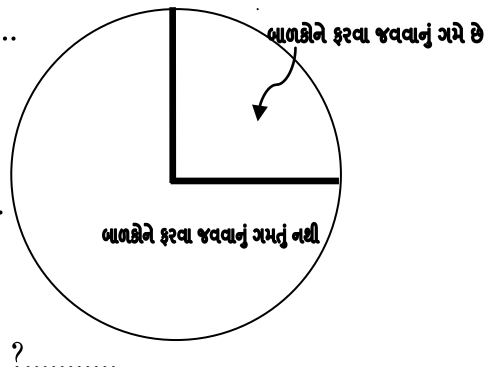

(૧) કેટલા બાળકોને બગીચામાં ફરવા જવાનું ગમતુ નથી ?.................

(અ) ૧/૪ (બ) 3/૪ (ક) ૧/૨

(૨) કેટલા બાળકોને બગીચામાં ફરવા જવાનું ગમે છે ?.....................

(અ) અડધા ભાગના (બ) પોણા ભાગના (ક) ચોથા ભાગના

(૩) સંખ્યાને આધારે કેટલા બાળકોને બગીચામાં ફરવા જવાનું ગમે છે ?..........

(અ) ૨૦ (બ) ૪૫ (ક) ૩૦

(૪) સંખ્યાને આધારે કેટલા બાળકોને બગીચામાં ફરવા જવાનું ગમતું નથી ?.........................

(અ) ૪૫ (બ) ૨૦ (ક) ૩૦

પ્રશ્ન- ૫. નીચે આપેલા કોષ્ટકના આધારે પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

મનપસંદ મીઠાઇ	ગુલાબ જાંબુ	જલેબી	હલવો
બાળકોની સંખ્યા	૪૦	૨૦	૨૦

(૧) કુલ કેટલા બાળકો છે ?.......................................

(૨) ગુલાબજાંબુ પસંદ કરતાં બાળકોનું પ્રમાણ કેટલું છે ?...

(અ) અડધા ભાગનું (બ) પોણા ભાગનું (ક) ચોથા ભાગનું

(૩) હલવો પસંદ કરતાં બાળકોનું પ્રમાણ કેટલું છે ?...

(અ) ૧/૪ (બ) 3/૪ (ક) ૧/૨

(૪) કઇ વસ્તુ બાળકોને સરખા પ્રમાણમાં પસંદ છે ?...

(૫) જલેબી અને હલવો પસંદ કરતાં બાળકોનું કુલ પ્રમાણ કેટલું થાય ?...

(અ) ૧/૪ (બ) 3/૪ (ક) ૧/૨

(૬) ગુલાબજાંબુ અને હલવો પસંદ કરતાં બાળકોનું પ્રમાણ કેટલું થાય ?............................

(અ) અડધા ભાગનું (બ) પોણા ભાગનું (ક) ચોથા ભાગનું

(૭) કોષ્ટકના આધારે બાળકોની મનપસંદ મીઠાઇનો વર્તુળ આલેખ (પાઇ ચાર્ટ) દોરો.

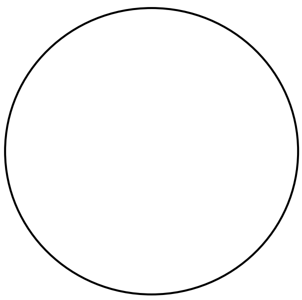

વિષય - પર્યાવરણ ૨૩. દેશ પરદેશ

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પોતાના અવલોકનો, અનુભવો, વસ્તુઓ અંગેની માહિતી, પ્રવૃતિઓ, મહત્વની ઘટનાઓ કે મુલાકાત લીધેલ સ્થળો નોંધે છે. તથા પ્રવૃતિઓ અને અસાધારણ ઘટનાઓની આગાહી કરે છે.
૨. સાઈનબોર્ડ, પોસ્ટર્સ, ચલણી નોટો / સિક્કા, રેલ્વે ટિકિટ, સમયપત્રક વગેરેમાં આપેલ માહિતીનો ઉપયોગ કરે છે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) અરવિંદકાકાને અબુધાબી થી જુનાગઢ આવતા માત્ર બે કલાક જ થયા કારણ કે ....

(અ) અબુધાબી થી જુનાગઢ ખૂબ નજીક છે. (બ) તેઓ વિમાન મારફતે આવ્યા.

(ક) તેઓ ટ્રેન મારફતે આવ્યા. (ડ) અબુધાબી ભારત દેશમાં આવેલું છે.

(૨) અબુધાબી માટે નીચેના પૈકી કયું વિધાન લાગુ પડતું નથી ?...

(અ) ત્યાં રણપ્રદેશ છે. (બ) ત્યાં પેટ્રોલ ખૂબ સરળતાથી મળે છે.

(ક) ત્યાં ખજૂરનાં વૃક્ષો વધારે થાય છે. (ડ) ત્યાં વરસાદ વધારે પડે છે.

(૩) અબુધાબીની આસપાસના રણપ્રદેશમાં કયા વૃક્ષો થાય છે ?...............................

(અ) ખજૂરી (બ) નાળિયેરી (ક) સોપારી (ડ) પપૈયા

(૪) અબુધાબીમાં કયું નાણું ચલણમાં છે ?...

(અ) રૂપિયો (બ) દિરહામ (ક) ડોલર (ડ) પાઉન્ડ

(૫) વિમાન જ્યાંથી ઉડે છે અને જ્યાં ઉતરે છે તેને શું કહેવાય ?....................................

(અ) બંદર (બ) બસસ્ટેશન (ક) રેલ્વેસ્ટેશન (ડ) હવાઈમથક

(૬) અબધાબીના લોકોના પહેરવેશ વિશે નીચેના પૈકી શું સાચું છે ?...................................

(અ) ગરમ અને જાડાં કપડાં પહેરે છે. (બ) આખા શરીરને કપડાંથી ઢાંકેલું રાખે છે.

(ક) માથુ ખુલ્લું રાખે છે. (ડ) માથે ટોપી પહેરે છે.

(૭) અબુધાબી માં કઇ ભાષા બોલાય છે ?...

(અ) અંગ્રેજી (બ) ઉર્દૂ (ક) હિન્દી (ડ) અરબી

પ્રશ્ન-૨. નીચેનાં પ્રશ્નોનાં જવાબ લખો.

(૧) રણપ્રદેશમાં ખજૂરના વૃક્ષો કેમ વધારે થાય છે ?..

....

....

(૨) અબુધાબીના લોકોના પહેરવેશ વિશે જણાવો..

....

....

....

(૩) અબુધાબીના મકાનો વિશે જણાવો..

....

પ્રશ્ન-૩. પાઠયપુસ્તકના પાન નંબર - ૧૭૬ પર આપેલી ચલણી નોટોને આધારે નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) ભારતીય ચલણી નોટ પર કઇ બેન્કનું નામ લખેલું હોય છે ?..

(અ) સ્ટેટ બેન્ક ઑફ ઈન્ડિયા (બ) સેન્ટ્રલ બેન્ક ઑફ ઈન્ડિયા

(ક) ભારતીય રિઝર્વ બેન્ક (ડ) બેન્ક ઑફ બરોડા

(૨) ભારતીય ચલણી નોટ પર કેટલી ભાષામાં રૂપિયાની કિંમત લખેલી હોય છે ?....................

(અ) પંદર (બ) વીસ (ક) દસ (ડ) એક

(૩) ભારતીય ચલણી નોટ પર કયા મહાનુભાવનું ચિત્ર છે ?...

....

(૪) નીચેના પૈકી કેટલી કિમંતની ચલણી નોટ હાલ ચલણમાં નથી ?...

(અ) ૫૦ રૂપિયા (બ) ૨૦૦૦ રૂપિયા (ક) ૫૦૦ રૂપિયા (ડ) ૧૦૦૦ રૂપિયા

(૫) ભારતીય ચલણી નોટ પર અને સિક્કાઓ પર લઇ મુદ્રા છપાયેલી હોય છે ?..................................

....

(૬) નીચેના પૈકી કઇ ચલણી નોટના સિક્કા પણ ચલણમાં છે ?..

(અ) ૫ રૂપિયા (બ) ૨૦ રૂપિયા (ક) ૧૦ રૂપિયા (ડ) 'અ' અને 'ક' બન્ને

(૭) ચલણી નોટ પર નાણું બેવડાય નહી તે માટે શું અંકિત કરેલા હોય છે ?..

....

(૮) ભારતીય ચલણી નોટ પર કોની સહી કરેલી હોય છે ?..

(અ) વડાપ્રધાન (બ) રિઝર્વ બેન્કના ગર્વનર (ક) રાષ્ટ્રપતિ (ડ) નાણામંત્રી

(૯) ચલણી સિક્કાઓ પર મૂલ્ય સિવાય બીજુ શું લખેલું હોય છે ?..

....

પ્રશ્ન-૪. નીચેના સિક્કાઓને આગળની પાછળની બાજુઓ પ્રમાણે યોગ્ય રીતે જોડો.

વિષય - પર્યાવરણ ૨૪. મસાલેદાર કોયડા

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. અવલોકન ક્ષમ લક્ષણો જેવા કે દેખાવ, ઉપયોગ, ગંધ, સ્વાદ વગેરેને આધારે જૂથ પાડશે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા પ્રશ્નોના જવાબ માટે યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો

(૧) શાકભાજીમાં શું નાખવાથી તેનો સ્વાદ ચટાકેદાર લાગે છે ?...

(અ) તેલ (બ) ખાંડ (ક) મસાલા (ડ) પાણી

(૨) નીચેનામાંથી કઇ વસ્તુ મસાલા તરીકે વપરાતી નથી ?....................................

(અ) તમાલપત્ર (બ) લવિંગ (ક) મરી (ડ) સૂકી દ્રાક્ષ

(૩) દાંતના દુખાવો બંધ કરવા માટે શાનો ઉપયોગ થાય છે?.......................................

(અ) લવિંગ (બ) ઈલાયચી (ક) તજ (ડ) મરી

(૪) નીચેના પૈકી ચા માં મસાલા તરીકે શું નાખવામાં આવે છે ?..

(અ) હળદર (બ) આદુ (ક) તમાલપત્ર (ડ) ખાંડ

(૫) વરિયાળી માટે નીચેના પૈકી શું સાચું નથી ?..

(અ) સ્વાદ મીઠો હોય છે. (બ) રંગ કાળો હોય છે.

(ક) મુખવાસ તરીકે વપરાય છે. (ડ) પાતળી અને નાની હોય છે.

(૬) નીચે પૈકી કયો મસાલો નમકીન અને મીઠી બન્ને વસ્તુમાં નખાંય છે ?..................................

(અ) મરી (બ) આદુ (ક) મરચું (ડ) ઈલાયચી

(૭) રસોઇમાં ખાટો સ્વાદ લાવવા માટે નીચેના પૈકી શું વપરાય છે ?..................................

(અ) લીંબુ (બ) ખાટી આમલી (ક) કોકમ (ડ) આપેલા તમામ

(૮) ચણા ચાટ બનાવવા માટે નીચેના પૈકી કઇ સામગ્રીની જરૂર નહિ પડે ?.......................................

(અ) લાલ મરચું (બ) આમુચર પાઉડર (ક) મેથી (ડ) કોથમીર

પ્રશ્ન-૨. નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ લખો.

(૧) રસોઇમાં કયા કયા મસાલાનો ઉપયોગ થાય છે તેમની યાદી બનાવો...

....

....

....

(૨) રસોઇમાં ખાટો સ્વાદ લાવવા માટે શું કરશો તે લખો. ....

....

(૩) ચણાચાટ બનાવવા માટે કઇ કઇ સામગ્રીની જરૂર પડશે ?...

....

(૪) મુખવાસ તરીકે કયા કયા મસાલા વપરાય છે ?..

પ્રશ્ન-૩. નીચેની વાનગીઓ બનાવવા માટે કયા કયા મસાલાનો ઉપયોગ કરશો તે ઉદાહરણ પ્રમાણે જોઇને કોષ્ટકમાં લખો.

ક્રમ	વાનગી	મસાલા
૧	ચા	આદુ, ઈલાયચી, ફુદીનો
૨	વઘારેલી ખીચડી	
૩	શાકભાજી	
૪	ચણા ચાટ	
૫	દાળ	
૬	પરોઠાં	
૭	કઢી	
૮	સમોસા	

પ્રશ્ન-૪. બંધબેસતાં જોડકાં જોડો.

વિભાગ - અ	ઉત્તર	વિભાગ _ બ
૧. હળદર	૧.	(અ) રંગ લીલો અને સ્વાદ મીઠો
૨. કોકમ	૨.	(બ) રંગ કાળો અને સ્વાદ ખાટો
૩. વરિયાળી	૩.	(ક) રંગ કાળો અને સ્વાદ તીખો
૪. મરચું	૪.	(ડ) રંગ પીળો અને સ્વાદ તૂરો
૫. મરી	૫.	(છ) રંગ લાલ અને સ્વાદ તીખો

પ્રશ્ન-૫. મને ઓળખી કાઢો.

(૧) મારો સ્વાદ તૂરો અને રંગ પીળો છે અને મારો ઉપયોગ ઉધરસ મટાડવા માટે થાય છે. [ ]

(૨) હું અંદરથી સફેદ અને બહારથી કાળી છું અને ક્યૂંબર અને નમકીન માં મને નાખવામાં આવે છે. [ ]

(૩) હું પાતળું અને નાનું છું અને રસોઇને સુગંધિત બનાવું છું. [ ]

(૪) મારો રંગ કાળો છે અને દાળ - શાકમાં સૌથી પહેલા ગરમ તેલમાં મારો વઘાર થાય છે. [ ]

(૫) મારો સ્વાદ કડવો છે અને મને ખાવાથી સાંધાનો દુખાવો મટે છે. [ ]

(૬) હું રસોઇમાં સુગંધ આપુ છું અને દાળ, શાક અને ફરસાણમાં મારો ઉપયોગ થાય છે. [ ]

પ્રશ્ન-૬. નીચેના મસાલાના ઔષધિય ઉપયોગ લખો.

(૧) હળદર - ....

(૨) લવિંગ - ....

(૨) મેથી - ....

(૩) અજમો - ....

વિષય - પર્યાવરણ ૨૫. મારો જિલ્લો

❖ અધ્યયન નિષ્પતિઓ :- ૧. પોતાના જિલ્લાની માહિતી મેળવે અને વિશેષતાઓ જાણે છે.

પ્રશ્ન-૧. નીચે આપેલા કોષ્ટકમાં તમારા જિલ્લાની માહિતી એકત્ર કરીને નોંધ કરો.

(પોતાના જિલ્લાની માહિતી માટે સ્થાનિક સાહિત્ય - આપણો જિલ્લો પુસ્તકનો ઉપયોગ કરવો)

તમારા જિલ્લાનું નામ	મારા જિલ્લાનું નામ .... છે.
તમારા જિલ્લાનું નામ કેવી રીતે પડ્યું ?	
તમારા જિલ્લાનું મુખ્ય મથક (શહેર)	
તમારા જિલ્લાની સરહદને અડીને આવેલા પાડોશી જિલ્લાઓ	
તમારા જિલ્લાના તાલુકા	
તમારા જિલ્લાની નદીઓ	
તમારા જિલ્લાના પર્વતો અને ડુંગરો	
તમારા જિલ્લાના ધાર્મિક સ્થળો અને યાત્રાધામો	
તમારા જિલ્લાના જોવાલાયક સ્થળો	
તમારા જિલ્લાના જંગલો અને વૃક્ષો	

તમારા જિલ્લામાં જોવા મળતાં પ્રાણીઓ	
તમારા જિલ્લાના ખેતીના મુખ્ય પાકો	
તમારા જિલ્લાના ઉદ્યોગો	
તમારા જિલ્લાના લોકોનો પહેરવેશ અને રહેણી કરણી	
તમારા જિલ્લાના ઉત્સવો, લોકનૃત્યો અને મેળાઓ	
તમારા જિલ્લાના લોકોનો ખોરાક અને પ્રસિધ્ધ વાનગીઓ	
તમારા જિલ્લાની વિશેષ વ્યક્તિઓ જેમ કે રમતવીર, મહાન નેતા, સાહિત્યકાર, કલાકાર, ગાયક, રાજા - મહારાજા વગેરે	
તમારા જિલ્લાના રેલ્વે સ્ટેશનો અને હવાઇ મથકો	
તમારા જિલ્લાનો કુલ વિસ્તાર (ક્ષેત્રફળમાં)	
તમારા જિલ્લાની કુલ વસ્તી	

विषय - हिन्दी ८. चतुर चूहा

❖ अध्यन निष्पति :- 1.4. 6 /1.4.7 / 2.4.3 /3.4.2

प्रश्न- १. नीचे दिए गए प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

(१) चूहा दरजी के पास क्यों गया ?..

....

(२) दरजी ने पहले चूहे को क्या जवाब दिया ?...

....

(३) दरजी क्यों डर गया ?..

....

(४) कशीदाकार क्या करता था ?..

....

(५) कशीदेकार ने चूहे को किस तरह धमकाया ?..

....

(६) कशीदेकार ने चूहे की टोपी को किस तरह सजा दिया ?...

....

(७) चूहा कब खुश हुआ ?..

....

प्रश्न -२. नीचे दिए गए चित्र को देखकर प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

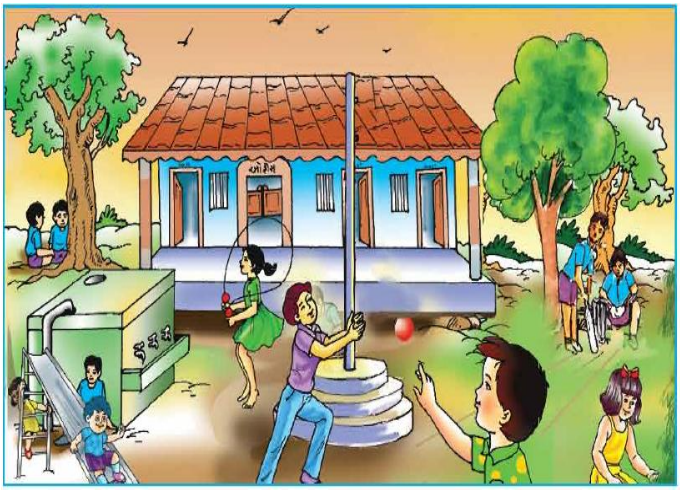

(१) यह किसका चित्र है ?..

(२) पाठशालामें कितने कमरे है ?...

(३) मैदान में बच्चे क्या कर रहे है ?..

....

(४) बच्चे कौन कौन से खेल खेल रहे है ?..

....

(५) पाठशाला के मैदान में कितने पेड़ है ?...

(६) पाठशाला के मैदान के बीच क्या है ? ....

....

(७) मैदान में आपको क्या क्या दिखाई रहा है ?...

....

प्रश्न -३. निम्नलिखित विषय पर दो दो वाक्य लिखिए |

(१) दरजी - ....

....

(२) चूहा - ....

....

(३) कशीदाकार - ....

....

प्रश्न-४. निचे दिए गए निमंत्रण को पढ़कर प्रश्नों के उत्तर दीजिए |

सार्वजनिक निमंत्रण
जेसर पाठशाला वार्षिक महोत्सव

दिनाक - ३१/०३/२०२०
समय - शाम ६:०० बजे
स्थल - जेसर पाठशाला

निमंत्रक - आचार्य एवं पाठशाला परिवार
जेसर

(१) जेसर पाठशाला में कौन से उत्सव का आयोजन किया गया है ?...

(२) किस दिन कार्यक्रम का आयोजन किया गया है ?.......

....

(३) कार्यक्रम का समय और स्थल कौनसा है ?...............

....

(४) निमंत्रण किसकी और से है ?.............................

....